

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 159

8 Αυγούστου 2014

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4280

Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΗΣΗ - ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ - ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΜΕΡΟΣ Α1 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΗΣΗ

Άρθρο 1 Εκτάσεις περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης

1. Εδαφική έκταση που βρίσκεται εκτός σχεδίου πόλεως, εκτός οικισμών προ του 1923, καθώς και εκτός οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκους, η οποία ανήκει κατά κυριότητα σε ένα ή, εξ αδιαιρέτου, σε περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή ανήκει κατά διαιρετά τμήματα σε ένα ή, εξ αδιαιρέτου, σε περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή και σε φορείς αστικού αναδασμού ή Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς, μπορεί να καθορίζεται ως Περιοχή Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης (ΠΠΑΙΠ) και να πολεοδομείται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου με τις εξής προϋποθέσεις:

α) Να προβλέπεται: αα) ως περιοχή κατάλληλη για την εφαρμογή του μηχανισμού των ΠΠΑΙΠ ή ΠΕΡΠΟ, στα όρια εγκεκριμένων ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 2508/1997 ή εντός περιοχών ΠΕΡΠΟ, σύμφωνα με τις γενικές κατευθύνσεις της παρ. 3 του άρθρου 24 του ν. 2508/1997 ή ββ) ως περιοχή κατάλληλη για την εφαρμογή του μηχανισμού των ΠΠΑΙΠ, στα όρια εγκεκριμένων Τοπικών Χωρικών Σχεδίων (ΤΧΣ), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4269/2014 (Α΄ 142) ή γγ) ως περιοχή - πολεοδομική ενότητα - επέκτασης στα όρια εγκεκριμένων ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ ή ΤΧΣ, μη συμπερι-

λαμβανομένων των περιοχών επέκτασης οικισμών χωρίς ρυμοτομικό σχέδιο.

β) Να μην εμπίπτει σε περιοχή ειδικού νομικού καθεστώτος όπως δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους, δημόσιο κτήμα, κοινόχρηστους χώρους αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, να μην αποτελεί τμήμα γης υψηλής παραγωγικότητας και να μην εμπίπτει σε περιοχές προστασίας, στις οποίες απαγορεύεται η δόμηση, σύμφωνα με τις διατάξεις που τις διέπουν.

γ) Η προς πολεοδόμηση έκταση πρέπει να είναι ενιαία κατά το άρθρο 2 και να έχει ελάχιστη επιφάνεια πενήντα (50) στρέμματα.

2. Η περιοχή περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης οριοθετείται και οργανώνεται πολεοδομικά:

α) Προς την εξυπηρέτηση του κοινωνικού συνόλου και την αύξηση των οργανωμένων χώρων περιβαλλοντικής προστασίας και αναβάθμισης.

β) Προς εξυπηρέτηση μίας ή περισσότερων κατηγοριών χρήσεων γης κατά τα άρθρα 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 και 30 του ν. 4269/2014 (Α΄ 142).

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου, με εξαίρεση τις περιοχές της υποπερίπτωσης γγ΄ της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 έχουν εφαρμογή στο σύνολο της χερσαίας χώρας συμπεριλαμβανομένων των νήσων Κρήτης, Εύβοιας και Ρόδου. Εξαιρούνται οι περιοχές Αττικής, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Πάτρας, Βόλου, Λάρισας και Ηρακλείου Κρήτης, που καταλαμβάνονται από τα αντίστοιχα όρια αρμοδιότητας των προβλεπόμενων ρυθμιστικών σχεδίων, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 7.

4. Στα Τ.Χ.Σ του άρθρου 7 του ν. 4269/2014 περιλαμβάνονται οι Περιοχές Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης του παρόντος νόμου. Ειδικά Χωρικά Σχέδια (Ε.Χ.Σ.) κατά το άρθρο 8 του ν. 4269/2014 (Α΄ 142) αποτελούν και οι Περιοχές Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης του παρόντος νόμου.

Άρθρο 2

Ενιαία έκταση - περιοχή περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης

1. Ενιαία θεωρείται η έκταση που δεν διακόπτεται από εγκεκριμένες εθνικές, επαρχιακές, δημοτικές ή κοινοτι-

κές οδούς ή δεν διατρέχεται από υδατορέματα, όπως αυτά ορίζονται στο ν. 4258/2014, τα οποία λόγω του μεγέθους τους και της λειτουργίας τους προκύπτει ότι διασπούν το ενιαίο της έκτασης.

2. Δεν συνυπολογίζονται στην επιφάνεια της έκτασης που καθορίζεται ως περιοχή περιβαλλοντικής αναβάθμισης τα υδατορέματα (ζώνη εντός των οριογραμμών), καθώς και οι εκτάσεις που απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν για οικιστικούς σκοπούς (δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, αρχαιολογικοί χώροι, περιοχές προστασίας). Οι ανωτέρω εξαιρούμενες εκτάσεις παραμένουν ως εκτός σχεδίου περιοχές με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος νόμου.

3. Μη εγκεκριμένες οδοί που περιλαμβάνονται στην εδαφική έκταση που καθορίζεται ως περιοχή περιβαλλοντικής αναβάθμισης, προσμετρούνται στο απαιτούμενο, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ποσοστό κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων. Μπορεί δε να μετατοπίζονται κατά το σχήμα και τη θέση τους, σύμφωνα με την πολεοδομική μελέτη, που θα εγκρίνεται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εξασφαλίζοντας όμως τον αρχικό λειτουργικό σκοπό τους και διασφαλίζοντας τη χρήση τρίτων παρακειμένων στην περιοχή, που εξυπηρετούνται από αυτές τις οδούς.

4. Σε περίπτωση που η συνολική επιφάνεια της υπό ρύθμισης έκτασης υπερβαίνει την έκταση των εκατόν πενήντα (150) στρεμμάτων, ακόμη και αν διακόπτεται από επαρχιακές, δημοτικές ή κοινοτικές οδούς ή υδατορέματα, μπορεί να πολεοδομηθεί κατά ξεχωριστές πολεοδομικές ενότητες, εφόσον οι ενότητες αυτές που διαχωρίζονται και τελικώς πολεοδομούνται είναι μεγαλύτερες των είκοσι (20) στρεμμάτων. Η καθεμία από τις ενότητες αυτές πρέπει να έχει οδική πρόσβαση ή να εξασφαλίζεται η σύνδεσή της με τις υπόλοιπες ενότητες.

5. Σε περιπτώσεις εκτάσεων ή τμημάτων αυτών σε κλίσεις άνω του τριάντα πέντε τις εκατό (35%) δεν επιτρέπεται η χάραξη οδικού δικτύου πλάτους άνω των τριών (3) μέτρων κατά μήκος της κλίσης και τα κτίρια κατά την πολεοδομική μελέτη θα πρέπει να προσαρμόζονται με το ανάγλυφο του φυσικού εδάφους.

Άρθρο 3

Διαδικασία πολεοδόμησης

1. Η πολεοδόμηση των περιοχών περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης γίνεται με βάση πολεοδομική μελέτη, η οποία εκπονείται με πρωτοβουλία των ενδιαφερομένων και εγκρίνεται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΠΟΘΑ).

2. Για την πολεοδόμηση γενικά των περιοχών περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης απαιτείται για τις περιοχές της παραγράφου 1 του άρθρου 1 προηγουμένως η χορήγηση βεβαίωσης του άρθρου 4 από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ότι η συγκεκριμένη έκταση βρίσκεται εντός Περιοχής Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης (ΠΠΑΙΠ) και πληροί τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου. Το χρονικό διάστημα μεταξύ της ανωτέρω βεβαίωσης και της υποβολής προς έγκριση στην αρμό-

δια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής της πολεοδομικής μελέτης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο της τριετίας.

3. Για την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης απαιτείται η γνώμη του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία εκδίδεται και κοινοποιείται στο Υπουργείο σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που περιέρχεται στο δήμο η σχετική μελέτη. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, εγκρίνεται η πολεοδομική μελέτη χωρίς τη γνώμη του Δημοτικού Συμβουλίου.

4. Η πολεοδομική μελέτη συνοδεύεται από πολεοδομικό σχέδιο συντασσόμενο σε οριζοντιογραφικό και υψομετρικό τοπογραφικό υπόβαθρο και έχει τις συνέπειες έγκρισης σχεδίου πόλεως κατά τις διατάξεις του νομοθετικού διατάγματος της 17.7/16.8.1923. Συντάσσεται, σύμφωνα με ειδικές προδιαγραφές και περιέχει ιδίως:

α) Τις χρήσεις γης και τις τυχόν πρόσθετες απαγορεύσεις ή υποχρεώσεις.

β) Τα δίκτυα και έργα υποδομής, τις εκτάσεις περιβαλλοντικής προστασίας που αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο ή στο δήμο.

γ) Τους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους, οι οποίοι ανέρχονται σε ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) της συνολικής έκτασης της περιοχής περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης.

δ) Τους γενικούς και ειδικούς όρους και περιορισμούς δόμησης, οι οποίοι μπορεί να ορίζονται ανά οικοδομικό τετράγωνο ή τμήμα οικοδομικού τετραγώνου, εφόσον αυτό επιβάλλεται από τη διαμόρφωση του εδάφους ή την ανάγκη προστασίας του φυσικού ή πολιτιστικού περιβάλλοντος ή άλλες ειδικές πολεοδομικές ανάγκες.

ε) Τον καθοριζόμενο μέσο συντελεστή δόμησης, στο σύνολο των οικοδομήσιμων χώρων της περιοχής περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης, ο οποίος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 0,4 για χρήσεις κατοικίας και το 0,6 για όλες τις λοιπές επιτρεπόμενες χρήσεις. Σε κάθε περίπτωση, ο μέσος συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέσο συντελεστή δόμησης που έχει θεσπιστεί από το αντίστοιχο ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ ή τον προβλεπόμενο συντελεστή από το ΤΧΣ. Ο μέγιστος συντελεστής δόμησης ορίζεται από την πολεοδομική μελέτη.

στ) Τη μέση πυκνότητα κατοίκησης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πενήντα (50) άτομα/εκτάριο πολεοδομούμενης έκτασης.

ζ) Το ύψος του κτίσματος, το οποίο για χρήση κατοικίας δεν θα υπερβαίνει τα 7,50 μ. από το οριστικά διαμορφωμένο έδαφος. Το ύψος της στέγης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,50 μ.

5. Τροποποίηση της πολεοδομικής μελέτης είναι δυνατή χωρίς αύξηση του καθορισθέντος με αυτή μέσου συντελεστή δόμησης και χωρίς μείωση των κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων.

6. Στις περιπτώσεις προβλεπόμενων περιοχών - πολεοδομικών ενότητων επέκτασης στα όρια ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ ή ΤΧΣ, η διαδικασία πολεοδόμησης γίνεται σύμφωνα με τους όρους, τους περιορισμούς, το μέσο συντελεστή και την προβλεπόμενη πυκνότητα που τίθενται από τα εγκεκριμένα σχέδια. Δύνανται κατά τα λοιπά να εφαρμόζονται οι διαδικασίες πολεοδόμησης του παρόντος νόμου.

Άρθρο 4 Βεβαίωση καταλληλότητας

1. Για τη χορήγηση της βεβαίωσης καταλληλότητας της έκτασης των ΠΠΑΠ, όπως αυτή προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3, οι ενδιαφερόμενοι προσκομίζουν στη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τα παρακάτω στοιχεία:

α) Αποφάσεις ή γνωμοδοτήσεις από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, όπως Εφορείες Κλασικών και Προϊστορικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Νεώτερων Μνημείων, περί της ύπαρξης ή μη κηρυγμένων ή και οριοθετημένων αρχαιολογικών χώρων εντός της έκτασης. Οι γνωμοδοτήσεις πρέπει να είναι της τελευταίας τριετίας και να συνοδεύονται από θεωρημένο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 ή 1:1.000 εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87.

β) Πράξη χαρακτηρισμού της έκτασης, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 998/1979 και πιστοποιητικό τελεσιδικίας αυτής.

γ) Απόφαση καθορισμού των γραμμών αιγιαλού και παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, όπου αυτές απαιτούνται, καθώς και ακριβές αντίγραφο του διαγράμματος που συνοδεύει την απόφαση, που εκδίδεται από την αρμόδια Υπηρεσία, καθώς και βεβαίωση από την Κτηματική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών ύπαρξης ή μη καταγεγραμμένων Δημοσίων Κτημάτων. Η βεβαίωση της Κτηματικής Υπηρεσίας παρέχεται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου εντός δύο (2) μηνών. Σε περίπτωση που δεν εκδοθεί εντός της προθεσμίας δεν αποτελεί κώλυμα για την έκδοση βεβαίωσης καταλληλότητας και ισχύουν οι διατάξεις για το अपαράγραπτο των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου.

Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι κείμενες διατάξεις για το απαράγραπτο των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου.

δ) Οριζοντιογραφικό και υψομετρικό τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:500 ή 1:1.000 εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87, το οποίο περιλαμβάνει:

αα) κτηματογραφική αποτύπωση με τα όρια και το εμβαδόν τόσο του συνόλου της έκτασης όσο και των διαιρετών τμημάτων που την απαρτίζουν,

ββ) ειδικά γεωμορφολογικά στοιχεία της έκτασης, όπως γεωλογικά ακατάλληλες περιοχές (όπως αυτές τυχόν προσδιορίστηκαν από τα συμπεράσματα της έκθεσης γεωλογικής καταλληλότητας) και κλίσεις εδάφους μεγαλύτερες του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%),

γγ) όρια των υπό προστασία εκτάσεων που απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν για οικιστικούς σκοπούς, όπως δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, κοινόχρηστοι χώροι αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, αρχαιολογικοί χώροι, περιοχές προστασίας,

δδ) στοιχεία Εθνικού Κτηματολογίου (όρια και ΚΑΕΚ), εφόσον η έκταση εντάσσεται σε περιοχή λειτουργίας ή σύνταξης Εθνικού Κτηματολογίου.

ε) Χάρτη κατάλληλης κλίμακας εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87, με ενδείξεις για τα όρια της δημοτικής ενότητας που βρίσκεται η υπό ρύθμιση έκταση, τα όρια της έκτασης, τις προβλεπόμενες χρήσεις γης της ευρύτερης περιοχής, τις δυνατότητες εξυπηρέτησεων από συγκοινωνιακά

δίκτυα, δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού και τηλεφώνου, καθώς και για τις υφιστάμενες ειδικές χρήσεις γης μέσα στα όρια της έκτασης και σε ακτίνα χιλίων πεντακοσίων (1.500) μέτρων από τα όρια αυτής, όπως δασικές εκτάσεις, γη υψηλής παραγωγικότητας, περιοχές μεταλλευτικής ή λατομικής εκμετάλλευσης, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, αρχαιολογικοί χώροι κ.λπ.

στ) Απόσπασμα χάρτη του τυχόν εγκεκριμένου ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ ή ΤΧΣ ή αντίστοιχου επιπέδου σχεδιασμού με σημειωμένα ενδεικτικά τα όρια της προς ανάπτυξη έκτασης.

ζ) Πρόταση καθορισμού οριογραμμών των υδατορεμάτων, σύμφωνα με το ν. 4258/2014, η επικύρωση των οποίων γίνεται στο στάδιο της πολεοδομικής μελέτης. Αν ο τελικός καθορισμός των οριογραμμών ενδέχεται να επιφέρει απώλεια της απαιτούμενης ελάχιστης επιφάνειας των πενήντα (50) στρεμμάτων, η επικύρωσή τους γίνεται πριν τη χορήγηση της βεβαίωσης καταλληλότητας.

η) Έκθεση γεωλογικής - γεωτεχνικής καταλληλότητας υπογραφόμενη από δύο ιδιώτες γεωλόγους, οι οποίοι φέρουν την ευθύνη για την έκθεσή τους. Η έκθεση γεωλογικής - γεωτεχνικής καταλληλότητας θεωρείται από την υπηρεσία. Η υπηρεσία ή ειδικοί ελεγκτές από μητρώα της υπηρεσίας προβαίνουν σε έλεγχο της σχετικής μελέτης έως την έγκριση της πράξης της πολεοδομικής μελέτης.

θ) Έκθεση ελέγχου τίτλων υπογραφόμενη από δύο δικηγόρους, θεωρημένη από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο. Ο έλεγχος τίτλων αναφέρεται στο σχετικό τοπογραφικό διάγραμμα και θεωρείται από την υπηρεσία.

ι) Τεχνική έκθεση με τις αιτούμενες χρήσεις γης, καθώς και τα προγραμματικά μεγέθη για την οικιστική ανάπτυξη της έκτασης όπως πυκνότητα - συντελεστές εκμετάλλευσης - δόμησης κ.λπ., τα οποία θα πρέπει να συσχετίζονται με τα αντίστοιχα προβλεπόμενα από τις κατευθύνσεις του ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ ή ΤΧΣ ή άλλου παρόμοιου επιπέδου σχεδιασμού κατά τις διατάξεις του ν. 4269/2014 (Α' 142).

2. Διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί και είναι σε ισχύ, όπως πράξη χαρακτηρισμού της έκτασης, και για τις οποίες δεν εφαρμόστηκαν οι τρέχουσες τεχνικές προδιαγραφές αποτύπωσης και σύνταξης τοπογραφικών διαγραμμάτων, όπως τοπογραφικό μη εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87, γίνονται δεκτές προκειμένου να χορηγηθεί η βεβαίωση καταλληλότητας, εφόσον η διαφορά εμβαδού της έκτασης όπως αναγράφεται στη διοικητική πράξη σε σχέση με τη νέα καταμέτρηση στο πρόσφατο τοπογραφικό διάγραμμα έχει απόκλιση μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό ($\pm 5\%$). Το τοπογραφικό διάγραμμα της παραγράφου δ' θεωρείται από την αρμόδια υπηρεσία, όπως είναι το δασαρχείο και ελέγχεται ως προς το εμβαδόν της έκτασης κατά τα ανωτέρω. Σε περιπτώσεις αλλαγών που επηρεάζουν τα όρια της έκτασης προς πολεοδόμηση δεν απαιτείται εκ νέου η υποβολή αιτήματος αλλά η συμπλήρωση των απαιτούμενων στοιχείων που θα ζητηθούν από την υπηρεσία.

Άρθρο 5 Κοινόχρηστοι, κοινωφελείς, ειδικών χρήσεων χώροι και έργα υποδομής

1. Με την πολεοδομική μελέτη καθορίζονται κοινόχρη-

στοι, κοινωφελείς και ειδικών χρήσεων χώροι. Ως ειδικών χρήσεων χώροι ορίζονται αυτοί που προβλέπονται από τις κατηγορίες χρήσεων γης του άρθρου 15 του ν. 4269/2014 (Α' 142).

2. Από την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης οι κοινόχρηστοι, κοινωφελείς χώροι και τυχόν εκτάσεις που αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο θεωρούνται ότι περιέρχονται σε κοινή χρήση είτε γίνεται παραίτηση των, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1, προσώπων από την κυριότητα, νομή και κατοχή των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων είτε όχι. Οι ειδικών χρήσεων χώροι μπορούν να παραμένουν στην ιδιοκτησία των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1.

3. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης γίνεται με πρωτοβουλία και ευθύνη των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 μετά τον έλεγχο της αρμόδιας κατά τόπο πολεοδομικής υπηρεσίας κατά τις κείμενες διατάξεις. Αμέσως μετά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης, ο ιδιοκτήτης της έκτασης προβαίνει στην εκτέλεση των έργων διαμόρφωσης του χώρου, καθώς και στην εκτέλεση των έργων υποδομής, όπως αυτά προβλέπονται από την πολεοδομική μελέτη.

4. Διατάξεις που προβλέπουν την υποχρέωση εισφοράς σε γη και σε χρήμα δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις πολεοδόμησης με βάση το παρόν κεφάλαιο.

5. Η δαπάνη της μελέτης κατασκευής και εκτέλεσης των έργων υποδομής της περιοχής περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης βαρύνει τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 1. Για την εκτέλεση των έργων ο βαρυνόμενος μπορεί με σύμβαση έργου που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο να αναθέσει την εκτέλεση σε τρίτο έναντι ανταλλάγματος. Η εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων έργων υποδομής από τους ενδιαφερομένους μπορεί:

α) να ανατεθεί μετά από συμφωνία στους αρμόδιους οργανισμούς, όπως Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η., ΑΔΜΗΕ, ΔΕΣΦΑ, Ε.Υ.Δ.Α.Π. κλπ.,

β) να αναληφθεί από τους ενδιαφερομένους μετά από θεώρηση των σχετικών μελετών από τους αρμόδιους οργανισμούς και

γ) να αναληφθεί από τους ενδιαφερομένους με βάση προδιαγραφές που τους παραδίδονται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και που έχουν συνταχθεί από τους πιο πάνω οργανισμούς, προκειμένου βάσει αυτών να εκτελεστούν τα αντίστοιχα έργα υποδομής.

6. Η προθεσμία της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4030/2011 (Α' 249) παρατείνεται κατά πέντε (5) έτη.

7. Η προς τρίτους μεταβίβαση της κυριότητας οικοδομήσιμων ή μη τμημάτων γηπέδων ή κτιρίων ή διαιρεμένης ιδιοκτησίας μέσα στις οικείες εκτάσεις της περιοχής περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης επιτρέπεται μόνο μετά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης. Στα συμβολαιογραφικά έγγραφα μεταβίβασης επί ποινή ακυρότητας γίνεται ειδική μνεία για: α) τους υπόχρεους ολοκλήρωσης των έργων υποδομής, β) τους υπόχρεους παροχής εγγύησης, γ) την απαγόρευση ανοικοδόμησης πριν την ολοκλήρωση των βασικών κοινόχρηστων έργων υποδομής, όπως οδικά δίκτυα, δίκτυα ύδρευσης - αποχέτευσης - ηλεκτρικής ενέργειας, βιολογικοί καθαρισμοί και δ) τυχόν προβλεπόμενα εργολαβικά ανταλλάγματα.

8. Η ολοκλήρωση των έργων πιστοποιείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αφού ληφθεί υπόψη η έκθεση της αρμόδιας διεύθυνσης της περιφέρειας, η οποία στηρίζεται στο πόρισμα, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4030/2011 (Α' 249), πέντε (5) ελεγκτών δόμησης που ορίζονται μετά από κλήρωση. Έως τον ορισμό των ελεγκτών δόμησης η εισήγηση της αρμόδιας διεύθυνσης γίνεται μετά από έκθεση επιτροπής που αποτελείται από τρεις (3) τεχνικούς υπαλλήλους της περιφέρειας που συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

9. Η διαπιστωτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης κατά την προηγούμενη παράγραφο αναφέρεται υποχρεωτικά στο σχετικό συμβόλαιο μεταβίβασης.

10. Σε κάθε στάδιο έγκρισης των έργων υποδομής και ανωδομής, καθώς και των απαραίτητων έργων για τη διαμόρφωση και λειτουργία του υπό ίδρυση οικισμού θα πρέπει να έχουν εγκριθεί οι περιβαλλοντικοί όροι κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 4014/2011, καθώς και της παραγράφου 10 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου.

11. Στους παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου και ειδικότερα στους δικαιοπρακτούντες, στους συντάσσοντες τεχνικά σχέδια, στους μεσίτες, στους συμβολαιογράφους που συντάσσουν συμβόλαια κατά παράβαση της διάταξης αυτής, στους δικηγόρους που παρίστανται και στους υποθηκοφύλακες ή προϊστάμενους κτηματολογικών γραφείων που μεταγράφουν ή καταχωρούν αντίστοιχα τέτοια συμβόλαια, επιβάλλεται διοικητική ποινή προστίμου υπέρ του Πράσινου Ταμείου. Με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται το αρμόδιο όργανο για την επιβολή του προστίμου, το ύψος του προστίμου και τα κριτήρια επιβολής.

12. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η έκδοση άδειας δόμησης πριν την ολοκλήρωση των έργων υποδομής κατά τα ανωτέρω.

13. Σε περίπτωση εκτάσεων επιφάνειας μεγαλύτερης ή ίσης των εκατό (100) στρεμμάτων, είναι δυνατόν να προβλέπεται στην οικεία πολεοδομική μελέτη και να αναφέρεται στη σχετική πράξη έγκρισής της ο χρόνος ολοκλήρωσης των βασικών κοινόχρηστων έργων υποδομής κατά φάσεις, που αντιστοιχούν σε τμήματα έκτασης επιφάνειας ίσης ή μεγαλύτερης των πενήντα (50) στρεμμάτων το καθένα.

Άρθρο 6

Ειδική εισφορά για δράσεις περιβαλλοντικής αναβάθμισης

1. Προϋπόθεση για την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης αποτελεί η υποχρέωση των ιδιοκτητών της εδαφικής έκτασης που πολεοδομείται να καταβάλουν στο Πράσινο Ταμείο ειδική χρηματική εισφορά που ανέρχεται σε τετρακόσια ευρώ ανά στρέμμα (400 ευρώ/στρ.) οικοδομήσιμης έκτασης και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

2. Το είκοσι τοις εκατό (20%) του συνόλου της ειδικής χρηματικής εισφοράς καταβάλλεται από τον αιτούντα στο Πράσινο Ταμείο πριν την υπογραφή από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

του σχεδίου προεδρικού διατάγματος έγκρισης πολεοδομικής μελέτης. Ομοίως, πριν την έγκριση υλοποίησης των έργων υποδομής κατατίθεται από τον αιτούντα στο Πράσινο Ταμείο εγγυητική επιστολή μίας από τις αναγνωρισμένες τράπεζες της χώρας ίση με το υπόλοιπο ογδόντα τοις εκατό (80%) της εισφοράς. Το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται το αργότερο εντός διετίας στο Πράσινο Ταμείο για την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής. Σε διαφορετική περίπτωση μετά την πάροδο της διετίας, η εγγυητική επιστολή καταπίπτει οριστικά υπέρ του Πράσινου Ταμείου.

3. Σε περίπτωση μη έγκρισης του σχεδίου προεδρικού διατάγματος έγκρισης πολεοδομικής μελέτης, το σύνολο του ποσού επιστρέφεται στον αιτούντα από το Πράσινο Ταμείο εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την αρνητική γνωμοδότηση και μετά από σχετικό αίτημα.

Άρθρο 7

Ειδικές Περιπτώσεις Εκτάσεων Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης Διαδικασία πολεοδόμησης

1. Εντός των περιοχών Αττικής, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Πάτρας, Βόλου, Λάρισας και Ηρακλείου Κρήτης, που καταλαμβάνονται από τα αντίστοιχα όρια αρμοδιότητας των προβλεπόμενων ρυθμιστικών σχεδίων, δύνανται να καθορίζονται Ειδικές Περιοχές Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης (Ε.Π.Α.Ι.Π.) με τις εξής προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων. Για την έκδοση του προεδρικού διατάγματος έγκρισης στα σχετικά διαγράμματα αποτυπώνονται το σύνολο των εκτάσεων της υπό ρύθμισης περιοχής, δηλαδή οι εκτάσεις που αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο ως προστατευόμενες περιοχές, οι εκτάσεις που διέπονται από ειδικό καθεστώς προστασίας και παραμένουν ως εκτός σχεδίου αδόμητες περιοχές και οι εκτάσεις που τελικώς πολεοδομούνται. Τα στοιχεία του άρθρου 4 αναφέρονται στο σύνολο της υπό ρύθμιση έκτασης.

α) Η συνολική υπό ρύθμιση έκταση θα πρέπει να έχει εμβαδόν τουλάχιστον εκατό (100) στρέμματα και να επιτρέπεται η οικιστική ανάπτυξη από τα υπερκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, ως γενική κατεύθυνση οικιστικών αναπτύξεων και οργανωμένης δόμησης. Σε κάθε περίπτωση η προς πολεοδόμηση έκταση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα τριακόσια (300) στρέμματα. Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση εκτάσεων οικοδομικών συνεταιρισμών και εγκεκριμένων ζωνών αστικών αναδασμών εντός των περιοχών Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας και Θεσσαλονίκης, που αποκτήθηκαν πριν την ισχύ των αντίστοιχων νόμων 1515/1985 και 1561/1985, δεν ισχύει το ανώτερο όριο επί της πολεοδομούμενης έκτασης, εφόσον δεν αντίκειται η οικιστική ανάπτυξη από τα υπερκείμενα επίπεδα σχεδιασμού. Με την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης και την έκδοση του σχετικού προεδρικού διατάγματος μπορεί να τροποποιούνται όροι και προβλέψεις του υπερκείμενου επιπέδου σχεδιασμού (ΓΠΣ, ΖΟΕ, ΣΧΟΟΑΠ κ.λπ.) μετά από ειδική αιτιολόγηση.

β) Ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) της υπό ρύθμιση έκτασης αποδίδεται κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο. Η αποδιδόμενη έκταση επιβάλλεται να είναι είτε ενιαία είτε διαιρετή σε τμήματα επιφάνειας ίσης ή μεγαλύτερης των δέκα (10) στρεμμάτων το καθένα. Η έκταση αυτή χαρακτηρίζεται ως προστατευόμενη περιοχή - περιαστικό πάρκο και η διαχείρισή της ανατίθεται στις

υπηρεσίες του Δημοσίου και των οικείων Ο.Τ.Α. κατά τις κείμενες διατάξεις αναλόγως του χαρακτήρα προστασίας. Σε αυτή την περίπτωση μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) των απαιτούμενων κοινωφελών και κοινοχρήστων χώρων, της τελικής πολεοδομούμενης έκτασης, κατά τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, δύνανται να χωροθετούνται εντός της αποδιδόμενης στο Ελληνικό Δημόσιο έκτασης, υπό την προϋπόθεση ότι οι προτεινόμενες χρήσεις δεν απαγορεύονται από τις ειδικότερες διατάξεις προστασίας που θα ισχύουν για την έκταση και χωρίς να διασπούν το ενιαίο των κατ' ελάχιστον δέκα (10) στρεμμάτων έκτασης. Ειδικά στις περιπτώσεις εκτάσεων που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία επιτρέπεται μόνον η χωροθέτηση κοινοχρήστων χώρων πρασίνου - πάρκων και αλσών - σύμφωνα με τις χρήσεις που επιτρέπονται από τη δασική νομοθεσία.

2. Εκτός των ανωτέρω και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 2, σε περίπτωση που τμήμα της συνολικής υπό ρύθμιση έκτασης εμπίπτει σε προστατευόμενη από τις κείμενες διατάξεις περιοχή (δάσος, δασική ή αναδασωτέα έκταση, αρχαιολογικός χώρος) ή αποτελεί τμήμα γης υψηλής παραγωγικότητας ή εμπίπτει σε περιοχές προστασίας, η διαδικασία της ρύθμισης επιτρέπεται μόνον υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) της υπό προστασία ιδιωτικής έκτασης αποδίδεται κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο και τίθεται στην αρμοδιότητα και τη διαχείριση των αρμόδιων υπηρεσιών, ως προστατευόμενη περιοχή κατά τις κείμενες διατάξεις. Η αποδιδόμενη έκταση επιβάλλεται να είναι είτε ενιαία είτε διαιρετή σε τμήματα επιφάνειας ίσης ή μεγαλύτερης των δέκα (10) στρεμμάτων έκαστο, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία και η διαχείριση των εκτάσεων αυτών. Το ποσοστό αυτό συνυπολογίζεται σε κάθε περίπτωση για την εφαρμογή της παραγράφου 1β. Τυχόν υπόλοιπο ποσοστό της υπό προστασία ιδιωτικής έκτασης παραμένει στην ιδιοκτησία των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 ως εκτός σχεδίου. Τυχόν εκτάσεις Οικοδομικών Συνεταιρισμών που έχουν αποδοθεί σε κοινή χρήση κατά το παρελθόν δυνάμει άλλων διατάξεων προσμετρούνται για τον υπολογισμό του ποσοστού κατά την παρούσα παράγραφο.

β) Ειδικά, στην περίπτωση δασικών και αναδασωτέων κηρυγμένων εκτάσεων απαιτούνται έργα αποκατάστασης και αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος, όπως η αναδάσωση και δάσωση κατά τις διατάξεις του ν. 998/1979 και η υποβολή διαχειριστικού σχεδίου προστασίας, συντήρησης και διαχείρισης των εκτάσεων αυτών που αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο με ευθύνη των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 πριν την υλοποίηση των υπολοίπων έργων υποδομής κατά τις διατάξεις του παρόντος. Για την ολοκλήρωση των συγκεκριμένων έργων υποδομής εκδίδεται ειδικώς διαπιστωτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από εισήγηση τριμελούς επιτροπής η οποία συγκροτείται από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης και αποτελείται από:

- αα) έναν δασολόγο της Διεύθυνσης Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,
- ββ) έναν δασολόγο μέλος του ΓΕΩΤΕΕ,
- γγ) έναν γεωπόνο μέλος του ΓΕΩΤΕΕ.

Μετά την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης αρμόδιος φορέας για την παρακολούθηση του σχεδίου διαχείρισης και την προστασία της περιοχής που δασώθηκε ορίζεται ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης της περιοχής, εφόσον υφίσταται, ή διαφορετικά η οικεία δασική υπηρεσία.

γ) Οι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου που αποδίδονται σε κοινή χρήση, σύμφωνα με την πολεοδομική μελέτη, πέραν των εκτάσεων που αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο, καταγράφονται ως περιοχές περιβαλλοντικής αναβάθμισης και τίθενται σε ειδικό καθεστώς προστασίας με ευθύνη του οικείου δήμου. Ο δήμος δύναται να αναθέτει τη διαχείριση και την προστασία των περιοχών αυτών στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης της περιοχής, εφόσον υφίσταται, ή διαφορετικά στην οικεία δασική υπηρεσία.

3. Με προεδρικό διάταγμα, μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εφόσον προκύπτει η αναγκαιότητα από τη μορφολογία και τη φυσιογνωμία της περιοχής, τμήματα των εκτάσεων που αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο κατά τα ανωτέρω μπορεί να ανταλλάσσονται με τμήματα πολεοδομούμενης έκτασης, σύμφωνα με τις σχετικές μελέτες με σκοπό την πολεοδόμηση.

4. Σε περιπτώσεις Ζωνών Αστικού Αναδασμού, ολόκληρη ή τυχόν προστατευόμενη περιοχή, που περιέχεται εντός των ορίων της Ζώνης, αποδίδεται στο Ελληνικό Δημόσιο για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Εφόσον τα τμήματα που αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο είναι μεγαλύτερα, άνω του 60% της συνολικής έκτασης, των τελικώς πολεοδομούμενων εκτάσεων μετά από γνωμοδότηση του ΚΕΣΥΠΟΘΑ ο μέσος συντελεστής πυκνότητας και δόμησης δύναται να αυξάνεται κατά 25%, εφόσον δεν υπερβαίνει το συντελεστή που τυχόν έχει οριστεί από Γ.Π.Σ..

5. Οι ειδικές περιπτώσεις εκτάσεων περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης πολεοδομούνται με τη διαδικασία του άρθρου 3, χωρίς να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6. Εφόσον η τελικώς πολεοδομούμενη έκταση είναι μικρότερη του 20% της συνολικής υπό ρύθμιση έκτασης ο μέσος συντελεστής πυκνότητας και δόμησης δύναται να αυξάνεται έως 0.5.

Άρθρο 8 **Ζώνες αστικού αναδασμού**

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται και επί εκτάσεων για τις οποίες έχει εγκριθεί με προεδρικό διάταγμα ο καθορισμός ζώνης αστικού αναδασμού κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 10 του ν. 1337/1983, καθώς και ο φορέας διενέργειας. Ως έκταση περιοχής περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης στην περίπτωση αυτή νοείται το σύνολο της έκτασης η οποία έχει εγκριθεί κατά τα ανωτέρω ως ζώνη αστικού αναδασμού.

2. Ως προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας κατά το παρόν Κεφάλαιο μπορεί να απαιτηθεί η σύνδεση οικοδομικών συνεταιρισμών ή η συμμετοχή ιδιοκτητών άλλων ιδιοκτησιών σε υφιστάμενους οικοδομικούς συνεταιρισμούς, εφόσον με τον τρόπο αυτόν επιτυγχάνεται σωστότερη πολεοδομική οργάνωση ή, εφόσον κρίνεται αναγκαίο στα πλαίσια της γενικότερης στεγαστικής και οικιστικής πολιτικής.

3. Η συμμετοχή ιδιοκτητών άλλων ιδιοκτησιών ή σύνδεση οικοδομικών συνεταιρισμών επιβάλλεται με κοινή

απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών:

α) Όταν η έκταση ενός ή και περισσότερων οικοδομικών συνεταιρισμών γειτνιάζει με περιοχές με μεγάλη κατάτμηση γης ή περιοχές αυθαιρέτων ή με περιοχές κατοικίας που χρειάζονται ανάπλαση, πολεοδομική ανασυγκρότηση και γενικά αναμόρφωση ή με εκτάσεις δημόσιες, δημοτικές ή κοινοτικές.

β) Όταν ιδιοκτησίες τρίτων παρεμβάλλονται στην έκταση οικοδομικού συνεταιρισμού ιδιοκτητών γης και αντιπροσωπεύουν επιφάνεια έως τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) της συνολικής επιφάνειας της προτεινόμενης για ανάπλαση περιοχής.

4. Με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζεται η διαδικασία σύνδεσης των οικοπέδων, η τυχόν διαδικασία μεταφοράς συντελεστή δόμησης ή ανταλλαγής εκτάσεων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα ορισμού και εκπροσώπησης του φορέα διενέργειας ζώνης αστικού αναδασμού. Σε κάθε περίπτωση δεν απαιτείται εκ νέου η κτηματογράφηση της περιοχής και λαμβάνονται υπόψη οι εγγραφές του Εθνικού Κτηματολογίου.

5. Το αίτημα για την έναρξη της διαδικασίας υποβάλλεται στον αρμόδιο Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής από το φορέα διενέργειας της ζώνης αστικού αναδασμού και, εφόσον αυτός δεν υφίσταται, από την απλή πλειοψηφία των καταχωρηθέντων ως δικαιούχων εγγραπτέων δικαιωμάτων κυριότητας στα στοιχεία του κτηματολογίου των πρώτων εγγραφών, εφόσον έχει περαιωθεί η κτηματογράφηση ή από την πλειοψηφία των τριών τετάρτων (3/4) στους κτηματολογικούς πίνακες και τα διαγράμματα, αν έχει γίνει ανάρτηση κατά τις ειδικότερες διατάξεις περί Εθνικού Κτηματολογίου και δεν έχουν οριστικοποιηθεί οι πρώτες εγγραφές.

6. Η πολεοδομική μελέτη της περιοχής συντάσσεται είτε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αν η διαδικασία εκτελείται από το Δημόσιο, είτε από το φορέα στον οποίο ανατέθηκε αυτός και υποβάλλεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μετά από σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης του συνεταιρισμού που τυχόν έχει συνταχθεί, η οποία συγκαλείται ειδικά για το σκοπό αυτόν. Η μελέτη αυτή εγκρίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μετά από γνώμη του ΚΕΣΥΠΟΘΑ.

7. Η μελέτη της προηγούμενης παραγράφου στηρίζεται στην κτηματογράφηση κατά τις διατάξεις του Εθνικού Κτηματολογίου και περιέχει:

α) τις ειδικές χρήσεις γης και τους πρόσθετους περιορισμούς, απαγορεύσεις ή υποχρεώσεις που αναφέρονται σε καθεμία από τις χρήσεις αυτές,

β) τα βασικά έργα υποδομής και τους προβλεπόμενους κοινόχρηστους χώρους κάθε είδους (οδούς, πλατείες, κοινόχρηστους κήπους και άλση, πρασιές και άλλους κοινόχρηστους χώρους που είναι αναγκαίοι για κοινωνικοφελείς σκοπούς),

γ) τα δημόσια, δημοτικά και θρησκευτικά κτίρια και εγκαταστάσεις που προβλέπονται μέσα στη ζώνη,

δ) τους οικοδομήσιμους χώρους,

ε) τους όρους και περιορισμούς δόμησης,

στ) πρόσθετους όρους που αναφέρονται στα χρησιμοποιούμενα δομικά υλικά, τον τρόπο κατασκευής και την αισθητική εμφάνιση των κτιρίων και γενικά την αισθητική διαμόρφωση όλου του χώρου, τα ελάχιστα όρια μεγέθους των οικοδομών, τον τρόπο διαμόρφωσης και χρήσης των ακάλυπτων χώρων των οικοπέδων και τις συναφείς με αυτούς υποχρεώσεις,

ζ) τον προϋπολογισμό των έργων που απαιτούνται,

η) το χρόνο ή τις χρονικές φάσεις εκτέλεσης των έργων του αναδασμού και τον τρόπο ή τους τρόπους παραχώρησης των νέων ιδιοκτησιών και υπολογισμού της αξίας αυτών,

θ) τη λήψη ειδικών μέτρων για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβλημάτων κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης προσώπων που χρειάζονται ιδιαίτερη μέριμνα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του αναδασμού.

8. Στην περίπτωση που στις παλιές ιδιοκτησίες υπάρχουν κτίσματα ή άλλες εγκαταστάσεις, από την πολεοδομική μελέτη καθορίζεται η διατήρηση και η χρήση αυτών, διαφορετικά, αν χαρακτηριστούν κατεδαφιστέες, αποζημιώνεται ο ιδιοκτήτης για την αξία αυτών. Σε περίπτωση διατήρησής τους η ιδιοκτησία που προκύπτει μετά τη διαδικασία πολεοδόμησης, στην οποία βρίσκονται τα παραπάνω κτίσματα, περιέρχεται κατά προτίμηση στον αρχικό ιδιοκτήτη.

9. Στις περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 7, σε ζώνες αστικού αναδασμού, για τις αποδιδόμενες στο Δημόσιο εκτάσεις, αναλογούν δικαιώματα δόμησης επί της τελικώς πολεοδομούμενης έκτασης. Για τον υπολογισμό των δικαιωμάτων αυτών λαμβάνονται υπόψη:

α. Το είδος της προστατευόμενης περιοχής και ο βαθμός προστασίας.

β. Ο ειδικότερος χαρακτήρας της έκτασης.

γ. Η αξία της έκτασης.

Ειδικότερα:

i) Για εκτάσεις απόλυτης προστασίας όπου απαγορεύεται η δόμηση, όπως δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, κηρυγμένες αρχαιολογικούς χώρους αναλογούν δικαιώματα δόμησης επί της πολεοδομούμενης έκτασης 80% της έκτασης που αποδίδεται.

ii) Για εκτάσεις όπου επιτρέπονται περιορισμένες χρήσεις, όπως προστασία ορεινών όγκων, ζώνες Β αρχαιολογικής προστασίας, αναλογούν δικαιώματα δόμησης επί της πολεοδομούμενης έκτασης 90% της έκτασης.

10. Με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία προσδιορισμού της αξίας των συνεισφερόμενων ακινήτων, καθώς και των τελικών παραχωρουμένων ακινήτων. Τυχόν αμφισβητήσεις του ύψους της αξίας που καθορίζεται επιλύονται δικαστικά μετά την εκτέλεση του αναδασμού και την παραχώρηση του νέου ακινήτου στον ιδιοκτήτη που αμφισβητεί τον προσδιορισμό και μόνο για την τυχόν διαφορά της αξίας του αρχικού ακινήτου από την αξία του ακινήτου που παραχωρείται. Η παραχώρηση των νέων ακινήτων στους αναγνωριζόμενους ως κυρίους των ιδιοκτησιών που έχουν υπαχθεί στον αναδασμό, γίνεται αφού ληφθεί υπόψη και η πολεοδομική μελέτη λαμβάνοντας υπόψη:

i) αρχικά και, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό με συσχετισμό των παλαιών και νέων ιδιοκτησιών,

ii) με συσχετισμό της αξίας κάθε ακινήτου, όπως αυτή διαμορφώνεται κατά το χρόνο της παραχώρησης μετά

την εκτέλεση των έργων της πολεοδομικής μελέτης και του ύψους της αξίας του ακινήτου ή των ακινήτων με τα οποία κάθε ιδιοκτήτης συμμετέχει στον αναδασμό, iii) με κλήρωση.

11. Η παραχώρηση των νέων ακινήτων σε όσους συμμετέχουν στον αναδασμό μπορεί να γίνεται και τμηματικά κατά φάσεις που προβλέπονται από την πολεοδομική μελέτη ανάλογα με την πορεία των εργασιών εφαρμογής αυτής. Σε κάθε ιδιοκτήτη παραχωρείται ακίνητο του οποίου η αξία πρέπει να είναι ίση προς την αξία της ιδιοκτησίας που συνεισέφερε. Τυχόν ανατίμηση της αξίας της γης υπολογίζεται συνολικά στη ζώνη ή σε κάθε τμήμα και ωφελεί συμμετρικά όλους τους ιδιοκτήτες της ζώνης ή του οικείου τμήματος. Στην περίπτωση αυτή η αξία όλων των οικοπέδων που παραχωρούνται, πρέπει να είναι ανώτερη της αξίας των ακινήτων που συνεισφέρθηκαν κατά το παραπάνω ποσοστό. Είναι δυνατή και η παραχώρηση περισσότερων άρτιων οικοπέδων των οποίων η συνολική αξία αντιστοιχεί προς τη συνολική αξία των συνεισφερόμενων ακινήτων του ίδιου ιδιοκτήτη. Εφόσον στους χώρους που προορίζονται για διανομή περιλαμβάνονται οικοπέδα στα οποία υπάρχουν οικοδομές, αυτά παραχωρούνται μαζί με τις οικοδομές κατά προτίμηση στους αρχικούς ιδιοκτήτες και μέχρι να καλυφθεί το ύψος της αξίας των ακινήτων που συνεισφέρονται. Πάντως επιτρέπεται η σύσταση διαιρεμένης κατά ορόφους συνιδιοκτησίας μεταξύ περισσότερων ιδιοκτητών. Σε όσες περιπτώσεις κατά την εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης δεν είναι δυνατή η παραχώρηση άρτιου οικοπέδου σε μέλος του συνεταιρισμού εν όψει της μικρής έκτασης και αξίας του οικοπέδου που αυτός συνεισφέρει επιτρέπεται να γίνουν τα παρακάτω:

i) Περισσότεροι ιδιοκτήτες στους οποίους δεν μπορεί να παραχωρηθεί άρτιο οικόπεδο συνενώνονται υποχρεωτικά σε συνιδιοκτησία άρτιου οικοπέδου το οποίο έχει αξία ίση με την αξία του συνόλου των μερικότερων ακινήτων. Στους συνιδιοκτήτες αυτούς μπορεί να προστίθενται και άλλοι ιδιοκτήτες που έχουν ήδη λάβει άρτιο οικόπεδο μικρότερης αξίας από τη συνεταιρική τους μερίδα ώστε να γίνουν κύριοι ποσοστού αξίας ίσης με το ενεργητικό υπόλοιπο που παραμένει.

ii) Στους ιδιοκτήτες ακινήτων των οποίων η αξία δεν επιτρέπει την παραχώρηση άρτιου οικοπέδου δίνεται ως αντιπαροχή τμήμα ιδιοκτησίας κατά όροφο σε οικοδομή που ήδη υπάρχει στη ζώνη του αναδασμού ή που ανεγείρεται από τον οικοδομικό συνεταιρισμό για το σκοπό αυτόν.

iii) Μικρές ιδιοκτησίες ή ιδανικά μερίδια σε ιδιοκτησίες που βρίσκονται στη ζώνη του αναδασμού για τα οποία κρίνεται από το Δημόσιο ή το διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού, λόγω του εξαιρετικά περιορισμένου μεγέθους της έκτασης ή του ποσοστού αντίστοιχα, δεν είναι δυνατόν να δοθεί άρτιο οικόπεδο ή να συνενωθούν αυτά με άλλα ή να παραχωρηθεί με αντιπαροχή τμήμα ιδιοκτησίας κατά όροφο, τότε περιέχονται στην κυριότητα του Δημοσίου ή του συνεταιρισμού είτε με ελεύθερη αγορά είτε με απαλλοτρίωση υπέρ αυτών. Η απαλλοτρίωση αυτή που θεωρείται ότι εξυπηρετεί σκοπό κοινής ωφέλειας, δηλαδή την αρτιότερη πολεοδομική διαμόρφωση της ΖΑΑ και τη δόμηση σε αυτή, κηρύσσεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με

τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τις αναγκαστικές απαλλοτριώσεις.

12. Για την παραχώρηση των νέων ακινήτων, όπως αυτά διαμορφώνονται με την προβλεπόμενη πολεοδομική μελέτη, στους καθοριζόμενους δικαιούχους, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, συντάσσεται μελέτη διανομής των παραχωρούμενων ιδιοκτησιών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για τις πράξεις εφαρμογής. Η εν λόγω μελέτη πραγματοποιείται από το φορέα του Αστικού Αναδασμού ή κατ' ανάθεση αυτού, κυρώνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και μεταγράφεται κατά τις κείμενες διατάξεις. Για κάθε νέα ιδιοκτησία εκδίδεται παραχωρητήριο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής το οποίο αποτελεί τον τίτλο ιδιοκτησίας του νέου ή των νέων ακινήτων και μεταγράφεται με αίτηση του έχοντος νόμιμο συμφέρον. Για τον τύπο του παραχωρητηρίου και τη διαδικασία έκδοσης, εφαρμόζονται, κατ' αναλογία, τα αναφερόμενα στο π.δ. 66/1995 (Α' 47).

13. Από το χρόνο της μεταγραφής του παραχωρητηρίου, αυτός προς τον οποίο έγινε η παραχώρηση του νέου ακινήτου χάνει κάθε δικαίωμα στο ακίνητο ή στα ακίνητα που εισέφερε στον αναδασμό και αποκτά πρωτότυπα κυριότητα στο ακίνητο που του παραχωρείται, δικαιούμενος να αποκτήσει τη νομή του. Εάν το νέο ακίνητο κατέχεται από τρίτο, αυτός προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση δικαιούται να αξιώσει την παράδοση σε αυτόν με τη διαδικασία των άρθρων 733 και 734 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

14. Εάν το ακίνητο που εισφέρεται διεκδικείται από τον τρίτο, μετά τη μεταγραφή του παραχωρητηρίου ή την ενημέρωση του Κτηματολογίου αντικείμενο της δίκης καθίσταται το νέο ακίνητο. Σε περίπτωση διεκδίκησης τμήματος ή ιδανικού μεριδίου του ακινήτου που εισφέρεται, αντικείμενο της δίκης μετά την παραπάνω μεταγραφή καθίσταται η αξία αυτού με την επιφύλαξη της εφαρμογής των άρθρων 1097 έως 1099 του Αστικού Κώδικα. Αυτός που διεκδικεί όμως δικαιούται στην πρώτη μετά τη μεταγραφή του παραχωρητηρίου διαδικαστική πράξη ή αλλιώς με εξώδικη δήλωσή του που επιδίεται με δικαστικό επιμελητή μέσα σε ένα εξάμηνο από τη μεταγραφή να δηλώσει ότι εμμένει στη διεκδίκηση τμήματος ή ιδανικού μεριδίου αυτούσιου, εκτός αν η άσκηση της ευχέρειας αυτής θα οδηγούσε στη δημιουργία μη άρτιων οικοπέδων ή αν είναι ασυμβίβαστη προς την πολεοδομική μελέτη ή αν γίνεται καταχρηστικά. Οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση διεκδίκησης ενός ακινήτου από περισσότερα ακίνητα που εισφέρθηκαν για τα οποία παραχωρήθηκε ενιαίο νέο ακίνητο.

15. Πραγματικές δουλείες που υπάρχουν μεταξύ ακινήτων από τα οποία το ένα τουλάχιστον περιλαμβάνεται στον αναδασμό αποσβένονται. Προσωπικές δουλείες στο εισφερόμενο ακίνητο, μνημονεύονται στο παραχωρητήριο, αντικείμενο δε αυτών μετά τη μεταγραφή του παραχωρητηρίου ή την ενημέρωση του Κτηματολογίου καθίσταται το νέο ακίνητο. Εάν η δουλεία εκτεινόταν σε τμήμα του εισφερόμενου ακινήτου ή σε ιδανικό μερίδιο αυτού ή σε ένα από περισσότερα εισφερόμενα ακίνητα για τα οποία παραχωρήθηκε ενιαίο νέο ακίνητο, περιορίζεται σε ανάλογο ιδανικό μερίδιο αυτού. Υποθήκη ή προσημείωση στο εισφερόμενο ακίνητο αναφέρεται στο

παραχωρητήριο και από τη μεταγραφή του αντικείμενο της υποθήκης ή της προσημείωσης καθίσταται το νέο ακίνητο. Για τη μεταβολή αυτή γίνεται σημείωση στα βιβλία υποθηκών, σύμφωνα με το άρθρο 1313 του Αστικού Κώδικα. Υποθήκη που έχει εγγραφεί σε ένα από τα περισσότερα εισφερόμενα ακίνητα, για τα οποία παραχωρήθηκε ενιαίο νέο ακίνητο, εκτείνεται σε ολόκληρο αυτό. Υποθήκη που έχει εγγραφεί στο εισφερόμενο ακίνητο για το οποίο παραχωρήθηκαν περισσότερα νέα ακίνητα, εκτείνεται σε όλα αυτά με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 1270 του Αστικού Κώδικα ακόμα και αν η υποθήκη είχε παραχωρηθεί με ιδιωτική βούληση. Σε περίπτωση που έχουν εγγραφεί περισσότερες από μία υποθήκες σε διάφορα εισφερόμενα ακίνητα για τα οποία παραχωρήθηκε ενιαίο νέο ακίνητο, καθεμία από τις υποθήκες αυτές περιορίζεται σε ιδανικό μερίδιο του νέου ακινήτου ανάλογα με την αξία του ακινήτου που βαρύνεται. Συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση στο εισφερόμενο ακίνητο αναφέρεται στο παραχωρητήριο και από τη μεταγραφή αυτού ή την ενημέρωση του Κτηματολογίου αντικείμενο της γίνεται το νέο ακίνητο που παραχωρήθηκε. Οι διατάξεις των τριών τελευταίων εδαφίων της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα. Για την επίσπευση του πλειστηριασμού εκδίδεται πάντοτε νέο πρόγραμμα και οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν από την παραπάνω μεταγραφή.

16. Η ανωτέρω διαδικασία παραχώρησης είναι δυνατόν να διεξαχθεί και μέσω της τράπεζας γης του Κεφαλαίου Β' του ν. 4178/2013. Όπου στις διατάξεις του παρόντος απαιτείται μεταγραφή στο υποθηκοφυλακείο, νοείται και η απαιτούμενη καταχώριση στα κτηματολογικά βιβλία όπου λειτουργούν κτηματολογικά γραφεία.

Άρθρο 9

Ειδικές διατάξεις πολεοδόμησης

1. Βάρη ή υποθήκες ή διεκδικήσεις δεν αποτελούν κώλυμα για την πρόοδο της διαδικασίας εκτός των περιπτώσεων διεκδίκησης εκτάσεων από το Ελληνικό Δημόσιο και σε κάθε περίπτωση πριν την τελική έγκριση απαιτείται η εκ νέου προσκόμιση όλων των απαραίτητων στοιχείων που αποδεικνύουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 1.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται και σε υφιστάμενους Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς, που είναι νομείς εκτάσεως, στην οποία οργανώνονται περιοχές περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης και πολεοδομούνται τμήματα αυτής, δυνάμει συμβολαιογραφικών προσυμφώνων σε ισχύ και σχετικών εξοφλητικών αποδείξεων, από τη σύνταξη των οποίων έως τη δημοσίευση του παρόντος έχει παρέλθει η εικοσαετής κτητική παραγραφή. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της διαδικασίας πολεοδόμησης είναι η απόκτηση του δικαιώματος κυριότητας με συμβολαιογραφική πράξη ή αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

3. Οι περιορισμοί για το ενιαίο και την ελάχιστη επιφάνεια της έκτασης κατά το άρθρο 2, δεν εφαρμόζονται επί υφιστάμενων Οικοδομικών Συνεταιρισμών, οι εκτάσεις των οποίων περιλαμβάνονται εντός εγκεκριμένων ορίων ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ και αποτελούν τμήμα ή τμήματα πολεοδομικής ενότητας του σχεδίου αυτού, εφόσον τα τμήματα που διακόπτονται είναι μεγαλύτερα των δέκα (10) στρεμμάτων.

4. Εκτάσεις Οικοδομικών Συνεταιρισμών ή ιδιωτών, σε περιοχές όπου δεν έχει εγκριθεί ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ εντάσσονται στις διαδικασίες του παρόντος κεφαλαίου και πολεοδομούνται με τη διαδικασία ιδιωτικής πολεοδόμησης, εφόσον έχουν προβλεφθεί και επιτρέπεται η πολεοδόμηση σε εγκεκριμένη ΖΟΕ κατά τις διατάξεις του ν. 1337/1983 και κατ' εξαίρεση των χωρικών περιορισμών του άρθρου 1. Σε αυτή την περίπτωση εγκρίσεις των αρμόδιων υπηρεσιών και βεβαιώσεις που έχουν εκδοθεί την τελευταία δεκαετία δεν απαιτείται να εκδοθούν εκ νέου και ισχύουν για τη διαδικασία έγκρισης της πολεοδομικής μελέτης. Στις περιπτώσεις της παρούσας παραγράφου πέραν των λοιπών δικαιολογητικών υποβάλλεται ειδική μελέτη πληθυσμιακών κριτηρίων από την οποία αποδεικνύεται ότι η προτεινόμενη πληθυσμιακή χωρητικότητα της έκτασης πολεοδόμησης δεν έρχεται σε αντίθεση με το ισχύον πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού. Εκτάσεις που έχει προβλεφθεί και επιτρέπεται η πολεοδόμηση σε εγκεκριμένη ΖΟΕ για τις οποίες έχει επιπροσθέτως χορηγηθεί έγκριση καταλληλότητας, σύμφωνα είτε με το ν. 1337/1983 είτε με το ν. 1947/1991 ακολουθούν ως προς τη διαδικασία πολεοδόμησης τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του παρόντος νόμου και μόνον, εφόσον η τελικώς πολεοδομούμενη έκταση δεν υπερβαίνει την έκταση των 300 στρεμμάτων.

Άρθρο 10

Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί με εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο προ του έτους 1975

1. Τα ρυμοτομικά σχέδια προ του έτους 1975, τα οποία δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί για εκτάσεις Οικοδομικών Συνεταιρισμών σε εκτάσεις που κατά τις κείμενες σήμερα διατάξεις προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία παύουν να ισχύουν και συντάσσονται νέα με μέριμνα και δαπάνες των Οικοδομικών Συνεταιρισμών, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων.

2. Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί, νόμιμοι ιδιοκτήτες δασών, δασικών εκτάσεων, εκτάσεων των εδαφίων β' και γ' της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 και γενικότερα εκτάσεων μη υπαγόμενων στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, πριν την έναρξη ισχύος του Συντάγματος του 1975 για τις οποίες είχε εγκριθεί από τη διοίκηση προ του έτους 1975 ρυμοτομικό σχέδιο ή έχουν εκδοθεί εγκρίσεις δημοσίων υπηρεσιών και έγκριση του ρυμοτομικού σχεδίου από το αρμόδιο συμβούλιο δημοσίων έργων του Υπουργείου Δημοσίων Έργων προ του έτους 1975 των εκτάσεων που κατέχουν, εντάσσονται σε ειδικό καθεστώς περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης υπό τις προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων.

3. Για την έκδοση του προεδρικού διατάγματος περιοχής Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης καταγράφονται και απεικονίζονται στα σχετικά διαγράμματα το σύνολο των εκτάσεων της υπό ρύθμισης περιοχής, σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους, δηλαδή, το σύνολο των εκτάσεων που αποδίδονται ως προστατευόμενες περιοχές στο Ελληνικό Δημόσιο, το σύνολο των εκτάσεων που διέπονται από ειδικό καθεστώς προστασίας και παραμένουν εκτός σχεδίου ως αδόμητες περιοχές και το σύνολο των εκτάσεων που πολεοδομούνται.

4. Ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) της υπό ρύθμιση έκτασης αποδίδεται κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο. Η αποδιδόμενη έκταση πρέπει να είναι είτε ενιαία είτε διαιρετή σε τμήματα επιφανειας μεγαλύτερης ή τουλάχιστον ίσης των δέκα (10) στρεμμάτων το καθένα. Η έκταση αυτή χαρακτηρίζεται προστατευόμενη περιοχή και τίθεται στην αρμοδιότητα και τη διαχείριση των δασικών υπηρεσιών. Τυχόν αναδασωτέες εκτάσεις αποδίδονται υποχρεωτικά κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο και συνηγορούνται στο ανωτέρω ποσοστό.

5. Εφόσον τα εναπομένοντα προς πολεοδόμηση τμήματα, εκτός των περιοχών ιδίου νομικού καθεστώτος, κατά την παράγραφο 1β του άρθρου 1, δεν καταλαμβάνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) της υπό ρύθμιση έκτασης, δύναται όμως εξαιρετικά να συμπληρωθούν από εκτάσεις της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 και δευτερευόντως από εκτάσεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289). Σε κάθε όμως περίπτωση οι οικοδομήσιμοι χώροι δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνόλου της υπό ρύθμιση έκτασης. Η έγκριση επέμβασης εκδίδεται για τη συγκεκριμένη έκταση εμφανιζόμενη σε τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος. Η ανωτέρω έγκριση χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, υπό την προϋπόθεση ότι για τη συγκεκριμένη χρήση δεν είναι δυνατή η διάθεση δημοσίων εκτάσεων μη υπαγόμενων στις προστατευτικές διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Στην περίπτωση που βεβαιώνεται από την αρμόδια αρχή ότι δεν είναι δυνατή η διάθεση των παραπάνω εκτάσεων, τότε εξετάζεται από την αρμόδια δασική υπηρεσία εάν μπορούν να διατεθούν δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, άλλως διατίθενται δασικές εκτάσεις ή δάση. Εφόσον απαιτείται η έκδοση ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται σε αυτήν.

6. Σε κάθε περίπτωση για την επίτευξη θετικού περιβαλλοντικού ισοζυγίου εκπονεύεται και εγκρίνεται ειδική μελέτη περιβαλλοντικού ισοζυγίου. Σε περίπτωση που διατεθούν δασικές εκτάσεις ή δάση για τη συμπλήρωση του πενήντα τοις εκατό (50%) της αλλαγής χρήσης, κατά την ανωτέρω περίπτωση β', για την επίτευξη του περιβαλλοντικού ισοζυγίου, σύμφωνα με τη σχετική μελέτη, υποχρεούται ο Οικοδομικός Συνεταιρισμός να προβεί σε δάσωση τουλάχιστον ίσου ή και μέχρι του διπλασίου εμβαδού γειτονικής έκτασης ή έκτασης ευρισκόμενης στην ευρύτερη περιοχή, σύμφωνα με υπόδειξη της δασικής υπηρεσίας. Αν δεν υπάρχει κατάλληλη έκταση υποχρεούται ο Οικοδομικός Συνεταιρισμός να καταθέσει στο Πράσινο Ταμείο την απαιτούμενη δαπάνη για τη δάσωση αποκλειστικά ανάλογης έκτασης σε άλλη περιοχή από τη δασική υπηρεσία. Η ειδική αυτή μελέτη του θετικού περιβαλλοντικού ισοζυγίου ενσωματώνεται σαν διακριτό κεφάλαιο στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων δημιουργίας του οικισμού, η οποία είναι απαραίτητη για τη σχετική έγκριση των περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον το εμβαδόν της έκτασης που προορίζεται για αλλαγή χρήσης, το χαρακτήρα αυτής, το είδος της βλάστησης, την απαιτούμενη έκταση για την ικανοποίηση του θετικού περιβαλλοντικού ισοζυγίου και τα χαρα-

κτηριστικά αυτής. Λεπτομέρειες σχετικά με τη σύνταξη και το περιεχόμενο της μελέτης αυτής καθορίζονται με υπουργική απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

7. Ειδικά, στην περίπτωση δασικών και αναδασωτέων κηρυγμένων εκτάσεων απαιτείται με ευθύνη των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 πριν την υλοποίηση των υπολοίπων έργων υποδομής κατά τις διατάξεις του παρόντος να υλοποιηθούν τα έργα αποκατάστασης και αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος, όπως η αναδάσωση και δάσωση κατά τις διατάξεις του ν. 998/1979, καθώς και να υποβληθεί διαχειριστικό σχέδιο προστασίας, συντήρησης και διαχείρισης των εκτάσεων αυτών που αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο. Για την ολοκλήρωση των συγκεκριμένων έργων υποδομής εκδίδεται ειδικώς διαπιστωτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από εισήγηση τριμελούς επιτροπής, η οποία συγκροτείται από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης και αποτελείται από:

αα) έναν δασολόγο της Διεύθυνσης Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,

ββ) έναν δασολόγο μέλος του ΓΕΩΤΕΕ,

γγ) έναν γεωπόνο μέλος του ΓΕΩΤΕΕ.

8. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη σύσταση και τη λειτουργία της ως άνω επιτροπής.

9. Μετά την έκδοση της απόφασης αρμόδιος φορέας για την παρακολούθηση του σχεδίου διαχείρισης και την προστασία της περιοχής που δασώθηκε ορίζεται ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης της περιοχής, εφόσον υφίσταται, ή διαφορετικά η οικεία δασική υπηρεσία.

10. Οι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου που αποδίδονται σε κοινή χρήση, σύμφωνα με την πολεοδομική μελέτη, πέραν των εκτάσεων που αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο, διατηρούν στο ακέραιο το δασικό τους χαρακτήρα, καταγράφονται ως περιοχές περιβαλλοντικής αναβάθμισης και υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Οι χώροι αυτοί τίθενται σε ειδικό καθεστώς προστασίας και η διαχείριση αυτών γίνεται από τον οικείο δήμο ο οποίος δύναται, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, να αναθέτει τη διαχείριση των περιοχών αυτών στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης της περιοχής, εφόσον υφίσταται.

11. Οι ειδικές εκτάσεις περιβαλλοντικής αναβάθμισης και ιδιωτικής πολεοδόμησης πολεοδομούνται με τη διαδικασία του άρθρου 3 και δεν εφαρμόζονται γι' αυτές οι διατάξεις του άρθρου 6. Για τις εκτάσεις αυτές, πέραν των ανωτέρω οριζόμενων:

α) Ο συντελεστής δόμησης δεν δύναται να υπερβαίνει το 0,3.

β) Για την ανοικοδόμηση χρησιμοποιούνται αποκλειστικά υλικά φιλικά προς το περιβάλλον και η επιλογή του χώρου δόμησης ανά οικόπεδο επιλέγεται ιδιαίτερωσ ώστε να προσαρμόζεται στο φυσικό περιβάλλον.

γ) Εφόσον προκύψει από τις σχετικές μελέτες δύναται να απαγορευτεί η ασφαλτόστρωση δρόμων, καθώς και η ανέγερση κοινωφελών κτιρίων.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διαδικασίες περιβαλλοντικής προστασίας και πολεοδόμησης του παρόντος

Κεφαλαίου. Μετά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης επί των οικοδομήσιμων οικοπέδων, καθώς και στις περιπτώσεις ακινήτων των παραγράφων 12 και 13 του παρόντος δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

12. Ακίνητα που προήλθαν από κλήρωση μεριδιούχων οικοδομικών συνεταιρισμών πριν το 1975 και ήταν άρτια και οικοδομήσιμα κατά παρέκκλιση, σύμφωνα με τους όρους δόμησης που ίσχυαν κατά το χρόνο έγκρισης του ρυμοτομικού σχεδίου, οικοδομούνται, σύμφωνα με τα ισχύοντα κατά το χρόνο έγκρισης του ρυμοτομικού σχεδίου, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης.

13. Εκτάσεις Οικοδομικών Συνεταιρισμών που εγκρίθηκαν με διάταγμα ρυμοτομίας προ του έτους 1975 επί των οποίων έχουν υλοποιηθεί έργα υποδομής, σύμφωνα με την πολεοδομική μελέτη, η ολοκλήρωση των οποίων διακόπηκε μετά από έγγραφα των αρμοδίων υπηρεσιών, εφόσον το ρυμοτομικό σχέδιο δεν έχει ανακληθεί ή ακυρωθεί, ολοκληρώνουν τη διαδικασία υλοποίησης έργων υποδομής και διανομής των οικοπέδων, σύμφωνα με την εγκριθείσα πολεοδομική μελέτη, κατ' εξαίρεση της παραγράφου 1. Κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στο ρυμοτομικό σχέδιο και την πολεοδομική μελέτη ο συντελεστής δόμησης κάθε οικοπέδου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,3 για την έκδοση της έγκρισης και της άδειας δόμησης. Δεν απαιτείται για τη μείωση του συντελεστή τροποποίηση της πολεοδομικής μελέτης.

ΜΕΡΟΣ Α2

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 11

Εκτάσεις Ζωνών Συγκέντρωσης Δικαιωμάτων Δόμησης - Υποδοχέων Συντελεστή Δόμησης Οικοδομικών Συνεταιρισμών

1. Καθορίζονται Ζώνες Συγκέντρωσης Δικαιωμάτων Δόμησης (Ζ.Σ.Δ.Δ.) κατά τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ του ν. 4178/2013, καθώς και ζώνες υποδοχής - ανταλλαγής εκτάσεων ή τμημάτων εκτάσεων Οικοδομικών Συνεταιρισμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Οι εκτάσεις αυτές προβλέπονται με την έγκριση των ΤΧΣ ή άλλου παρόμοιου επιπέδου σχεδιασμού κατά τις διατάξεις του ν. 4269/2014 (Α΄ 142), στο σύνολο της χερσαίας χώρας συμπεριλαμβανομένων των νήσων Κρήτης, Εύβοιας και Ρόδου. Εξαιρούνται οι περιοχές Αττικής, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Πάτρας, Βόλου, Λάρισας και Ηρακλείου Κρήτης, που καταλαμβάνονται από τα αντίστοιχα όρια αρμοδιότητας των προβλεπόμενων ρυθμιστικών σχεδίων και με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος.

2. Με προεδρικό διάταγμα, μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εγκρίνονται, κατ' εξαίρεση της παραγράφου 1, για εθνικούς λόγους αναβάθμισης και αναζωογόνησης των εγκαταλελειμμένων, μικρών και φθινόντων οικισμών και αποκατάστασης των μεριδιούχων εκτάσεων οικοδομικών συνεταιρισμών, Ειδικά Σχέδια Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ανάπτυξης (ΕΣΠΕΡΑΑ), σύμφωνα με τα οποία καθορίζονται και ζώνες - υποδοχείς Οικοδομικών Συνεταιρισμών - ιδιωτικών πολεοδομικών πλησίον εγκαταλελειμμένων, μικρών και φθινόντων οικισμών, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 17 και ανεξαρτήτως εγκεκριμένου υπερκείμενου επιπέδου σχεδιασμού

μετά από ειδική χωροταξική ανάλυση και γνωμοδότηση του ΚΕΣΥΠΟΘΑ. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις τα Ειδικά Σχέδια μπορεί να τροποποιούν κατευθύνσεις και περιορισμούς υφιστάμενων υπερκείμενων επιπέδων σχεδιασμού.

3. Οι εκτάσεις της παραγράφου 1 προέρχονται από:

α) Δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, για τις οποίες δεν απαγορεύεται η δόμηση και τις οποίες διαχειρίζονται οι αρμόδιες δασικές υπηρεσίες,

β) εκτάσεις ακινήτων ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου ή των ΟΤΑ α' και β' βαθμού ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ή

γ) ιδιωτικές εκτάσεις υπό τις επιφυλάξεις του παρόντος.

Άρθρο 12

Εποπτεία Οικοδομικών Συνεταιρισμών και Δικαιούχοι Ανταλλαγής

1. Οι Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί υπάγονται στις διατάξεις του ν. 1667/1986 (Α' 196) όσον αφορά τη σύστασή τους, τη λειτουργία και την εποπτεία τους και παρατείνεται η προθεσμία για την εκτέλεση των έργων υποδομής στις εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών, όπως αυτή προβλέπεται από την παρ. 3 του ν. 4030/2011 (Α' 249) για τρία έτη από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Δικαιούχοι της ανταλλαγής είναι όλοι οι Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι ιδιοκτήτες (κύριοι) δασών ή δασικών εκτάσεων ή εκτάσεων όπου απαγορεύεται η δόμηση ή διέπονται από ειδικό καθεστώς προστασίας, περιοχές (δάση - δασικές εκτάσεις- κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι) ή αποτελούν τμήμα γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας ή δεν μπορούν να αξιοποιηθούν για άλλους λόγους προστασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Οι δικαιούχοι κατατάσσονται, σύμφωνα με το αίτημά τους κατά προτεραιότητα για την ανταλλαγή, ως εξής:

α) Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί για τους οποίους έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση που προβλέπει ανταλλαγή της μη κατάλληλης έκτασής τους ή αντίστοιχης αποζημίωσής τους.

β) Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί των οποίων οι εκτάσεις έχουν ήδη ενταχθεί σε ρυμοτομικό σχέδιο και μετά την ψήφιση του ν. 998/1979 τα σχέδια αυτά είτε κρίθηκαν άκυρα είτε πρέπει να ακυρωθούν, γιατί βρίσκονται σε απαγορευτικές για δόμηση περιοχές, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού (δάση, δασικές εκτάσεις κ.λπ.).

γ) Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί των οποίων οι εκτάσεις υπήχθησαν σε διαδικασία ένταξης σε ρυμοτομικό σχέδιο και διακόπηκε μετά την έναρξη ισχύος του ν. 998/1979 και οι οποίοι έχουν άδεια κτήσης.

δ) Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί των οποίων οι εκτάσεις έχουν ήδη ενταχθεί σε ρυμοτομικό σχέδιο και είτε κρίθηκαν άκυρα είτε πρέπει να ακυρωθούν γιατί υπήχθησαν μεταγενέστερα σε ειδικό καθεστώς προστασίας.

ε) Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί που είχαν προωθήσει τη διαδικασία έγκρισης της πολεοδομικής μελέτης, σύμφωνα με το π.δ. 93/1987 (Α' 52) και η διαδικασία διεκόπη για διάφορους λόγους (έλλειψη ΠΕΡΠΟ κ.λπ.).

στ) Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί που έχουν εγκεκριμένη απόφαση οικιστικής καταλληλότητας με το π.δ. 93/1987

ζ) Φορείς Ιδιωτικών Πολεοδομήσεων των οποίων η πολεοδομική μελέτη είχε εκπονηθεί και προωθηθεί για

έγκριση με το ν. 1947/1991 (Α' 70) και κρίθηκε μη νόμιμη από το Συμβούλιο της Επικρατείας λόγω έλλειψης εγκεκριμένου χωροταξικού πλαισίου.

η) Φορείς Ιδιωτικών Πολεοδομήσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση οικιστικής καταλληλότητας κατά τις διαδικασίες του ν. 1947/1991.

θ) Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί που είναι κύριοι δασών και δασικών εκτάσεων και μετά την ψήφιση του ν. 998/1979 δεν κατέστη δυνατή η προώθηση καμίας διαδικασίας, συνυπολογίζοντας για την προτεραιότητα το έτος κτήσης κυριότητας.

3. Στις διατάξεις του παρόντος άρθρου υπάγονται και Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί Οργανισμών υπό τη μορφή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 13

Καταγραφή των ζωνών - υποδοχέων

1. Η αναγνώριση και καταγραφή των ζωνών - υποδοχέων κατά το άρθρο 11 γίνεται με τη διαδικασία έκδοσης βεβαίωσης καταλληλότητας του άρθρου 4.

2. Για την εφαρμογή του άρθρου 11 μετά από αίτημα των ενδιαφερομένων, των οικείων Ο.Τ.Α., της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, των Διευθύνσεων Δασών ή και των συναρμόδιων δημοσίων υπηρεσιών με εντολή του προϊστάμενου αυτών Υπουργού, αποστέλλονται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής όλα τα προβλεπόμενα στοιχεία για την έκδοση βεβαίωσης καταλληλότητας κατά τις διατάξεις του άρθρου 4.

3. Με την έκδοση βεβαίωσης καταλληλότητας, τα όρια των εκτάσεων των ζωνών - υποδοχέων καταγράφονται με ευθύνη του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σε ειδική βάση δεδομένων της ΕΚΧΑ ΑΕ και στα χαρτογραφικά υπόβαθρα αυτής.

Άρθρο 14

Διαδικασία ανταλλαγής

1. Η διαδικασία ανταλλαγής γίνεται μέσω της ηλεκτρονικής διαδικασίας της Τράπεζας Γης του Κεφαλαίου Β' του ν. 4178/2013, με την επιφύλαξη του επόμενου άρθρου.

2. Για την ανταλλαγή λαμβάνεται υπόψη η τιμή ζώνης της περιοχής που βρίσκεται το ακίνητο ανταλλαγής, καθώς και η τιμή ζώνης της περιοχής που βρίσκεται η έκταση που αποδίδεται ως αντάλλαγμα. Για τα ακίνητα που δεν έχει καθοριστεί τιμή ζώνης, σύμφωνα με το σύστημα των αντικειμενικών αξιών του Υπουργείου Οικονομικών στην περιοχή του ακινήτου, για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η ελάχιστη τιμή ζώνης που ισχύει στην τοπική ή δημοτική κοινότητα όπου βρίσκεται η έκταση και σε περίπτωση που δεν έχει καθοριστεί αυτή, η ελάχιστη τιμή ζώνης που ισχύει στην περιφερειακή ενότητα όπου βρίσκεται η έκταση.

3. Σε κάθε περίπτωση η αποδιδόμενη έκταση δεν μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το ογδόντα τοις εκατό (80%) της έκτασης του ακινήτου ανταλλαγής (ΕΑΡΧ) πολλαπλασιαζόμενη επί συντελεστή (Τ). Όταν η τιμή ζώνης της περιοχής που βρίσκεται το ακίνητο ανταλλαγής (ΤΑΡΧ) είναι μεγαλύτερη ή ίση της τιμής ζώνης της περιοχής που βρίσκεται η έκταση που αποδίδεται ως αντάλλαγμα (ΤΤΕΛ), ο συντελεστής (Τ) λαμβάνει την τιμή ένα (1). Όταν η τιμή ζώνης της περιοχής που βρίσκεται το ακίνητο ανταλλαγής (ΤΑΡΧ) είναι μικρότερη της τιμής ζώνης της περιοχής που βρίσκεται η έκταση

που αποδίδεται ως αντάλλαγμα (ΤΤΕΛ), ο συντελεστής αυτός (Τ) λαμβάνει την τιμή που προκύπτει από το πηλίκιο της τιμής ζώνης της περιοχής που βρίσκεται το ακίνητο ανταλλαγής προς την τιμή ζώνης της περιοχής που βρίσκεται η έκταση που αποδίδεται ως αντάλλαγμα, σύμφωνα με τον τύπο $T = \text{TAPX} / \text{TTEΛ}$.

Η έκταση της τελικώς αποδιδόμενης έκτασης εξάγεται από τον τύπο: $\text{TTEΛ} = 80\% \times \text{EAPX} \times \text{T}$.

4. Σε περίπτωση όπου η έκταση που αποδίδεται ως αντάλλαγμα εμπίπτει σε περιοχές με διαφορετικές τιμές ζώνης, για κάθε τιμή ζώνης υπολογίζεται ξεχωριστά αποδιδόμενο τμήμα, λαμβάνοντας αντίστοιχα υπόψη και το κάθε τμήμα της έκτασης του ακινήτου ανταλλαγής. Για τον υπολογισμό της τελικής έκτασης, που δύναται να αποδοθεί ως αντάλλαγμα, γίνεται άθροιση των επιμέρους εκτάσεων ανά τιμή ζώνης. Η έκταση της τελικώς αποδιδόμενης έκτασης εξάγεται από τον τύπο:

$$\text{TTEΛ} = \text{TTEΛ}_i + \text{TTEΛ}_{ii} + \dots + \text{TTEΛ}_n = 80\% \times (\text{EAPX}_i \times \text{T}_i + \text{EAPX}_{ii} \times \text{T}_{ii} + \dots + \text{EAPX}_n \times \text{T}_n)$$

5. Σε περίπτωση ανταλλαγής με ιδιωτική έκταση για την οποία έχει εγκριθεί η πολεοδομική μελέτη κατά το άρθρο 24 η αποδιδόμενη έκταση οικοπέδων, όπως αυτή υπολογίζεται κατά τις προηγούμενες παραγράφους, μειώνεται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και ο Οικοδομικός Συνεταιρισμός οφείλει ειδική χρηματική εισφορά για τη συγκεκριμένη έκταση.

6. Στις περιπτώσεις ανταλλαγής δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6.

7. Σε περίπτωση ανταλλαγής με ιδιωτική έκταση για την οποία έχει εγκριθεί η πολεοδομική μελέτη κατά το άρθρο 24 η αποδιδόμενη έκταση οικοπέδων και η δαπάνη της μελέτης κατασκευής και εκτέλεσης όλων των έργων υποδομής της περιοχής βαρύνει τον παρέχοντα κατά την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου και προβλέπεται ειδικό αντάλλαγμα.

8. Η έκταση που αποδίδεται ως αντάλλαγμα πρέπει να βρίσκεται στην ίδια ή σε όμορη περιφέρεια με το ακίνητο ανταλλαγής. Κατ' εξαίρεση, τα ακίνητα ανταλλαγής που βρίσκονται εντός Αττικής δύνανται να ανταλλάσσονται με εκτάσεις σε όλη την επικράτεια.

9. Δίνεται το δικαίωμα στους ενδιαφερόμενους Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς και ιδιώτες, να προτείνουν την έκταση που επιθυμούν για έγκριση οριοθέτησης Ζωνών Συγκέντρωσης Δικαιωμάτων Δόμησης (Ζ.Σ.Δ.Δ.). Στις περιπτώσεις κοινής προτίμησης, οι Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί υποβάλλουν τις προτιμήσεις τους και η επιλογή γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τη σειρά προτεραιότητας και προτίμησης.

10. Η σχετική αίτηση συνοδεύεται από αποδεικτικά κυριότητας και τοπογραφικά διαγράμματα όπου εμφανίζονται οι εκτάσεις της ιδιοκτησίας τους. Το αποτέλεσμα της κατάταξης ανακοινώνεται στους ενδιαφερόμενους και ακολουθεί απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για την ανταλλαγή και τη μεταγραφή ή την καταχώριση των δικαιωμάτων κυριότητας, αντίστοιχα, στα αρμόδια Υποθηκοφυλακεία ή Κτηματολογικά Βιβλία. Η ειδική διαδικασία ελέγχου και έκδοσης της απόφασης ανταλλαγής καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα κατά τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο Β' του ν. 4178/2013.

11. Το χρονικό διάστημα μεταξύ της χορήγησης του νέου τίτλου ανταλλαγής της έκτασης και της υποβολής για έγκριση της πολεοδομικής μελέτης δεν δύναται να

είναι μεγαλύτερο του ενός έτους. Σε αντίθετη περίπτωση ο τίτλος κυριότητας θα εκπίπτει και η αντίστοιχη έκταση θα δίδεται σε άλλον Οικοδομικό Συνεταιρισμό ή ιδιώτη, σύμφωνα με τον εγκεκριμένο πίνακα προτεραιότητας κατά την ηλεκτρονική διαδικασία της Τράπεζας Γης του Κεφαλαίου Β' του ν. 4178/2013.

Άρθρο 15

Ειδικές διατάξεις περί ανταλλαγής

1. Έως τη θέση σε εφαρμογή των διατάξεων της Τράπεζας Γης η διαδικασία ανταλλαγής ολοκληρώνεται υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η κτήση της κυριότητας της έκτασης αποδεικνύεται δύναμις νόμιμων τίτλων, η νομική τάξη και ακολουθία των οποίων προκύπτει από την κατωτέρω αναφερόμενη έκθεση τίτλων.

β) Για την έναρξη της διαδικασίας ο κύριος της προτεινόμενης προς ανταλλαγή έκτασης υποβάλλει αίτηση στη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αντικείμενο την ανταλλαγή της ιδιοκτησίας του με ακίνητο ιδιοκτησίας του Δημοσίου. Η αίτηση, επί ποινή απαραδέκτου, συνοδεύεται από έκθεση τίτλων η οποία συντάσσεται και υπογράφεται από δύο δικηγόρους τουλάχιστον παρ' εφέτες και θεωρείται από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο.

γ) Η έκθεση περιλαμβάνει πλήρη περιγραφή του ακινήτου με το ιστορικό της νομικής του κατάστασης και καταλήγει στην ανεπιφύλακτη διακρίβωση όλων όσων έχουν δικαίωμα κυριότητας ή άλλα εμπράγματα δικαιώματα σε αυτό ή έχουν προσημειώσει ή υποθηκώσει τέτοια δικαιώματα ή διεκδικούν εμπράγματα δικαιώματα ή έχουν επιβάλει κατάσχεση. Με την έκθεση συνοποβάλλονται και οι αντίστοιχοι τίτλοι με πλήρη σειρά πιστοποιητικών αυτών από τα αρμόδια κατά τόπον Υποθηκοφυλακεία και Κτηματολογικά Γραφεία, σε περίπτωση όπου έχουμε πρώτες εγγραφές, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2664/1998 (Α' 275), όπως ισχύει. Αν στην περιοχή που βρίσκεται το ακίνητο βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία κτηματογράφησης, προσκομίζεται το προβλεπόμενο από το ν. 2308/1995 (Α' 114) πιστοποιητικό του άρθρου 5 ή η βεβαίωση του άρθρου 2 του ίδιου νόμου. Στην έκθεση αναφέρεται ο χρόνος μέχρι τον οποίο διαπιστώνεται η βεβαιούμενη κατάσταση και ο οποίος δεν επιτρέπεται να απέχει περισσότερο από τρεις (3) ημέρες από την ημερομηνία της αίτησης.

2. Εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης η ως άνω αναφερόμενη Διεύθυνση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών ενημερώνει τον κύριο περί αποδοχής ή όχι της αιτήσεώς του.

3. Σε περίπτωση αποδοχής της αίτησης γνωστοποιούνται στον αιτούντα τα στοιχεία του/των προτεινόμενου/ων σε ανταλλαγή ακινήτου ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου. Το προτεινόμενο ακίνητο ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου οφείλει να είναι ελεύθερο βαρών, διεκδικήσεων και τυχόν άλλων περιορισμών αρχαιολογικής, περιβαλλοντικής, δασικής ή άλλης σχετικής νομοθεσίας.

4. Ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται εντός αποκλειστικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών να αποδεχθεί εγγράφως την ανταλλαγή της εκτάσεώς του με το

προτεινόμενο ακίνητο του Ελληνικού Δημοσίου. Άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος ανταλλαγής.

5. Η ανταλλαγή εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται, συνοδευόμενη από τα οικεία διαγράμματα και των δύο ακινήτων, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Ο ως άνω τίτλος στη συνέχεια μεταγράφεται στην οικεία μερίδα του Υποθηκοφυλακείου και των δύο ακινήτων, άλλως καταχωρίζεται στα οικεία κτηματολογικά φύλλα των δύο ακινήτων, στα αρμόδια Κτηματολογικά Γραφεία. Τα εκδιδόμενα πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις απαιτείται να υποβληθούν στη συνέχεια στην ως άνω αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, προκειμένου όπως περαιωθεί η διαδικασία. Η διαδικασία της ανταλλαγής ολοκληρώνεται με τη μεταγραφή της οικείας σύμβασης στα αρμόδια Υποθηκοφυλακεία ή την καταχώριση αυτής στα Κτηματολογικά Βιβλία του αρμόδιου Κτηματολογικού Γραφείου.

7. Με την ολοκλήρωση της ανταλλαγής δεν είναι δυνατή η αυτούσια απόδοση όλου ή μέρους του ακινήτου στο οποίο αφορά η ανταλλαγή και το οποίο περιήλθε στην ιδιοκτησία του Ελληνικού Δημοσίου. Ο τυχόν πραγματικός δικαιούχος έχει ενοχική και μόνο αξίωση για την απόδοση του πλουτισμού κατά του αιτηθέντος την ανταλλαγή.

ΜΕΡΟΣ Α3

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΜΜΕΝΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ - ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 16

Ανάδειξη και αναβίωση εγκαταλελειμμένων, μικρών και φθινόντων οικισμών

1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εγκρίνονται Ειδικά Σχέδια Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ανάπτυξης (Ε.Σ.ΠΕΡ.Α.Α.) για την προστασία, ανάδειξη και αναβίωση των εγκαταλελειμμένων, μικρών και φθινόντων οικισμών της χώρας. Ειδικά Χωρικά Σχέδια (Ε.Χ.Σ.) κατά το άρθρο 8 του ν. 4269/2014 (Α' 142) αποτελούν και τα Ε.Σ.ΠΕΡ.Α.Α. του παρόντος νόμου. Στα Τοπικά Χωρικά Σχέδια (Τ.Χ.Σ.) του άρθρου 7 του ν. 4269/2014 περιλαμβάνονται τα Ε.Σ.ΠΕΡ.Α.Α. του παρόντος νόμου. Οι αρμόδιοι δήμοι οφείλουν εντός προθεσμίας ενός (1) έτους να καταθέσουν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης ανάδειξης και αναβίωσης των ως άνω οικισμών στο οποίο περιλαμβάνονται η καταγραφή των οικισμών, τα δημόσια αρχιτεκτονικώς ενδιαφέροντα κτίσματα που χρήζουν αποκατάστασης και ανάδειξης. Οι δημόσιοι χώροι που χρήζουν ανάδειξης, καθώς και προτάσεις ανάδειξης, του υφιστάμενου οικιστικού περιβάλλοντος λαμβάνοντας υπόψη τη σύμβαση του τοπίου και τις διεθνείς συμβάσεις για την προστασία της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Για την έκδοση Ε.Σ.ΠΕΡ.Α.Α. λαμβάνονται υπόψη τα σχέδια δράσης και καταγραφής κατά τα ανωτέρω.

2. Η βεβαίωση καταλληλότητας του άρθρου 4 εκδίδεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέρ-

γειας και Κλιματικής Αλλαγής μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Χωροταξίας και γνώμη του ΚΕΣΥΠΟΘΑ.

Άρθρο 17

Εγκαταλελειμμένοι, μικροί και φθινόντες οικισμοί

1. Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι κατωτέρω ορισμοί:

α) εγκαταλελειμμένος ορίζεται ο οικισμός που εμφανίζεται με μηδενικό πληθυσμό στην απογραφή του 1981 της ΕΛΣΤΑΤ και προϋφίσταται του έτους 1923 και βρίσκεται εντός των περιοχών της παραγράφου 3 του άρθρου 1,

β) μικρός και φθινόν ορίζεται ο οικισμός που βρίσκεται εντός των περιοχών της παραγράφου 3 του άρθρου 1 και πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις:

αα) κατά την τελευταία απογραφή (2011) της ΕΛΣΤΑΤ εμφανίζει ως μόνιμο πληθυσμό μικρότερο των εκατόν πενήντα (150) κατοίκων,

ββ) δεν εμφανίζει πληθυσμιακή αύξηση μεγαλύτερη του δέκα τοις εκατό (10%) από την αντίστοιχη απογραφή του μόνιμου πληθυσμού του έτους 1981, και

γγ) είτε προϋφίσταται του έτους 1923 είτε έχει οριοθετηθεί με τις ισχύουσες διατάξεις.

2. Για τους εγκαταλελειμμένους οικισμούς της περίπτωσης α' της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται το άρθρο 18. Για τους μικρούς και φθινόντες οικισμούς της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται το άρθρο 19.

Άρθρο 18

Βιώσιμη ανάπτυξη εγκαταλελειμμένων οικισμών

1. Σε περίπτωση εγκαταλελειμμένων οικισμών προβλέπεται η έκδοση ΕΣΠΕΡΑΑ, εφόσον:

α) Κρίνονται αρχιτεκτονικά ενδιαφέροντες και δεν έχουν χαρακτηρισθεί ως γεωλογικά ακατάλληλοι, παραδοσιακοί οικισμοί ή ιστορικοί τόποι.

β) Αναγνωρίζεται συνεκτικό τμήμα αυτών κατά τις διατάξεις του προεδρικού διατάγματος της 24.4.1985 (Δ' 181), του οποίου η έκταση είναι ενιαία και έχει επιφάνεια από δέκα (10) έως πενήντα (50) στρέμματα. Σε περίπτωση που το συνεκτικό τμήμα του οικισμού διακόπτεται από εγκεκριμένες επαρχιακές, δημοτικές ή κοινοτικές οδούς και το κάθε διαιρετό τμήμα αυτού περιλαμβάνει άνω των δέκα (10) οικοδομών, η έκταση του συνεκτικού τμήματος δύναται να θεωρηθεί ενιαία.

2. Με το ΕΣΠΕΡΑΑ:

α) Ορίζεται το όριο του συνεκτικού τμήματος, καθορίζονται οι υφιστάμενοι κοινόχρηστοι χώροι και εγκρίνονται ειδικοί όροι δόμησης, σύμφωνα με την ανάλυση του οικιστικού αποθέματος των υπαρχόντων κτισμάτων και τα μέσα πολεοδομικά μεγέθη που αποτυπώνονται.

β) Μπορεί επιπλέον να καθορίζεται όμορη έκταση ως Περιοχή Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης (Π.Π.Α.Ι.Π.) υπό τις εξής προϋποθέσεις:

αα) Η όμορη έκταση να έχει ελάχιστη επιφάνεια τριάντα (30) στρεμμάτων και σε καμία περίπτωση να μην υπερβαίνει το διπλάσιο της έκτασης του συνεκτικού τμήματος.

ββ) Το ενιαίο της έκτασης του συνεκτικού τμήματος και της όμορης προς πολεοδόμησης περιοχής, να έχει επιφάνεια τουλάχιστον πενήντα (50) στρέμματα και να μην υπερβαίνει τα εκατό (100) στρέμματα.

γγ) Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις πολεοδόμησης του παρόντος νόμου που διέπουν τη διαδικασία πολεοδόμησης με ΕΣΠΕΡΑΑ.

3. Για την εφαρμογή της διαδικασίας της περίπτωσης α' της παραγράφου 2, ο αρμόδιος δήμος υποβάλλει στη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τα παρακάτω στοιχεία:

α) Γνωμοδοτήσεις από τις αρμόδιες Αρχαιολογικές Υπηρεσίες (Εφορείες Κλασικών και Προϊστορικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Νεώτερων Μνημείων) περί της ύπαρξης ή μη κηρυγμένων ή και οριοθετημένων αρχαιολογικών χώρων εντός της έκτασης. Οι γνωμοδοτήσεις πρέπει να είναι της τελευταίας τριετίας και να συνοδεύονται από θεωρημένο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 ή 1:1.000 εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87.

β) Τοπογραφικό και κτηματογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:500 ή 1:1.000 εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87, το οποίο περιλαμβάνει:

αα) αναγνώριση συνεκτικού τμήματος κατά τις διατάξεις του προεδρικού διατάγματος της 24.4.1985 (Δ' 181),

ββ) κτηματογραφική αποτύπωση ιδιοκτησιών και κοινόχρηστων χώρων,

γγ) όρια των καθορισμένων υπό προστασία εκτάσεων, που απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν για οικιστικούς σκοπούς (δάση, δασικές ή αναδασωτές εκτάσεις, αρχαιολογικοί χώροι, περιοχές προστασίας),

δδ) καταγραφή των δημόσιων, δημοτικών και θρησκευτικών κτιρίων και εγκαταστάσεων που υφίστανται στον εγκαταλελειμμένο οικισμό, και

εε) στοιχεία Εθνικού Κτηματολογίου (όρια και ΚΑΕΚ), εφόσον η έκταση εντάσσεται σε περιοχή λειτουργίας ή σύνταξης Εθνικού Κτηματολογίου.

γ) Απόσπασμα χάρτη του τυχόν εγκεκριμένου ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ ή ΤΧΣ ή αντίστοιχου επιπέδου σχεδιασμού, με σημειωμένη τη θέση και ενδεικτικά τα όρια του προς οικιστικού συνόλου.

δ) Βεβαίωση από την αρμόδια υπηρεσία του οικείου δήμου, σύμφωνα με τα στοιχεία από το αρχείο του ότι ο οικισμός δεν έχει χαρακτηριστεί ως κατολισθαίνων και ότι δεν έχουν δοθεί αποζημιώσεις ή δεν έχει υλοποιηθεί άλλου είδους αποκατάσταση των οικιστών για την εγκατάλειψη αυτού.

ε) Πρόταση για ειδικές ρυθμίσεις όρων δόμησης και χρήσεων γης με σκοπό την ανάδειξη και διατήρηση αξιόλογων αρχιτεκτονικά κτιρίων μετά από την καταγραφή αξιόλογων πολεοδομικών στοιχείων (ιστός) του συνεκτικού τμήματος ή άλλων στοιχείων του δομημένου περιβάλλοντος ή του φυσικού περιβάλλοντος.

4. Για την εφαρμογή της διαδικασίας της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 οι ενδιαφερόμενοι, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 1 ή και ο αρμόδιος δήμος, υποβάλλουν στη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής όλα τα ανωτέρω στοιχεία και επιπλέον για τη χορήγηση βεβαίωσης καταλληλότητας του άρθρου 4:

α) Πράξη χαρακτηρισμού της όμορης προς πολεοδόμησης έκτασης, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 998/1979 και πιστοποιητικό τελεσιδικίας αυτής.

β) Τοπογραφικό και υψομετρικό διάγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει επιπρόσθετα:

αα) κτηματογραφική αποτύπωση με τα όρια και το εμβαδόν τόσο του συνόλου της προς πολεοδόμησης έκτασης όσο και των διαιρετών τμημάτων που την απαρτίζουν,

ββ) ειδικά γεωμορφολογικά στοιχεία της έκτασης, όπως γεωλογικά ακατάλληλες περιοχές (όπως αυτές τυχόν προσδιορίστηκαν από τα συμπεράσματα της γεωλογικής θεώρησης) και κλίσεις εδάφους μεγαλύτερες του τριάντα πέντε τοις εκατό (> 35%) και

γγ) όρια των καθορισμένων υπό προστασία εκτάσεων που απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν για οικιστικούς σκοπούς (δάση, δασικές ή αναδασωτές εκτάσεις, αρχαιολογικοί χώροι, περιοχές προστασίας), και

γ) χάρτη κατάλληλης κλίμακας εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87, με ενδείξεις των ορίων της δημοτικής ενότητας που βρίσκεται η υπό ρύθμιση έκταση, τα όρια της έκτασης, τις προβλεπόμενες χρήσεις γης της ευρύτερης περιοχής, τις δυνατότητες εξυπηρέτησεων από συγκοινωνιακά δίκτυα, δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού και τηλεφώνου, καθώς και τυχόν υφιστάμενες ειδικές χρήσεις γης μέσα στα όρια της έκτασης και σε ακτίνα χιλίων πεντακοσίων (1.500) μέτρων από τα όρια αυτής (δασικές εκτάσεις, γη υψηλής παραγωγικότητας, περιοχές μεταλλευτικής ή λατομικής εκμετάλλευσης, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, αρχαιολογικοί χώροι κ.λπ.).

δ) Πρόταση καθορισμού οριογραμμών των υδατορεμάτων, σύμφωνα με το ν. 4258/2014 (Α' 94).

ε) Έκθεση γεωλογικής - γεωτεχνικής καταλληλότητας υπογραφόμενη από δύο ιδιώτες γεωλόγους, οι οποίοι φέρουν την ευθύνη για την έκθεσή τους. Η έκθεση γεωλογικής - γεωτεχνικής καταλληλότητας θεωρείται από την υπηρεσία. Η υπηρεσία ή ειδικοί ελεγκτές από μητρώα της υπηρεσίας προβαίνουν σε έλεγχο της σχετικής μελέτης έως την έγκριση της πράξης της πολεοδομικής μελέτης.

στ) Κτηματογραφικό πίνακα ιδιοκτησιών συνοδευόμενο από έκθεση ελέγχου τίτλων υπογραφόμενη από δύο ιδιώτες δικηγόρους, θεωρημένη από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο. Ο έλεγχος τίτλων αναφέρεται στο σχετικό τοπογραφικό διάγραμμα και θεωρείται από την υπηρεσία.

ζ) Τεχνική έκθεση με τις αιτούμενες χρήσεις γης, καθώς και τα προγραμματικά μεγέθη για την οικιστική ανάπτυξη της έκτασης (πυκνότητα - συντελεστές εκμετάλλευσης - δόμησης κ.λπ.), τα οποία θα πρέπει να συσχετίζονται με τα αντίστοιχα προβλεπόμενα από τις κατευθύνσεις του ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ ή ΤΧΣ ή άλλου παρόμοιου επιπέδου σχεδιασμού κατά τις διατάξεις του ν. 4269/2014 (Α' 142), καθώς και ειδική έκθεση χωροταξικής θεώρησης στην οποία περιγράφονται και τεκμηριώνονται οι βασικές χωροθετικές επιλογές και η ένταξη στο χώρο του σχεδιαζόμενου έργου, ιδίως όσον αφορά τα προτεινόμενα έργα και δραστηριότητες σε συνάρτηση και με το χαρακτήρα των ομόρων και γειτνιάζουσών περιοχών, την υπάρχουσα συγκοινωνιακή υποδομή και τις λοιπές εξυπηρετήσεις, τους υφιστάμενους οικισμούς, καθώς και τα βασικά χωρικά χαρακτηριστικά της ευρύτερης περιοχής, τουλάχιστον στο επίπεδο της οικείας δημοτικής ενότητας.

5. Για την έγκριση των ΕΣΠΕΡΑΑ του παρόντος άρθρου απαιτείται η προηγούμενη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσε-

ων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.). Οι διαδικασίες της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 δύνανται να ολοκληρώνονται είτε αυτοτελώς σε δύο διακριτές φάσεις είτε συνολικά με την έκδοση ενός ΕΣΠΕΡΑΑ.

Άρθρο 19

Βιώσιμη ανάπτυξη μικρών και φθινόντων οικισμών

1. Σε περίπτωση μικρών και φθινόντων οικισμών, κατά την περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 17 εγκρίνονται ΕΣΠΕΡΑΑ κατά τα οριζόμενα στις επόμενους παραγράφους.

2. Με την έγκριση ΕΣΠΕΡΑΑ πλησίον των μικρών και φθινόντων οικισμών καθορίζονται ζώνες - υποδοχείς οικοδομικών συνεταιρισμών - ιδιωτών σε: α) δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, για τις οποίες δεν απαγορεύεται η δόμηση και τις οποίες διαχειρίζονται οι αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, β) εκτάσεις ακινήτων ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή γ) ιδιωτικές εκτάσεις με τις επιφυλάξεις του παρόντος, με τις εξής προϋποθέσεις:

αα) Η απόστασή τους από τους παραπάνω μικρούς και φθινόντες οικισμούς να μην υπερβαίνει τα τρία (3) χλμ. Λαμβάνονται ως αρχή τα εγκεκριμένα όρια των οικισμών ή τα όρια που υποδεικνύονται από την αρμόδια ΥΔΟΜ, εφόσον δεν υφίστανται εγκεκριμένα όρια για τους οικισμούς προ του 1923. Ειδικά στην περίπτωση που οι υπάρχοντες οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί, η απόσταση των ζωνών πρέπει να μην υπερβαίνει τα τρία (3) χλμ. και να απέχει τουλάχιστον ένα (1) χλμ. από αυτούς.

ββ) Η φυσική και λειτουργική τους συνέχεια να εξασφαλίζεται με τους υφιστάμενους οικισμούς.

γγ) Οι ζώνες - υποδοχείς να απέχουν κατ' ελάχιστο απόσταση πέντε (5) χλμ από οικισμούς, οι οποίοι κατά την τελευταία απογραφή (2011) της ΕΛΣΤΑΤ εμφανίζουν ως μόνιμο πληθυσμό μεγαλύτερο των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων.

δδ) Σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να χωροθετηθούν ανά περιφερειακή ενότητα πλήθος οικισμών που υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού αριθμού των υφιστάμενων οικισμών στη συγκεκριμένη γεωγραφική ενότητα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

εε) Η προς πολεοδόμηση έκταση να έχει πρόσβαση από υφιστάμενη διαμορφωμένη οδό η οποία έχει τεθεί σε κοινή χρήση πέραν των είκοσι (20) ετών και έχει πλάτος τουλάχιστον τέσσερα (4) μέτρα. Τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά της υφισταμένης οδού μπορεί να διαμορφωθούν σε μέγεθος που εξυπηρετεί τις ανάγκες του νέου οικισμού. Οι αποζημιώσεις των παρόδων ιδιοκτητών συντελούνται με ευθύνη του οικείου Ο.Τ.Α. και βαρύνουν τον επισπεύδοντα ιδιώτη ή Οικοδομικό Συνεταιρισμό.

στστ) Να απέχουν πέραν των διακοσίων (200) μέτρων από την ακτογραμμή, εκτός των περιπτώσεων που έχει καθοριστεί γραμμή αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης οπότε εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις για την απόσταση που πρέπει να τηρείται.

ζζ) Ο μικρός και φθινός οικισμός πλησίον του οποίου οριοθετείται η ζώνη - υποδοχέας να μην έχει οριστεί ως γεωλογικά ακατάλληλος για δόμηση (κατολισθαίνων - σεισμικά ρήγματα κ.λπ.).

ηη) Να προβλέπεται εκ των μελετών η δυνατότητα εξυπηρέτησης από βασικά δίκτυα υποδομών (Δ.Ε.Η., ύδρευση κ.λπ.).

θθ) Το μέγεθος του νέου οικισμού να μην υπερβαίνει τα τριακόσια (300) στρέμματα.

ιι) Για μικρούς και φθινόντες οικισμούς έως πενήντα (50) κατοίκους το μέγεθος του νέου οικισμού να μην υπερβαίνει τα εκατό (100) στρέμματα.

ιαια) Για μικρούς και φθινόντες οικισμούς έως εκατό (100) κατοίκους το μέγεθος του νέου οικισμού να μην υπερβαίνει τα διακόσια (200) στρέμματα.

3. Πέραν των ανωτέρω, πλησίον μικρών και φθινόντων οικισμών και όχι σε απόσταση μεγαλύτερη του ενός (1) χιλιομέτρου, επιτρέπεται η χωροθέτηση και η πολεοδόμηση κατά τις διατάξεις των Περιοχών Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης (Π.Π.Α.Ι.Π.) των άρθρων 1 έως 6, υπό τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου και αποκλειστικά μέχρι επιφάνεια εκατό (100) στρεμμάτων.

4. Εφόσον πλησίον μικρών και φθινόντων οικισμών επιτρέπεται και όχι σε απόσταση μεγαλύτερη των τριών (3) χιλιομέτρων η χωροθέτηση ΠΕΡΠΟ κατά τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 2508/1997, επιτρέπεται παράλληλα και η έγκριση ΕΣΠΕΡΑΑ κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και αποκλειστικά μέχρι επιφάνεια εκατό (100) στρεμμάτων.

Άρθρο 20

Έγκριση πολεοδομικής μελέτης των ΕΣΠΕΡΑΑ

Η πολεοδόμηση των εκτάσεων εντός ΕΣΠΕΡΑΑ γίνεται με βάση ειδική πολεοδομική μελέτη, η οποία εκπονείται με πρωτοβουλία και δαπάνη των ενδιαφερομένων και εγκρίνεται με την έκδοση του ΕΣΠΕΡΑΑ κατά τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου. Η πολεοδομική μελέτη εκπονείται με ευθύνη και έξοδα των ενδιαφερομένων και με την εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Άρθρο 21

Επιτρεπόμενες Χρήσεις Γης - Υποχρεώσεις κατά την έγκριση ΕΣΠΕΡΑΑ

1. Οι Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί και ιδιώτες υποχρεούνται με την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης να παραχωρήσουν ή να υλοποιήσουν έργα χωρίς αποζημίωση προς τον οικείο Ο.Τ.Α. σε ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) της πολεοδομούμενης έκτασης, ως εξής:

α) Κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους εντός του υπό ίδρυση οικισμού που θα προβλέπονται από την πολεοδομική μελέτη και σε ελάχιστο ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της πολεοδομούμενης έκτασης. Η επιθυμητή κατηγορία των χρήσεων αυτών και το επιθυμητό ποσοστό τους ανά χρήση θα καθοριστεί με τις προδιαγραφές εκπόνησης των πολεοδομικών μελετών.

β) Ποσοστό έως είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της πολεοδομούμενης έκτασης χωροθετείται σε χρήσεις ή μετατρέπεται σε ειδική χρηματική εισφορά για έργα αναβάθμισης κοινοχρήστων - κοινωφελών χρήσεων και χώρων και κτιρίων ειδικών χρήσεων τα οποία θα προταθούν κατ' αντιστοιχία στο γειτονικό υφιστάμενο οικισμό. Η ειδική χρηματική εισφορά κατατίθεται στον αρμόδιο δήμο, εγγράφεται σε ειδικό λογαριασμό αποκλειστικά για τα έργα της παρούσας παραγράφου με την αναφορά του μικρού και φθινόντα οικισμού. Ως έργο

προτεραιότητας αναβάθμισης θεωρείται το έργο για τη σύνδεση με το βιολογικό καθαρισμό, σύμφωνα με την εκπονηθείσα μελέτη. Με το ίδιο διάταγμα της έγκρισης της πολεοδομικής μελέτης και του ΕΣΠΕΡΑΑ δύναται να καθορίζονται ειδικές χρήσεις γης στο γειτονικό οικισμό. Πέραν των οριζομένων έργων ποσό από την ειδική χρηματική των ΕΣΠΕΡΑΑ εισφορά διατίθεται για την αποκατάσταση και ανάδειξη των δημοσίων κτιρίων, καθώς και για την εκπόνηση μελετών ανάδειξης και προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και του τοπίου της περιοχής σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι χρήσεις που προτείνονται από την πολεοδομική μελέτη και χωροθετούνται στους μικρούς και φθινόντες οικισμούς εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από τις ανάγκες του οικισμού και καλύπτουν παράλληλα και τις ανάγκες των οικιστών στο νέο οικισμό.

3. Σε κάθε περίπτωση από την πρόταση της πολεοδομικής μελέτης εξασφαλίζεται η πολεοδομική σύνδεση του νέου οικισμού με το μικρό και φθινόντα οικισμό, καθώς και η λειτουργία βιολογικού καθαρισμού και για τους δύο οικισμούς.

4. Οι απαιτούμενες «ειδικές» χρήσεις κατά τις γενικές διατάξεις ιδιωτικής πολεοδόμησης για τη λειτουργία του υπό ίδρυση οικισμού χωροθετούνται αποκλειστικά στον υφιστάμενο οικισμό.

5. Στον υπό ίδρυση οικισμό προβλέπονται μόνον οι εξής χρήσεις:

- α) οικοδομήσιμοι χώροι αποκλειστικά κατοικίας,
- β) κύριες οδοί, οδοί ήπιας κυκλοφορίας και πεζόδρομοι σε ποσοστό από δεκαπέντε τοις εκατό (15%) έως δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) της πολεοδομούμενης έκτασης ανάλογα με τη μορφολογία του εδάφους,
- γ) αμιγείς χώροι πρασίνου,
- δ) παιδικές χαρές,
- ε) υπαίθριοι χώροι άθλησης,
- στ) εμπορικά καταστήματα πολύ μικρής κλίμακας, για την κάλυψη των καθημερινών αναγκών των οικιστών, με την προϋπόθεση ότι το μέγεθός τους θα κυμαίνεται από 0,20-0,30 τ.μ. /κάτοικο.

6. Οι υπόλοιπες ανάγκες των οικιστών σε ειδικών χρήσεων χώρους καλύπτονται από τις υπάρχουσες υποδομές στον υφιστάμενο οικισμό ή ελλείψει αυτών με την πρόταση χωροθέτησης αυτών των χρήσεων εντός του υφιστάμενου οικισμού.

Άρθρο 22

Πολεοδομική Μελέτη - Όροι και Περιορισμοί Δόμησης Μορφολογικοί Κανόνες

1. Για τη διαδικασία έγκρισης της πολεοδομικής μελέτης ΕΣΠΕΡΑΑ καθορίζονται ειδικοί μορφολογικοί κανόνες και κατευθύνσεις, που επιβάλλονται και εξαρτώνται από την αρχιτεκτονική φυσιογνωμία του υφιστάμενου οικισμού.

2. Για τις περιπτώσεις ανταλλαγής εκτάσεων και ζωνών συγκέντρωσης δόμησης - υποδοχής δεν απαιτείται προηγουμένως η χορήγηση βεβαίωσης καταλληλότητας της έκτασης από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εφόσον αυτή έχει κριθεί στο στάδιο χορήγησης του τίτλου ανταλλαγής και της έγκρισης του ΕΣΠΕΡΑΑ κατά τα οριζόμενα στο παρόν Κεφάλαιο.

3. Αμέσως μετά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης, οι ιδιοκτήτες της έκτασης προβαίνουν στην

εκτέλεση των έργων διαμόρφωσης του χώρου, καθώς και στην εκτέλεση των έργων υποδομής, όπως αυτά προβλέπονται από την πολεοδομική μελέτη στο μικρό και φθινόντα οικισμό και στον υπό ίδρυση οικισμό. Στη συνέχεια προβαίνουν στη σύνταξη των κτιριακών μελετών και την εκτέλεση των οικοδομικών έργων στους διαμορφούμενους οικοδομήσιμους χώρους, σύμφωνα με την πολεοδομική μελέτη.

Άρθρο 23

Πολεοδομικά κίνητρα αναζωογόνησης των μικρών και φθινόντων οικισμών

1. Για την αναζωογόνηση των μικρών και φθινόντων οικισμών της χώρας καθορίζονται ειδικά κίνητρα πολεοδόμησης:

α) Στην περίπτωση που επιλέγεται η μορφή των κτιρίων να προσεγγίζει τη μορφή του υφιστάμενου οικισμού (σε περίπτωση που αυτός έχει τη δική του ιδιαίτερη μορφή) με έγκριση του αρμόδιου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής με την πρόταση δημιουργίας κτιρίων με ενεργειακή κατανάλωση που τα κατατάσσει στην κατηγορία Α' επιτρέπεται η αύξηση του καθοριζόμενου συντελεστή δόμησης κατά 0,05, εφόσον δεν θίγεται ο αντίστοιχος μέσος συντελεστής δόμησης του ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ ή ο προβλεπόμενος συντελεστής από το ΤΧΣ.

β) Μετά από απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κατόπιν γνωμοδότησης του ΚΕΣΥΠΟΘΑ επιτρέπεται ως κίνητρο η αύξηση του συντελεστή δόμησης κατά 0,10, εφόσον πέραν των οριζόμενων προδιαγραφών εκ της μελέτης προκύπτει:

αα) μείωση οδικού δικτύου και ανάγκες χωροθέτησης θέσεων στάθμευσης,

ββ) σχεδιασμός κτιρίων με περιβαλλοντικά κριτήρια, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 του ν. 4067/2012,

γγ) οργανωμένη δόμηση με εσωτερικούς ακάλυπτους χώρους, πλακόστρωτα κ.λπ.,

δδ) χωροθέτηση οργανωμένων ποδηλατοδρόμων, μονοπατιών,

εε) δημιουργία αθλητικών χώρων και χώρων πρασίνου.

2. Σε κάθε περίπτωση ο μέσος συντελεστής δόμησης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το μέσο συντελεστή δόμησης του ισχύοντος ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ ή τον προβλεπόμενο συντελεστή από το ΤΧΣ.

Άρθρο 24

Ιδιωτικές εκτάσεις - Ζώνες Συγκέντρωσης Δόμησης Οικοδομικών Συνεταιρισμών

1. Με την έγκριση ΕΣΠΕΡΑΑ κατά το άρθρο 19, πολεοδομούνται ιδιωτικές εκτάσεις, εκτάσεις ακινήτων ιδιωτικής περιουσίας Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. πλησίον μικρών και φθινόντων οικισμών και τμήμα αυτών μετά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης και ως οργανωμένα οικόπεδα αποδίδονται δια ανταλλαγής σε Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς ως ζώνες συγκέντρωσης δόμησης Οικοδομικών Συνεταιρισμών.

2. Η πολεοδόμηση των περιοχών αυτών πραγματοποιείται κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 19 έως 23 και υπό τους πρόσθετους όρους και προϋποθέσεις:

α) Οι ιδιωτικές εκτάσεις πέραν των προϋποθέσεων του άρθρου 19 να καλύπτουν επιφάνεια ίση ή μεγαλύτερη των εκατό (100) στρεμμάτων.

β) Σε περίπτωση που η δαπάνη της μελέτης κατασκευής και εκτέλεσης όλων των έργων υποδομής της

περιοχής βαρύνει τον παρέχοντα, σύμφωνα με την πολεοδομική μελέτη, ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) των οικοδομήσιμων τμημάτων της πολεοδομούμενης έκτασης να αποδίδεται στην Τράπεζα Γης ως ζώνη συγκέντρωσης δικαιωμάτων δόμησης Οικοδομικών Συνεταιρισμών. Το υπόλοιπο ποσοστό ήτοι εξήντα τοις εκατό (60%) να παραμένει στον παρέχοντα με ελεύθερο το δικαίωμα μεταβίβασης προς τρίτους υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος Κεφαλαίου.

γ) Σε περίπτωση που η δαπάνη της εκτέλεσης των έργων υποδομής της περιοχής δεν βαρύνει εξ ολοκλήρου τον παρέχοντα, σύμφωνα με την πολεοδομική μελέτη, ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) των οικοδομήσιμων τμημάτων της πολεοδομούμενης έκτασης να αποδίδεται στην Τράπεζα Γης ως ζώνη συγκέντρωσης δικαιωμάτων δόμησης Οικοδομικών Συνεταιρισμών. Το υπόλοιπο ποσοστό ήτοι σαράντα τοις εκατό (40%) παραμένει στον παρέχοντα με ελεύθερο το δικαίωμα μεταβίβασης προς τρίτους υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή ο παρέχων βαρύνεται με τη δαπάνη της μελέτης κατασκευής όλων των έργων υποδομής της περιοχής και τη δαπάνη εκτέλεσης των έργων υποδομής για την περιοχή που παραμένει σε αυτόν, σύμφωνα με την πολεοδομική μελέτη. Στην ως άνω μερική εκτέλεση έργων υποδομής περιλαμβάνεται υποχρεωτικά η κατασκευή των εγκαταστάσεων του βιολογικού καθαρισμού.

δ) Κατά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης να καθορίζονται, σύμφωνα με το ανωτέρω ποσοστό τα οικοδομήσιμα τμήματα της πολεοδομούμενης έκτασης που περιέχονται στον παρέχοντα την έκταση για τη δημιουργία ζώνης συγκέντρωσης δικαιωμάτων δόμησης Οικοδομικών Συνεταιρισμών, καθώς και τα απαιτούμενα έργα υποδομής που αντιστοιχούν στην έκταση πολεοδομικής. Στην οικεία πολεοδομική μελέτη να αναφέρεται στη σχετική πράξη έγκρισής της ο χρόνος ολοκλήρωσης των βασικών κοινόχρηστων έργων υποδομής κατά φάσεις, που αντιστοιχούν σε τμήματα έκτασης επιφάνειας ίσης ή μεγαλύτερης των πενήντα (50) στρεμμάτων το καθένα. Στην περίπτωση αυτήν οι διατάξεις για την μεταβίβαση σε τρίτους ισχύουν για κάθε τμήμα και φάση χωριστά.

ε) Μετά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης τα όρια των πολεοδομημένων εκτάσεων και οι όροι δόμησης αυτών να καταχωρούνται στη βάση δεδομένων της Τράπεζας Γης προκειμένου για την ανταλλαγή ή κάθε πράξη κατά τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο Β΄ του ν. 4178/2013.

ΜΕΡΟΣ Α4
ΕΙΔΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 25

Θεσμικό Πλαίσιο παράλληλων αδειοδοτήσεων και εγκρίσεων

1. Με σκοπό την άρτια και εμπρόθεσμη ολοκλήρωση της έκδοσης βεβαίωσης καταλληλότητας κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου των εκτάσεων των ΠΠΑΙΠ ή του απαιτούμενου ελέγχου καταλληλότητας εκτάσεων προς ανταλλαγή, κατά τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ του ν. 4178/2013, δύναται να καθορίζεται διαδικασία για την ενιαία παράλληλη έκδοση όλων των αναγκαίων εγκρίσεων και αδειοδοτήσεων (Δασαρχείο - Αρχαιολογικές Υπηρεσίες - Γνωμοδοτήσεις Φορέων Διαχείρισης και άλλων οργάνων).

2. Στη διαδικασία των παράλληλων αδειοδοτήσεων και εγκρίσεων δύναται να ενταχθούν οι παρακάτω περιπτώσεις:

α) εκτάσεις επιφανείας μεγαλύτερης των τριακοσίων (300) στρεμμάτων των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1, για τις οποίες δεν διατίθεται είτε οι απαραίτητες γνωμοδοτήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 4, είτε πράξη χαρακτηρισμού της έκτασης, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 998/1979,

β) δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, για τις οποίες δεν απαγορεύεται η δόμηση και τις οποίες διαχειρίζονται οι αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, επιφανείας μεγαλύτερων των πεντακοσίων (500) στρεμμάτων με σκοπό την ανταλλαγή,

γ) ακίνητα ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου επιφανείας μεγαλύτερων των τριακοσίων (300) στρεμμάτων.

3. Η συνολική διαδικασία υπαγωγής των εκτάσεων στις διατάξεις του παρόντος άρθρου διεκπεραιώνεται ηλεκτρονικά σε πληροφοριακό σύστημα της ΕΚΧΑ Α.Ε. και επί των χαρτογραφικών υποβάθρων αυτής. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την ανάπτυξη και λειτουργία των βάσεων δεδομένων για την εφαρμογή του παρόντος.

4. Η ΕΚΧΑ Α.Ε. για τη διεκπεραίωση της ανωτέρω διαδικασίας εν όλο ή εν μέρει, καθώς και κάθε άλλης σχετικής ηλεκτρονικής διαδικασίας, δύναται να ορίζεται ως δικαιούχος χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του ν. 3614/2007 μετά από Προγραμματική Σύμβαση με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

5. Για την υπό σχεδιασμό περιοχή υποβάλλεται ηλεκτρονικά από όποιον έχει έννομο συμφέρον, σύμφωνα με την παράγραφο 2, αίτηση για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος και την ενιαία έκδοση όλων των εγκρίσεων, συνυποβάλλοντας:

α) Τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:500 ή 1:1.000 εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87, το οποίο περιλαμβάνει:

αα) κτηματογραφική αποτύπωση με τα όρια και το εμβαδόν τόσο του συνόλου της έκτασης όσο και των διαιρετών τμημάτων που την απαρτίζουν,

ββ) όρια των υπό προστασία εκτάσεων που απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν για οικιστικούς σκοπούς (δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, αρχαιολογικοί χώροι, περιοχές προστασίας) βάσει έγκυρων γνωμοδοτήσεων ή πράξεων τελεσιδικίας κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4,

γγ) καθορισμένες οριογραμμές αιγιαλού, παραλίας ή και παλαιού αιγιαλού, εφόσον η έκταση βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των εκατό (100) μέτρων από την ακτή,

δδ) πρόταση καθορισμού οριογραμμών ή εγκεκριμένες οριογραμμές των υδατορεμάτων, σύμφωνα με το ν. 4258/2014,

εε) στοιχεία Εθνικού Κτηματολογίου (όρια και ΚΑΕΚ), εφόσον η έκταση εντάσσεται σε περιοχή λειτουργίας ή σύνταξης Εθνικού Κτηματολογίου,

στστ) απόσπασμα χάρτη του τυχόν εγκεκριμένου ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ ή ΤΧΣ και απόσπασμα χάρτη της ΓΥΣ κλί-

μακας 1:5.000, με σημειωμένη τη θέση και ενδεικτικά τα όρια της έκτασης.

β) Αναφορά στα αρμόδια για την έγκριση όργανα, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων ή των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων που είναι υπεύθυνες για την παροχή στοιχείων και διευκρινήσεων.

γ) Ειδικά, για την πρώτη περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του παρόντος άρθρου, υποβάλλεται, σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος νόμου, έκθεση ελέγχου τίτλων με αναφορά στα όρια του ανωτέρω τοπογραφικού διαγράμματος υπογραφόμενη από ιδιώτες δικηγόρους, οι οποίοι φέρουν την ευθύνη για το σχετικό πόρισμα.

6. Ο έλεγχος της πληρότητας της αίτησης και των δικαιολογητικών γίνεται εντός δέκα (10) ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή αυτής. Σε περίπτωση ελλείψεων ενημερώνεται άμεσα ο δικαιούχος προκειμένου να καλύψει αυτές το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της αίτησης. Αν παρέλθει άπρακτη η ως άνω προθεσμία τότε η αίτηση απορρίπτεται και ενημερώνεται περί της απόρριψης άμεσα ο αιτούμενος.

7. Τα στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου αναρτώνται διαδικτυακά μέσω του πληροφοριακού συστήματος της ΕΚΧΑ Α.Ε. για διάστημα ενενήντα (90) ημερών και κοινοποιούνται στα αρμόδια για την έγκριση όργανα, τα οποία υποχρεούνται να γνωμοδοτήσουν επί της αποδιδόμενης έκτασης του τοπογραφικού διαγράμματος εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των ενενήντα (90) ημερών.

8. Μετά την έκδοση των σχετικών γνωμοδοτήσεων, οι αιτούντες οφείλουν να ενημερώσουν καταλλήλως το τοπογραφικό διάγραμμα της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου και να το υποβάλουν εκ νέου και εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήψη όλων των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων. Το τοπογραφικό διάγραμμα αναρτάται διαδικτυακά μέσω του πληροφοριακού συστήματος της ΕΚΧΑ Α.Ε. για διάστημα είκοσι (20) ημερών και, εφόσον στο διάστημα αυτό δεν υπάρξει οποιαδήποτε αντίρρηση από τα αρμόδια για την έγκριση όργανα και τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων ή των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, προχωράει η διαδικασία έγκρισης.

9. Μετά την έγκριση του υποβληθέντος τοπογραφικού διαγράμματος, σύμφωνα με τις διαδικασίες της προηγούμενης παραγράφου, ορίζεται η δυνατότητα υπαγωγής της οριοθετούμενης περιοχής στις διατάξεις του παρόντος με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συνοδευόμενη από το απόσπασμα του χάρτη και αναρτάται στην ηλεκτρονική σελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και της ΕΚΧΑ Α.Ε..

10. Η ως άνω απόφαση αντικαθιστά τις αναγκαίες εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις (Δασαρχείο - Αρχαιολογικές Υπηρεσίες - Γνωμοδοτήσεις Φορέων Διαχείρισης και άλλων οργάνων) για την έκδοση βεβαίωσης καταλληλότητας κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου των εκτάσεων των ΠΠΑΙΠ και για τον απαιτούμενο έλεγχο καταλληλότητας εκτάσεων προς ανταλλαγή, κατά τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του ν. 4178/2013.

11. Σε κάθε περίπτωση η διαδικασία της έκδοσης όλων των απαραίτητων εγκρίσεων και γνωμοδοτήσεων ολοκληρώνεται εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την υποβολή του αιτήματος και την υποβολή όλων των απαιτούμενων στοιχείων.

Άρθρο 26 Μεταβατικές διατάξεις

1. Το άρθρο 24 του ν. 2508/1997 καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

2. Εκκρεμείς διαδικασίες για την πολεοδομηση εκτάσεων με τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 2508/1997 συνεχίζονται με βάση είτε τις παρούσες είτε τις προϊσχύουσες διατάξεις, αν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχει υποβληθεί στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής φάκελος για τη χορήγηση βεβαίωσης του άρθρου 24 παρ. 6 του ν. 2508/1997, η οποία για τις περιπτώσεις αυτές ισχύει για τρία (3) έτη από την έκδοσή της. Εκκρεμείς διαδικασίες έγκρισης πολεοδομικής μελέτης σε εκτάσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος η χορήγηση βεβαίωσης του άρθρου 24 παρ. 6 του ν. 2508/1997 συνεχίζονται είτε με τις παρούσες είτε με τις προϊσχύουσες διατάξεις για μία τετραετία από τη δημοσίευση του παρόντος.

3. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης παρατείνεται κατά πέντε (5) έτη σε περίπτωση που εντός δεκαετίας από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης Έγκρισης Γενικών Κατευθύνσεων της παρ. 3 του άρθρου 24 του ν. 2508/1997 δεν έχουν καθοριστεί και πολεοδομηθεί ως ΠΕΡΠΟ τα προβλεπόμενα με αυτή μέγιστα εμβαδά των εδαφικών εκτάσεων. Η σχετική βεβαίωση της παραγράφου 6 χορηγείται εντός της πενταετίας για αιτήματα που υποβάλλονται εντός δύο (2) ετών από τη λήξη της δεκαετίας.

4. Σε περίπτωση που εντός του χρονικού διαστήματος της δεκαετίας ή της προβλεπόμενης παράτασης των πέντε (5) ετών εγκριθεί ΓΠΣ ή ΣΧΟΑΠ για την περιοχή, παύει η ισχύς της απόφασης έγκρισης Γενικών Κατευθύνσεων και η βεβαίωση της παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 2508/1997 χορηγείται, σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις των σχεδίων αυτών.

5. Οι γενικές κατευθύνσεις του άρθρου 24 του ν. 2508/1997 δύναται εφεξής να εκπονούνται σε επίπεδο Καλλικρατικού Δήμου με τις ίδιες τεχνικές προδιαγραφές και εγκρίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

6. Εκκρεμείς διαδικασίες έγκρισης πολεοδομικής μελέτης σε εκτάσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος η χορήγηση βεβαίωσης του άρθρου 24 παρ. 6 του ν. 2508/1997 συνεχίζονται είτε με τις παρούσες είτε με τις προϊσχύουσες διατάξεις για μία τετραετία από τη δημοσίευση του παρόντος.

7. Εκτάσεις Οικοδομικών Συνεταιρισμών σε περιοχές όπου δεν έχει εγκριθεί ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ εντάσσονται στις διαδικασίες του παρόντος κεφαλαίου και πολεοδομούνται με τη διαδικασία ιδιωτικής πολεοδομησης μόνον, εφόσον έχουν προβλεφθεί και επιτρέπεται η πολεοδόμηση σε εγκεκριμένη Ζ.Ο.Ε. κατά τις διατάξεις του ν. 1337/1983. Σε αυτή την περίπτωση εγκρίσεις των αρμοδίων υπηρεσιών και βεβαίωσης που έχουν εκδοθεί την τελευταία δεκαετία δεν απαιτείται να εκδοθούν εκ νέου και ισχύουν για τη διαδικασία έγκρισης της πολεοδομικής μελέτης. Στις περιπτώσεις της παρούσας παραγράφου πέραν των λοιπών δικαιολογητικών υποβάλλεται ειδική μελέτη πληθυσμιακών κριτηρίων από την οποία αποδεικνύεται ότι η προτεινόμενη πληθυσμιακή χωρητικότητα της έκτασης πολεοδομησης δεν

έρχεται σε αντίθεση με το ισχύον πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού.

8. Οι διατάξεις του άρθρου 6 ισχύουν και στις περιπτώσεις αιτημάτων που προωθούνται με τις διαδικασίες του άρθρου 24 του ν. 2508/1997.

9. Με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου, δύναται να μεταβιβάζονται οι ειδικών χρήσεων χώροι στους υπάρχοντες οικοδομικούς συνεταιρισμούς.

10. Εφόσον δεν έχει καταβληθεί το σύνολο της ειδικής εισφοράς, ακολουθούνται αναδρομικά οι διατάξεις του παρόντος.

11. Μετά τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις του π.δ. της 9.4/16.4.1987 (Α' 52).

Άρθρο 27 **Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται:

α) Οι ειδικότερες προδιαγραφές της πολεοδομικής μελέτης κατά το άρθρο 3.

β) Η εξειδίκευση των στοιχείων σχετικά με τα δικαιολογητικά που προσκομίζονται για την έκδοση βεβαίωσης καταλληλότητας του άρθρου 4.

γ) Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των προβλεπομένων στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 και στην παράγραφο 4 του άρθρου 18, σχετικά με τη διαδικασία ελέγχου των γεωλογικών - γεωτεχνικών μελετών από ειδικούς ελεγκτές γεωλόγους και τη σύσταση σχετικού μητρώου, στο οποίο δύναται να μετέχουν και υπάλληλοι άλλων υπηρεσιών υπαγόμενων στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

δ) Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τον έλεγχο ολοκλήρωσης των έργων υποδομής κατά το άρθρο 5.

ε) Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη σύσταση και λειτουργία της τριμελούς επιτροπής που προβλέπεται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 7.

στ) Η διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης της πολεοδομικής μελέτης, τα όργανα που γνωμοδοτούν σχετικά με αυτήν, Ο.Τ.Α. ή άλλοι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί ή σύλλογοι, τα σχετικά με την ενημέρωση του κοινού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 8.

ζ) Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια και σχετικό θέμα για την εφαρμογή της καταγραφής των ζωνών - υποδοχέων του άρθρου 13.

η) Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 18.

θ) Οι προδιαγραφές της πολεοδομικής μελέτης των ΕΣΠΕΡΑΑ κατά το άρθρο 20.

ι) Το είδος των απαιτούμενων γενικών ή ειδικών μελετών, ιδίως γεωλογικών ή υδραυλικών μελετών που θα κριθεί ότι απαιτούνται για την προστασία των οικισμών και της ευρύτερης περιοχής τους από φυσικούς και ανθρωπογενείς κινδύνους και γενικά ό,τι αφορά την εκπόνηση, τον έλεγχο και εφαρμογή αυτών κατά το άρθρο 22.

ια) Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την ανάπτυξη και λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 25.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών καθορίζονται:

α) κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία και τον τρόπο υπολογισμού, επιβολής, είσπραξης και απόδοσης του προστίμου, που προβλέπεται στην παράγραφο 11 του άρθρου 5,

β) κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τη διαδικασία και τον τρόπο εκτίμησης της αξίας της έκτασης και τον υπολογισμό του ειδικού ανταλλάγματος, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 14,

γ) κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή της ειδικής χρηματικής εισφοράς εντός ΕΣΠΕΡΑΑ, που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 21,

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Αθλητισμού ή και άλλου συναρμόδιου Υπουργού καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 25, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στοιχεία, καθώς και η διαδικασία έγκρισης και έκδοσης γνωμοδοτήσεων ηλεκτρονικά.

4. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των συναρμόδιων Υπουργών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τις υπηρεσίες και τους φορείς διαχείρισης των εκτάσεων που χαρακτηρίζονται ως προστατευόμενες περιοχές και προβλέπονται στο άρθρο 7.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 28 **Βελτίωση υφισταμένου πλαισίου λοιπών χωροταξικών και πολεοδομικών κανόνων**

1. Η περίπτωση Α5 του άρθρου 40 του ν. 4178/2013 (Α' 174) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Απόκτηση διατηρητέων κτιρίων και μνημείων, καθώς και αποκατάσταση δημοσίων διατηρητέων κτιρίων και μνημείων.»

2. Στην παρ. Α' του άρθρου 40 του ν. 4178/2013 (Α' 174) προστίθενται περιπτώσεις 15 και 16 ως εξής:

«15. Απομάκρυνση επικίνδυνων αποβλήτων σε αστικό και εξωαστικό περιβάλλον.

16. Εργασίες διαμόρφωσης δωματίων σε κτίρια ιδιοκτησίας δημοσίου φορέα.»

3. Στην παρ. Γ' του άρθρου 40 του ν. 4178/2013 (Α' 174) προστίθεται περίπτωση 3 ως εξής:

«3. Απόκτηση διατηρητέων κτιρίων και μνημείων, καθώς και αποκατάσταση δημοσίων διατηρητέων κτιρίων και μνημείων.»

4. Η περίπτωση ε' της παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 4178/2013 (Α' 174) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Παραδοσιακοί Οικισμοί, Περιοχές Ιδιαίτερου Φυσικού κάλους, Ιστορικοί οικισμοί, Ιστορικοί τόποι, οικιστικά σύνολα χαρακτηρισμένα ως μνημεία. Επιλέγονται οι δράσεις 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14 της παραγράφου Α' και τις δράσεις των περιπτώσεων 1, 2 και 3 της παραγράφου Γ' του άρθρου 40 του παρόντος.»

5. Στο άρθρο 41 του ν. 4178/2013 (Α' 174) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Όπου στις ανωτέρω παραγράφους προβλέπονται οι δράσεις 13 και 14 του προηγούμενου άρθρου δύναται να επιλέγονται επιπλέον και οι δράσεις 15 και 16.»

6. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 6 του άρθρου 17 του ν. 4067/2012 (Α' 79) αντικαθίσταται ως εξής:

«Εφόσον πάνω από το χώρο επέκτασης του υπογείου δημιουργηθεί φύτευση με ελάχιστο εδάφους σαράντα

(40) εκατοστών, το τμήμα της φυτεμένης επέκτασης προσμετράται στον υπολογισμό της υποχρεωτικής φύτευσης του οικοπέδου της παραγράφου 2α του παρόντος άρθρου.»

7. Η περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 4067/2012 (Α' 79) αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Η τροποποίηση της φυσικής στάθμης του εδάφους των ακαλύπτων χώρων του οικοπέδου για την προσαρμογή του κτιρίου σε αυτό και μέχρι στάθμης $\pm 1,50$ μ. από το φυσικό έδαφος. Σε περίπτωση εκσκαφής ακαλύπτων χώρων του οικοπέδου με κλίση μεγαλύτερη του 20%, η στάθμη του φυσικού εδάφους μπορεί να υποβιβαστεί τεχνητά έως 2,00 μ. και να επιχωθεί μέχρι 1,00 μ.. Εκσκαφές ή επιχώσεις εδάφους που υπερβαίνουν τα παραπάνω όρια, για κτίρια δημόσιου ενδιαφέροντος και σημασίας επιτρέπονται ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής.»

8. Στο άρθρο 5 παρ. 2 του π. δ. της 6/17.10.1978 (Δ' 538), όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση ε', ως εξής:

«ε) την κατασκευή χώρου πάνω από το προβλεπόμενο ύψος του κτιρίου και πέραν του μεγίστου ύψους, επιφανείας έως πέντε της εκατό (5%) της επιφανείας του κτιρίου και όχι ανώτερης των πενήντα τετραγωνικών μέτρων (50 τ.μ.) με μέγιστο ύψος τρία μέτρα (3μ.) για τη λειτουργική εξυπηρέτηση των κύριων και βοηθητικών χώρων του κτιρίου.»

9. Σε στρατηγικές επενδύσεις επί ιδιωτικών ακινήτων, για τις οποίες καταρτίζονται Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ), κατά τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 3894/2010, με γενικό προορισμό τον τουρισμό, αναψυχή και ειδική χρήση κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα των υποπεριπτώσεων α', β', γ' και δ' της περίπτωσης Α' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993, εφαρμόζονται οι κατευθύνσεις της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων ανάλογα με την κατηγορία περιοχών της υπ' αριθμ. 67659/9.12.2013 κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Οικονομικών, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Τουρισμού και Ναυτιλίας και Αιγαίου (Β' 3155), στην οποία εμπίπτει το ακίνητο και δεν εφαρμόζονται αποκλειστικά οι κατευθύνσεις για τους οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης.

10. Σε ακίνητα εντός πυκνοδομημένων και αστικών περιοχών όπου τα κτίρια έχουν κατεδαφιστεί πριν την ισχύ του ν. 4067/2012 (Α' 79), σύμφωνα με εκδοθέν πρωτόκολλο επικινδύνως ετοιμόρροπου οικοδομής, επιτρέπεται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 6 του ν. 4067/2012 και για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των πέντε (5) ετών η λειτουργία υπαίθριων χρήσεων, σύμφωνα με τους όρους δόμησης της περιοχής και με υποχρεωτική φύτευση τουλάχιστον 15% της επιφάνειας του ακινήτου.

Στα ακίνητα αυτά επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4067/2012 (Α' 79) και για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των πέντε (5) ετών, η τοποθέτηση των απαιτούμενων για τη λειτουργία αυτών προσωρινών κατασκευών της παρ. 74 του άρθρου 2 του ν. 4067/2012 μεγίστου εμβαδού 15 τ.μ., μετά από γνώμη του Σ.Α., την έγκριση αρμόδιων φορέων και την έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας από την αρμόδια ΥΔΟΜ.

Για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας προσκομίζονται δημόσια έγγραφα από τα οποία αποδεικνύεται ο χρόνος κατεδάφισης πριν την ισχύ του ν. 4067/2012.

11. Τουριστικές εγκαταστάσεις για τις οποίες είχε εκδοθεί αρμοδίως έγκριση υπαγωγής τους στις διατάξεις των νόμων 3299/2004 (Α' 261) και 3908/2011 (Α' 8) πριν την ημερομηνία δημοσίευσης της υπ' αριθμ. 67659/9.12.2013 κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Οικονομικών, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Τουρισμού και Ναυτιλίας και Αιγαίου (Β' 3155) υπάγονται στις προϋφιστάμενες διατάξεις.

12. Ξενοδοχειακές μονάδες 4* και 5* οι οποίες λειτουργούσαν νόμιμα πριν την ημερομηνία δημοσίευσης της υπ' αριθμ. 67659/9.12.2013 κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Οικονομικών, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Τουρισμού και Ναυτιλίας και Αιγαίου (Β' 3155) δύνανται να επεκτείνονται εντός του γηπέδου τους ή σε όμορο γηπέδο του ίδιου ιδιοκτήτη με τις προϋφιστάμενες διατάξεις.

13. Η παράγραφος Δ' του άρθρου 7, Κεφάλαιο Δ', της υπ' αριθμ. 67659/9.12.2013 κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Οικονομικών, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Τουρισμού και Ναυτιλίας και Αιγαίου (Β' 3155) επαναδιατυπώνεται ως εξής:

«Δ. Διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων
Απαιτείται:

αα) Να επιταχυνθεί και να ενισχυθεί η προσπάθεια για ορθολογικό σχεδιασμό και οργάνωση της ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων.

ββ) Να ληφθούν μέτρα για την αποκατάσταση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων στις περιοχές με προτεραιότητα τουρισμού.

γγ) Η κατασκευή σύγχρονου, φιλικού προς το περιβάλλον αποχετευτικού συστήματος, με επεξεργασία λυμάτων (βιολογικό καθαρισμό) σε όλες τις περιοχές με προτεραιότητα τουρισμού.

δδ) Οι τουριστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να συμβάλουν ενεργά σε δράσεις μείωσης των παραγόμενων αποβλήτων τους και στη φιλικότερη προς το περιβάλλον διαχείρισή τους.»

14. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4002/2011 (Α' 180) η λέξη «τρίετία» αντικαθίσταται από τη λέξη «επταετία».

15. α. Επιτρέπεται η χρήση ξενοδοχείου σε νομίμως υφιστάμενα κτίρια και εντός του περιγράμματος και του επιτρεπόμενου όγκου αυτών σε περιοχές που οι χρήσεις τους ρυθμίζονται από ειδικά διατάγματα προστασίας που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 4 του ν. 1577/1985 (Α' 210) και εμπίπτουν στην περιοχή αρμοδιότητας του ρυθμιστικού σχεδίου Αττικής κατά παρέκκλιση των ειδικών αυτών διατάξεων, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μετά από γνωμοδότηση του ΚΕΣΥΠΟΘΑ και υπό τις εξής προϋποθέσεις: αα) τα κτί-

ρια έχουν πρόσωπο επί οδών ή λεωφόρων στις οποίες από τον πολεοδομικό σχεδιασμό έχουν καθοριστεί μικτές χρήσεις, εξαιρουμένων σε κάθε περίπτωση οικοδομικών τετραγώνων αποκλειστικής κατοικίας και ββ) στην απέναντι πλευρά της οδού ή λεωφόρου επιτρέπεται από τον πολεοδομικό σχεδιασμό η χρήση ξενοδοχείου.

β. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των νόμων 4030/2011 (Α' 249) και 4067/2012 (Α' 79).

16. Σε περιπτώσεις νομίμως υφιστάμενων κτιρίων σε περιοχές που οι χρήσεις τους ρυθμίζονται από ειδικά διατάγματα προστασίας, που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 4 του ν. 1577/1985 (Α' 210) για τα οποία επιτρέπονται από αυτά εξαιρετικά και οι χρήσεις τουριστικών εγκαταστάσεων και εμπίπτουν στην περιοχή αρμοδιότητας του ρυθμιστικού σχεδίου Αττικής, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από γνωμοδότηση του ΚΕΣΥΠΟΘΑ επιτρέπεται κατά παρέκκλιση των ειδικών διατάξεων η χρήση τράπεζας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των ν. 4030/2011 και 4067/2012.

17. Στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 6Α του ν. 3891/2010 (Α' 188), όπως προστέθηκε με την περίπτωση 3α της υποπαραγράφου ΙΒ.1 του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85), οι λέξεις «επιχειρηματικών πάρκων ενδιάμεσου βαθμού οργάνωσης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «παραγωγικών δραστηριοτήτων χαμηλής και μέσης όχλησης».

18. Νομίμως υφιστάμενες τουριστικές εγκαταστάσεις, σε περιοχές που ρυθμίζονται από ειδικά διατάγματα προστασίας όπου δεν απαγορεύεται η διατήρηση της χρήσης τους δύνανται να ανακατασκευάζονται εντός του νομίμου περιγράμματός τους προκειμένου να προσαρμοστούν στις κείμενες διατάξεις που διέπουν την άδεια λειτουργίας αυτών και στις ειδικότερες προδιαγραφές. Στις περιπτώσεις αυτές έχουν εφαρμογή οι διατάξεις που διέπουν τις τουριστικές εγκαταστάσεις στις εκτός σχεδίου περιοχές. Με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Αθλητισμού, η οποία εκδίδεται μετά από γνωμοδότηση του ΚΑΣ και του ΚΕΣΑ, εγκρίνεται η μελέτη ανακατασκευής.

19. Τροποποιείται η παρ. 15 του άρθρου 20 του ν. 3937/2011 (Α' 60) ως εξής:

«15. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζεται η έννοια του «κοινόχρηστου δρόμου» του προεδρικού διατάγματος της 24-31.5.1985.»

20. Στις περιφερειακές ενότητες της χώρας, στις οποίες δεν υπάρχουν εν ισχύ καθορισμένες λατομικές περιοχές και εκτελούνται έργα μεγάλης εθνικής σημασίας επιτρέπεται, έως την ολοκλήρωσή τους, η επέκταση των λειτουργούντων λατομείων αδρανών υλικών σε όμορες δασικές εκτάσεις και αναδασωτές εκτάσεις για τις οποίες όμως έχει εκδοθεί άρση αναδάσωσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 44 του ν. 998/1979. Η αποκατάσταση του συνόλου της έκτασης γίνεται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Προκειμένου για δημόσιες εκτάσεις η εκμίσθωση στους εκμεταλλευτές των υφιστάμενων λατομείων γίνεται με απευθείας σύμβαση, κατ' ανάλογη εφαρμογή της προβλεπόμενης στην παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 1428/1984 διαδικασίας, όπως ισχύει, και των διατάξεων της παρ.

2 του άρθρου 8 του ν. 1428/1984 (Α' 43), όπως προστέθηκαν με το ν. 2947/2001 (Α' 228).

21. Στο τέλος της παρ. Γ' του άρθρου 11 του ν. 3986/2011 (Α' 152) προστίθεται περίπτωση 8 ως εξής:

«8.α. Δρόμοι, άλλα τεχνικά έργα ή ρέματα που διατρέχουν δημόσια ακίνητα, δεν συνιστούν κατάτμηση αυτών. Για τη διατήρηση του ενιαίου της έκτασης, πρέπει να διασφαλίζεται, κατά το στάδιο της πολεοδομικής ή της χωροθέτησης του οικείου επενδυτικού σχεδίου, η λειτουργική ενοποίηση των επιμέρους τμημάτων του ακινήτου μέσω κατάλληλων τεχνικών έργων.

β. Μη εγκεκριμένες οδοί που περιλαμβάνονται σε δημόσια ακίνητα μπορεί να καταργούνται ή να μετατοπίζονται κατά το σχήμα και τη θέση τους, σύμφωνα με την Πολεοδομική Μελέτη της παραγράφου 7 του άρθρου 12 ή την έγκριση χωροθέτησης του επενδυτικού σχεδίου του άρθρου 13, εφόσον διασφαλίζεται, μέσω νέων οδικών συνδέσεων, η πρόσβαση τρίτων, παρακείμενων στην περιοχή του ακινήτου, που εξυπηρετούνταν από τις καταργούμενες ή μετατοπιζόμενες οδούς.»

22. α. Μετά την περίπτωση 8 της παρ. Γ' του άρθρου 11 του ν. 3986/2011 προστίθεται περίπτωση 9 ως εξής:

«9. Σε δημόσια ακίνητα με γενικό προορισμό τον τουρισμό-αναψυχή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των υποπαραγράφων 7 και 8 της παραγράφου Ε' του άρθρου 8 του από 6.10.1978 προεδρικού διατάγματος (Δ' 538), όπως ισχύει.»

β. Τα αναφερόμενα στην ως άνω περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή στα ακίνητα για τα οποία εγκρίνονται, κατά το άρθρο 24 του ν. 3894/2010, Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ).

23. α. Μετά την παρ. Γ' του άρθρου 11 του ν. 3986/2011 προστίθεται παράγραφος Δ' ως εξής:

«Δ. Δημόσια ακίνητα αστικού χαρακτήρα

1. Ως δημόσια ακίνητα αστικού χαρακτήρα, χαρακτηρίζονται τα εκτός σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων οικισμών δημόσια ακίνητα τα οποία, από άποψη θέσης, φυσικής διαμόρφωσης, γειτνίασης και λοιπών συνθηκών, κρίνονται πρόσφορα προς πολεοδόμηση για οικιστική χρήση και εν γένει για την πραγματοποίηση έργων και προγραμμάτων οικιστικής ανάπτυξης. Στα ακίνητα της κατηγορίας αυτής επιτρέπονται οι χρήσεις γης των άρθρων 15, 16, 17, 18 και 20 του ν. 4269/2014 (Α' 142). Οι μέγιστοι επιτρεπόμενοι συντελεστές δόμησης ανά χρήση καθορίζονται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του ν. 4269/2014 (Α' 142).

2. Για τα ακίνητα της κατηγορίας αυτής, με τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑ-ΔΑ) του άρθρου 12 μπορεί επιπλέον να εγκρίνονται και τα οικεία Ρυμοτομικά Σχέδια Εφαρμογής και να καθορίζονται τα όρια των προς πολεοδόμηση περιοχών και των τυχόν πολεοδομικών ενότητων, καθώς και η πολεοδομική οργάνωση αυτών, δηλαδή οι ειδικότερες χρήσεις γης εντός του πλαισίου της εκάστοτε οριζόμενης γενικής χρήσης ανά περιοχή ή πολεοδομική ενότητα, οι όροι και περιορισμοί δόμησης, η πυκνότητα και ο συντελεστής δόμησης, τα διαγράμματα των δικτύων υποδομής, καθώς και οι κοινόχρηστοι και κοινωφελείς χώροι οι οποίοι πρέπει να ανέρχονται σε ποσοστό 50% τουλάχιστον της συνολικής προς πολεοδόμηση έκτασης.

3. Στις περιπτώσεις αυτές, τηρούνται ενιαίες διαδικασίες κατάρτισης και έγκρισης των ΕΣΧΑΔΑ και των

οικείων Ρυμοτομικών Σχεδίων Εφαρμογής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 12. Στη μελέτη της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 ενσωματώνονται και όλα τα αναγκαία στοιχεία για την τεκμηρίωση του οικείου Ρυμοτομικού Σχεδίου Εφαρμογής. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να εγκρίνονται προδιαγραφές για την ενιαία σύνταξη των μελετών ΕΣΧΑΔΑ και των Ρυμοτομικών Σχεδίων Εφαρμογής και να ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

4. Στις πιο πάνω περιπτώσεις, η δημοσίευση του εγκριτικού προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 3 του άρθρου 12 έχει τις συνέπειες έγκρισης σχεδίου πόλης κατά τις διατάξεις του ν.δ. της 17.7/16.8.1923. Μετά την έκδοση του πιο πάνω εγκριτικού διατάγματος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 7 του άρθρου 12.»

β. Τα αναφερόμενα στην ως άνω περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή στα ακίνητα για τα οποία εγκρίνονται, κατά το άρθρο 24 του ν. 3894/2010, Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ).

24. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 3986/2011 μετά τις λέξεις «σε χάρτη κλίμακας 1:5.000» προστίθενται οι λέξεις «ή άλλης κατάλληλης κλίμακας».

25. Μετά την περίπτωση ε' της παρ. 7 του άρθρου 12 του ν. 3986/2011, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου τρίτου του ν. 4092/2012 (Α' 220), προστίθενται περιπτώσεις στ', ζ', η' και θ' ως εξής:

«στ. Με τις αποφάσεις των περιπτώσεων α' και ε' μπορεί επιπλέον να εγκρίνονται και οι περιβαλλοντικοί όροι των έργων και δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν στην υπό πολεοδομική περιοχή ή στην πολεοδομική ενότητα, συμπεριλαμβανομένων και των κοινόχρηστων έργων υποδομής, όπως αυτά προβλέπονται στην Πολεοδομική Μελέτη, ύστερα από υποβολή ενιαίας, για το σύνολο των υπό πραγματοποίηση έργων, Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και τήρηση της διαδικασίας που ορίζεται στις παραγράφους 2β και 3 του άρθρου 3 του ν. 4014/2011 (Α' 209), πλην των υποπεριπτώσεων στστ' και ζζ'. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αποφάσεις έγκρισης των σχετικών Πολεοδομικών Μελετών επέχουν και θέση χωροθέτησης επενδυτικού σχεδίου κατά την έννοια του άρθρου 13.

ζ. Με τις ίδιες ως άνω αποφάσεις μπορεί επιπροσθέτως να εγκρίνονται και οι τυχόν απαιτούμενοι ειδικότεροι όροι και μέτρα για την προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και λοιπών πολιτιστικών στοιχείων και συνόλων που ενδέχεται να υπάρχουν στις περιοχές που πολεοδομούνται, ύστερα από υποβολή των κατά περίπτωση απαιτούμενων μελετών και γνώμη των αρμοδίων υπηρεσιών και οργάνων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, στην έκδοση των πιο πάνω αποφάσεων συμπράττει και ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού.

η. Ειδικώς, στις περιπτώσεις τουριστικών-παραθεριστικών χωριών, με τις κοινές υπουργικές αποφάσεις της περίπτωσης α' μπορεί να εγκρίνεται επιπλέον και η χωροθέτηση των τουριστικών λιμένων ή τουριστικών λιμενικών εγκαταστάσεων που έχουν προβλεφθεί στο οικείο ΕΣΧΑΔΑ, συμπεριλαμβανομένων και των περι-

βαλλοντικών όρων αυτών, ύστερα από υποβολή των δικαιολογητικών που ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 (Α' 118), όπως ισχύει, προκειμένου περί μαρινών ή των δικαιολογητικών που ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 2160/1993, όπως ισχύει, προκειμένου περί τουριστικών αγκυροβολίων, καταφυγίων τουριστικών σκαφών και τουριστικών λιμενικών εγκαταστάσεων.

θ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να εγκρίνονται προδιαγραφές για τη σύνταξη των Πολεοδομικών Μελετών της παρούσας παραγράφου και να ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.»

26. α. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3986/2011, όπως ισχύει, προστίθενται οι λέξεις « ή άλλης κατάλληλης κλίμακας.»

β. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3986/2011, όπως ισχύει, τίθεται κόμμα και προστίθεται η ακόλουθη φράση «πλην των υποπεριπτώσεων στστ' και ζζ'».

27. Στα Ειδικά Χωρικά Σχέδια του άρθρου 8 του ν. 4269/2014, με το προεδρικό διάταγμα έγκρισης του Ε.Χ.Σ. μπορεί να καθορίζεται ο απαιτούμενος αριθμός θέσεων στάθμευσης ακινήτων με χρήσεις που προβλέπονται στην κατηγορία του άρθρου 18 του ν. 4269/2014 (Π.Κ.), κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο υπ' αριθμ. 111/2014 π.δ. (Α' 76), εφόσον: α) Τα ακίνητα εντός της περιοχής έγκρισης εξυπηρετούνται από Μέσα Σταθερής Τροχιάς σε ακτίνα 500 μέτρων από την οριοθέτηση και β) αιτιολογείται από την απαιτούμενη κυκλοφοριακή μελέτη για την έγκριση του σχεδίου.

28. α. Στο άρθρο 26 του ν. 4269/2014 (Α' 142), η φράση «4468/1967, 2545/1997 και 3998/2011» αντικαθίσταται με τη φράση «4458/1965, 2545/1997 και 3982/2011».

β. Στην παρ. 9 του άρθρου 8 του ν. 4269/2014 (Α' 142), η φράση «του άρθρου 3» αντικαθίσταται με τη φράση «της παραγράφου 3».

γ. Στο άρθρο 9 του ν. 4269/2014 (Α' 142) προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Ειδικές διατάξεις με τις οποίες έχουν καθοριστεί συντελεστές δόμησης μεγαλύτεροι από τους προβλεπόμενους στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή και διαφορετικός τρόπος υπολογισμού αυτών, διατηρούνται σε ισχύ.»

29. Η παρ. 7 του άρθρου 4 του π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. α) Επίσης, επιτρέπεται κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού η επέκταση υφισταμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, εφόσον αποδεδειγμένα βρίσκονται σε λειτουργία, η οποία βεβαιώνεται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Η παρέκκλιση αφορά στο ποσοστό κάλυψης του γηπέδου, το οποίο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% της επιφανείας του γηπέδου, το ύψος, το συντελεστή δόμησης, ο οποίος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 1,20, το συντελεστή κατ' όγκον εκμετάλλευσης, ο οποίος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 4,2 και στις αποστάσεις των κτιρίων από πλάγια και οπίσθια όρια του γηπέδου που δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερες από 5 μέτρα. Οι ανωτέρω παρεκκλίσεις εγκρίνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας μετά

από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΠΟΘΑ).»

30. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 29 του παρόντος άρθρου ισχύουν και για την περιοχή αρμοδιότητας που αναφέρεται στο από 31.3.1987 προεδρικό διάταγμα (Δ' 303).

31. Καταργείται η παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4180/2013 (Α' 182).

32. Αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του ν. 360/1976 (Α' 151) θεωρούνται καταργηθείσες, εφόσον αφορούν περιοχές για τις οποίες έχουν εγκριθεί Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης του ν. 2742/1999 ή και Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΓΠΣ) ή Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) του ν. 2508/1997 ή Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) του ν. 1337/1983 ή Πολεοδομικές Μελέτες κατ' εξουσιοδότηση των νόμων 1337/1983 και 2508/1997 ή έχουν ρυθμιστεί με ειδικότερες διατάξεις.

33.α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Εσωτερικών, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, όλα τα αδιάθετα υπόλοιπα των κατανομών χρηματοδότησης του «Ειδικού Φορέα Δασών» των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, σύμφωνα με το άρθρο 8 «Χρηματοδότηση δασοπονίας από το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών (Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών)» του ν. 3208/2003 (Α' 303), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, τα οποία μέχρι σήμερα δεν έχουν περιέλθει στην Τράπεζα της Ελλάδος (κεντρικό κατάστημα), στο λογαριασμό με τίτλο «Ε.Δ. - Υπουργείο Εσωτερικών - Ειδικός Λογαριασμός Αδιάθετων Ποσών των μεταφερόμενων Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης» με αριθμό 2341138981 και IBAN GR 420100023000002341138981 στην ομάδα 234- Διάφοροι Ειδικοί Λογαριασμοί, σε εφαρμογή του άρθρου 49 του ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152), αποδίδονται σταδιακά υπέρ του Πράσινου Ταμείου, κατατίθεται σε ειδικό κωδικό αριθμό και διατίθενται στις Δασικές Υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για τη χρηματοδότηση της εκτέλεσης δασικών έργων και εργασιών που εξυπηρετούν τους σκοπούς της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3208/2003 με την προϋπόθεση ότι θα περιλαμβάνονται στα κατ' έτος εγκρινόμενα «Προγράμματα δασικών δραστηριοτήτων για χρηματοδότηση από τον Ειδικό Φορέα Δασών». Η διάθεση των ποσών αυτών για τους παραπάνω σκοπούς υπόκειται στον περιορισμό διάθεσης της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3889/2010 (Α' 182), όπως προστέθηκε με την περίπτωση β' της παρ. 6 του άρθρου 39 του ν. 4024/2011 (Α' 226) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 32 παρ. 16 του ν. 4111/2013 (Α' 18). Τυχόν αδιάθετα υπόλοιπα του επιτρεπόμενου ποσού διάθεσης από τους πόρους των προηγούμενων εδαφίων μεταφέρονται στην επόμενη χρήση και διατίθενται για τους ίδιους σκοπούς.

β. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3889/2010 (Α' 182), όπως προστέθηκε με την περίπτωση β' της παρ. 6 του άρθρου 39 του ν. 4024/2011 (Α' 226), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τυχόν αδιάθετα υπόλοιπα του επιτρεπόμενου ποσού διάθεσης μεταφέρονται στην επόμενη χρήση και διατίθενται για τους ίδιους σκοπούς.»

34. Στο άρθρο 33 του ν. 4269/2014 (Α' 142), προστίθεται παράγραφος 11 ως εξής:

«11. Ο καθορισμός ή η τροποποίηση χρήσεων γης επί δημοσίων ακινήτων τα οποία υπάγονται στο πρόγραμμα αξιοποίησης της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου γίνεται σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις, διαδικαστικού και ουσιαστικού περιεχομένου, που τα διέπουν. Κατά την έγκριση, αναθεώρηση ή τροποποίηση των οικείων για τα πιο πάνω ακίνητα σχεδίων χρήσεων γης και εν γένει πολεοδομικών σχεδίων, μπορεί να αντιστοιχίζονται ή και να προσαρμολογούνται οι προβλεπόμενες χρήσεις γης του από 23.2/6.3.1987 προεδρικού διατάγματος (Δ' 166) προς τις κατηγορίες και το περιεχόμενο των χρήσεων γης του παρόντος νόμου.»

35. Μετά το τρίτο εδάφιο της περιπτώσεως α' της παρ. 7 του άρθρου 12 του ν. 3986/2011, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου τρίτου του ν. 4092/2012 (Α' 220) και ισχύει, προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Στη συνολική κατά τα ανωτέρω έκταση της προς πολεοδόμηση περιοχής δεν περιλαμβάνεται το τμήμα της επιφανείας του παραθεριστικού-τουριστικού χωριού που προορίζεται για τη δημιουργία γηπέδου ή γηπέδων γκολφ. Το τμήμα αυτό διαμορφώνεται λειτουργικά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες προδιαγραφές γηπέδων γκολφ, ενώ οι επιφάνειες των πάσης φύσεως κτιριακών εγκαταστάσεων που απαιτούνται κατά τις ανωτέρω προδιαγραφές για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ, προσμετρώνται στη μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση που ορίζεται από το οικείο ΕΣΧΑΔΑ για το παραθεριστικό - τουριστικό χωριό.»

36.α. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 4269/2014 (Α' 142) αριθμούνται σε παράγραφο «4».

β. Στις περιοχές της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 4269/2014 (Α' 142), ο μέσος συντελεστής δόμησης εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις συνδυασμού, εντός του ιδίου ΕΧΣ, δύο ή περισσότερων κατηγοριών χρήσεων γης από τις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 του ιδίου άρθρου. Στις περιπτώσεις αυτές, οι καθοριζόμενες, με το ΕΧΣ, χρήσεις γης αναπτύσσονται, με βάση την πολεοδομική λειτουργία τους, σε ειδικότερες πολεοδομικές ενότητες ή ζώνες με σκοπό την ορθολογική οργάνωση της περιοχής που πολεοδομείται.

37. α. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις που εγκαθίστανται σε ακίνητα της παρ. 11 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013, των 200 ή 150 μ. από εθνικό, επαρχιακό ή δημοτικό δρόμο, δύναται να εκμεταλλευτούν το συντελεστή κάλυψης του συνολικού εμβαδού του ενιαίου ακινήτου υπό τις παρακάτω σωρευτικά προϋποθέσεις:

α) πρόκειται να ανεγερθεί αποκλειστικά ισόγειο κτίσμα και

β) εφαρμόζονται οι ελάχιστες αποστάσεις από τα όρια του ακινήτου κατά τις κείμενες διατάξεις.

Τμήμα των παραπάνω ισόγειων κτιρίων για την εξάντληση του συντελεστή δόμησης τους δύναται να εκτείνεται και εκτός των ορίων του άριτου τμήματος του ενιαίου ακινήτου που εμπίπτει στις ανωτέρω διατάξεις.

β. Για την εφαρμογή της παρ. 11 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 ως γη υψηλής παραγωγικότητας νοείται και η αγροτική ή και γεωργική γη.

38. Στην επιτροπή της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4269/2014 συμμετέχουν και μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υπηρετούν στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

39. α. Στην παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 4164/2013 (Α' 156) στην αρχή της διάταξης μετά τη λέξη «γενικές» προστίθεται η φράση «και ειδικές» και το κείμενο της παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 4164/2013 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Οι γενικές και ειδικές διατάξεις δόμησης για τις εκτός σχεδίου περιοχές που προβλέπονται στο π.δ. 24.5.1985 (Δ' 270) ισχύουν και για τα παραχωρηθέντα, πριν τη δημοσίευση του ν. 3147/2003 (Α' 135), τεμάχια γεωργικής εκμετάλλευσης, ανεξαρτήτως Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου.»

β. Στην παρ.4 του άρθρου 16 του ν. 4164/2013 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στις περιπτώσεις γεωτεμαχίων τα οποία τέμνονται από όρια ζωνών με διαφορετικούς όρους και περιορισμούς δόμησης και χρήσεων μπορεί να ισχύουν όροι, περιορισμοί και χρήσεις οποιασδήποτε των άνω ζωνών σε τμήμα αυτών μέχρι του ορίου κατάτμησης που ισχύει στην περιοχή.»

40. Οι διατάξεις της παρ. 19 του άρθρου 22 του ν. 4258/2014 (Α' 94) έχουν εφαρμογή και για τις περιοχές αρμοδιότητας του από 31-3/6.4.1987 προεδρικού διατάγματος (Δ' 303).

41. Στην παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 3889/2010 (Α' 182), όπως ισχύει, μετά το τρίτο εδάφιο προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Στις περιπτώσεις ακινήτων εκτός σχεδίου για τα οποία εκδόθηκε νόμιμη οικοδομική άδεια προ της 11.6.1975, η οποία δεν έχει ανακληθεί ή ακυρωθεί, δεν χαρακτηρίζεται ως δάσος ή δασική έκταση, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979, και δεν κηρύσσεται αναδασωτά επιφάνεια αυτών ίση με την απολύτως αναγκαία για την εφαρμογή της συγκεκριμένης διοικητικής πράξης - οικοδομικής άδειας και δεν απαιτείται βεβαίωση του δασαρχείου για κάθε έννομη συνέπεια. Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται για ακίνητα ή τμήματα αυτών που πληρούν του όρους αρτιότητας σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς κατά το χρόνο έκδοσης της σχετικής άδειας. Ως όρια αρτιότητας λαμβάνονται υπόψη και οι κατά παρέκκλιση όροι δόμησης για την εγκατάσταση λυομένων κατασκευών κατά τις ειδικότερες διατάξεις του β.δ. 7.8.1967.

Για τις οικοδομικές άδειες οι οποίες έχουν εκδοθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4030/2011, οι οποίες δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 13 της παρ. 2 του ν. 3889/2010 (Α' 182), όπως ισχύει, και μόνον για ακίνητα ή τμήματα αυτών που πληρούν τους όρους αρτιότητας σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς κατά το χρόνο έκδοσης της σχετικής άδειας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται η εκ νέου έκδοση βεβαίωσης της οικείας δασικής αρχής για την έκδοση έγκρισης δόμησης και άδειας δόμησης κατά τις διατάξεις του ν. 4030/2011.»

42. Αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2γ του άρθρου 5 του π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270) και προστίθεται στη συνέχεια στην παράγραφο 2 τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Η ανωτέρω παρέκκλιση εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής

Αλλαγής, ύστερα από γνώμη του ΚΕΣΥΠΟΘΑ και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κατά τις κείμενες διατάξεις.

Διοικητικές Πράξεις, οι οποίες έχουν εκδοθεί με βάση τις διατάξεις της παρ. 2γ του άρθρου 5 του π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270) μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, παραμένουν σε ισχύ, και είναι δυνατή η ενημέρωση του φακέλου τους για την έκδοση της προβλεπόμενης υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1 της παρούσας.»

43. Το άρθρο 10 του ν. 4067/2012 εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις οικοπέδων εντός σχεδίου πόλεως του Δήμου Θεσσαλονίκης, όπως αυτός καθορίζεται με τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (Α' 87), ανεξαρτήτως των προϋποθέσεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 αυτού και σύμφωνα με τα λοιπά οριζόμενα στο άρθρο αυτό.

Άρθρο 29

Λειτουργία αθλητικών χώρων και προστασία αυτών

1. Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 56Α του ν. 2725/1999 (Α' 121), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4049/2012 (Α' 35), αντικαθίστανται και προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Για τη λειτουργία οποιουδήποτε αγωνιστικού χώρου ή χώρου άθλησης όλων των εθνικών, ολυμπιακών, περιφερειακών, δημοτικών, κοινοτικών ή σωματειακών γυμναστηρίων όλων των κέντρων άθλησης ή χώρων αθλοπαιδιών και εν γένει των αθλητικών εγκαταστάσεων, πλην των υπαγομένων στις διατάξεις του άρθρου 32 του παρόντος νόμου, απαιτείται άδεια για τη συνδρομή των αναγκαίων προϋποθέσεων ασφαλείας για αθλούμενους και θεατές. Η άδεια χορηγείται στη διοίκηση της αθλητικής εγκατάστασης ή στο φορέα στον οποίο αυτή ανήκει από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Από τις ολυμπιακές εγκαταστάσεις εξαιρούνται το ΟΑΚΑ, το Σ.Ε.Φ. και το Ε.Σ. Καυτανζόγλειο Θεσσαλονίκης και το ΕΑ.Κ.Ν. Άγιος Κοσμάς, για τα οποία θα εκδίδει την άδεια λειτουργίας ο Γενικός Γραμματέας Αθλητισμού με όρους που θα καθοριστούν με υπουργική απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού ή του αρμόδιου Υφυπουργού για θέματα αθλητισμού. Μέχρι την έκδοση της ως άνω απόφασης, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις της κ.υ.α. 46596/2004 (Β' 1793), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί.»

2. Η Κτηματική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών αναλαμβάνει, μετά από ειδική εντολή του αρμοδίου Υπουργού, την υποχρέωση της νομικής προστασίας, όπως την αποβολή αυθαίρετων κατόχων, την έκδοση πρωτοκόλλων καθορισμού αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης και λοιπών μέτρων προστασίας σε βάρος αυθαίρετων κατόχων για τα ακίνητα κυριότητας της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού που προήλθαν από αναγκαστικές απαλλοτριώσεις, οι οποίες έχουν συντελεστεί υπέρ της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού με δαπάνη του Δημοσίου η οποία καλύφτηκε από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Η κυριότητα των εν λόγω ακινήτων παραμένει στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Άρθρο 30

Χρήσεις γης και κανονισμός για την εγκατάσταση και τη λειτουργία Κέντρων Προσχολικής Αγωγής, Διαπαιδαγώγησης και Εκπαίδευσης

1. Στις περιοχές εντός σχεδίου, όπου επιτρέπεται μό-

νον η χρήση κατοικίας, εξαιρουμένων των περιπτώσεων περιοχών αποκλειστικής κατοικίας βάσει βασιλικών και προεδρικών διαταγμάτων, τα οποία έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του ν.δ. της 17.3.1923, εκτός των ακινήτων που έχουν πρόσωπο σε πρωτεύοντες και δευτερεύοντες άξονες ρυθμιστικών σχεδίων επιτρέπονται χρήσεις κοινωνικής πρόνοιας βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών για την εγκατάσταση και τη λειτουργία Κέντρων Προσχολικής Αγωγής, Διαπαιδαγώγησης και Εκπαίδευσης, όπως αυτά ορίζονται στην υπ' αριθμ. π2β/2808/1997 απόφαση (Β' 645) και ανεξαρτήτως εάν προβλέπονται από εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο εντός προσδιορισμένων χώρων οικοδομικών τετραγώνων ή τμημάτων αυτών κατ' εξαίρεση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ορίζονται ειδικές κτιριολογικές προδιαγραφές, καθώς και η διαδικασία αλλαγής χρήσης κηρυγμένων διατηρητέων κτιρίων από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κατά τις διατάξεις του ν. 1577/1985 και του ν. 4067/2012 για την εγκατάσταση και λειτουργία των ως άνω κέντρων.

Άρθρο 31

Ψηφιακή βάση δεδομένων και όρια οικισμών

1. Καταγράφονται σε ψηφιακή βάση δεδομένων, με εφαρμογή ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών, τα όρια, που έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, των οικισμών προ του 1923 ή των οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκους. Σε περίπτωση κανονιστικών πράξεων Νομαρχών, καθορισμού ορίων οικισμού, που για οποιονδήποτε λόγο δεν δημοσιεύτηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα σχετικά διαγράμματα, καταγράφονται στην ψηφιακή βάση δεδομένων τα σχέδια που εγκρίθηκαν με την έκδοση γνωμοδότησης του αρμοδίου ΣΧΟΠ ή και του αρμοδίου Νομάρχη και υφίστανται στα αρχεία των δημοσίων υπηρεσιών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη δημιουργία της ψηφιακής βάσης δεδομένων, τη διαδικασία ελέγχου των ορίων, τις αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.

2. Ανεξαρτήτως της διαδικασίας των προηγούμενων παραγράφων, για τις κανονιστικές πράξεις Νομαρχών, καθορισμού ορίων οικισμών, που για οποιονδήποτε λόγο δεν δημοσιεύτηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα σχετικά διαγράμματα, με απόφαση του αρμοδίου Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, επαναδημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως οι σχετικές πράξεις συνοδευόμενες από τα σχέδια που εγκρίθηκαν με την έκδοση γνωμοδότησης του αρμοδίου ΣΧΟΠ ή και του αρμοδίου Νομάρχη και υφίστανται στα αρχεία των δημοσίων υπηρεσιών. Τυχόν πράξεις δημοσίευσης σχεδίων που πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου θεωρούνται νόμιμες και ισχυρές για κάθε συνέπεια.

3. Στην περίπτωση ορίων οικισμών της περίπτωσης α' του άρθρου 23 του ν. 3889/2010, ως ισχύει, εντάσσονται και τα περιγράμματα οικισμών, όπως τα όριά τους περιγράφονται στις πράξεις της Διοίκησης «περί καθορισμού ορίων οικισμών νομίμως υφισταμένων του έτους

1923» δυνάμει του ν.δ. 532/1970 (Α' 103) ή δυνάμει των κανονιστικών αποφάσεων αυτού που εκδόθηκαν έως τη δημοσίευση του ν. 998/1979. Τα όρια αποτυπώνονται ως εμφανίζονται στα σχετικά συνημμένα διαγράμματα, που είναι δημοσιευμένα σε Φύλλα της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και όπως έχουν εφαρμοστεί στο έδαφος. Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας για την προστασία των εκτάσεων εντός των ως άνω ορίων ανακαλούνται αυτοδικαίως από τη δημοσίευση του παρόντος. Επί των εκτάσεων εντός των ως άνω ορίων δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας πλην των περιπτώσεων κοινοχρήστων χώρων πρασίνου, πάρκων και αλσών. Κατά τη διαδικασία έγκρισης πολεοδομικής μελέτης, τοπικού χωρικού σχεδίου ή και ρυμοτομικού σχεδίου απαιτείται η σύνταξη και έγκριση προηγούμενης μελέτης περιβαλλοντικού ισοζυγίου, σύμφωνα με προδιαγραφές που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΑΣΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Άρθρο 32

Γενικές διατάξεις

1. Το άρθρο 1 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής: «Σκοπός του παρόντος νόμου είναι ο καθορισμός των συγκεκριμένων μέτρων προστασίας για τη διατήρηση, ανάπτυξη και βελτίωση των δασών, των δασικών εκτάσεων και των δημοσίων χορτολιβαδικών και βραχλώδων εκτάσεων, σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας και σε συνάρτηση με το ιδιαίτερο νομικό καθεστώς που διέπει την ιδιοκτησία και την εκμετάλλευση αυτών, όπως και ο προσδιορισμός κατά περίπτωση των όρων και προϋποθέσεων υπό τις οποίες οι προστατευτές εκτάσεις μπορεί στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης να μεταβάλλουν την κατά προορισμό χρήση τους ή να εξυπηρετούν και άλλες χρήσεις, για λόγους επιβαλλόμενους από το δημόσιο συμφέρον.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι εκτάσεις του άρθρου 3 του παρόντος, που διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις αυτού, συνιστούν εθνικό κεφάλαιο, που η προστασία του αποτελεί υποχρέωση των κρατικών οργάνων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και συγχρόνως υποχρέωση και δικαίωμα των πολιτών. Με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ορίζονται τα συνεκτιμώμενα στοιχεία, επιστημονικά κριτήρια για την υπαγωγή έκτασης στις περιπτώσεις των παραγράφων 1, 2 και 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει.»

3. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 998/1979 προστίθεται νέα παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Οι παραπάνω εκτάσεις θεωρούνται δημόσιες, εκτός αν υπάγονται σε μία από τις περιπτώσεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003.»

4. Η παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, καταργείται και οι παράγραφοι 3 έως 6 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Ως δάση και δασικές εκτάσεις νοούνται και οι οποιασδήποτε φύσεως ασκεπείς εκτάσεις (φρυγανώδεις ή χορτολιβαδικές εκτάσεις, βραχώδεις εξάρσεις και γενικά ακάλυπτοι χώροι) που περικλείονται, αντιστοίχως,

από δάση και δασικές εκτάσεις, καθώς και οι υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων και οι άβατοι κλιτύες αυτών. Οι εκτάσεις της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου δεν υπάγονται στις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, έστω και αν περικλείονται από δάση ή δασικές εκτάσεις.

4. Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται και τα εντός των πόλεων και των οικιστικών περιοχών πάρκα και άλση, το περιαστικό πράσινο, οι κηρυγμένες δασωτές ή αναδασωτές εκτάσεις.

Στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας υπάγονται και τμήματα πάρκου ή άλσους, τα οποία φέρουν μη δασική βλάστηση συνδέονται όμως οργανικά με το σύνολο του πάρκου ή άλσους υπό την έννοια ότι συμβάλλουν στη διατήρηση της φυσικής ισορροπίας του συνόλου.

5. Στις διατάξεις του παρόντος νόμου πλην των περιπτώσεων των άρθρων 17, 22, 63, 64 και 65 του παρόντος νόμου υπάγονται και οι εκτάσεις των επόμενων περιπτώσεων α' και β' του παρόντος, που δεν έχουν αναγνωριστεί ως ιδιωτικές με έναν από τους τρόπους του άρθρου 10 του ν. 3208/2003:

α) Οι χορτολιβαδικές εκτάσεις που βρίσκονται επί ημι-ορεινών, ορεινών και ανώμαλων εδαφών και συγκροτούν φυσικά οικοσυστήματα αποτελούμενα από φρυγανική, πώδη ή άλλη αυτοφυή βλάστηση ή από δασική μεν βλάστηση που δεν συνιστά δασοβιοκοινότητα.

β) Οι βραχώδεις ή πετρώδεις εκτάσεις των ημιορεινών, ορεινών και ανώμαλων εδαφών.

γ) Οι εκτάσεις των περιπτώσεων 5α και 5β του παρόντος δεν κηρύσσονται αναδασωτές, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του παρόντος νόμου, δύνανται όμως να κηρυχθούν δασωτές, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του ως άνω άρθρου 37. Σε περίπτωση καταστροφής τους από πυρκαγιά ή άλλη αιτία δεν αποβάλλουν το χαρακτήρα τους, αποκαθίστανται και προστατεύονται και διαχειρίζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Το άρθρο 4 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, με εξαίρεση την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 και των περιπτώσεων α' και η' της παραγράφου 2 αυτού, εφαρμόζεται αναλόγως και επί των ανωτέρω εκτάσεων.

δ) Η αναγνώριση της κυριότητας ή άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί των εκτάσεων αυτών υπάγεται, κατά περίπτωση, στην αρμοδιότητα των επιτροπών του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 (Α' 114), όπως ισχύει, και των πολιτικών δικαστηρίων. Στην περίπτωση αυτή, καθώς και στην περίπτωση αναγνώρισης από τις επιτροπές της ύπαρξης εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί εκτάσεων δασικής μορφής, στη σύνθεση αυτών μετέχει και ένας δασολόγος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Μέχρι τη συγκρότηση των επιτροπών ενστάσεων του ως άνω άρθρου 7, αρμόδια για τη διοικητική αναγνώριση της κυριότητας ή άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί των ανωτέρω εκτάσεων είναι τα Συμβούλια Ιδιοκτησίας Δασών του άρθρου 8 του παρόντος νόμου. Οι υποθέσεις που προσάγονται στα Συμβούλια κρίνονται κατά τις διατάξεις του α.ν. 1539/1938 (Α' 488), όπως ισχύει. Ειδικά, η αναγνώριση της κυριότητας ή άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί των ανωτέρω εκτάσεων που κείνται στις περιοχές του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 62 του παρόντος, όπως ισχύει, διενεργείται, κατά την ανωτέρω

διαδικασία, επί τη βάσει τίτλων ιδιοκτησίας οι οποίοι ανάγονται σε ημερομηνία πριν από την 23η Φεβρουαρίου 1946 και έχουν μεταγραφεί, έστω και μεταγενέστερα.

ε) Οι εκτάσεις των περιπτώσεων 5α και 5β του παρόντος χαρτογραφούνται και διατίθενται ιδίως για την εξυπηρέτηση των σκοπών του Κεφαλαίου ΣΤ' του παρόντος νόμου ή χρησιμοποιούνται ως βοσκοτόποι ή για τη δημιουργία νέων δασών.

6. Δεν υπάγονται οπωσδήποτε στις διατάξεις του παρόντος νόμου:

α) Οι ανέκαθεν γεωργικές καλλιεργούμενες εκτάσεις.

β) Οι εκτάσεις που έχουν τη μορφή της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του παρόντος, που στη λήψη Α/Φ έτους 1945 ή, εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς, του 1960, εμφάνιζαν αγροτική μορφή.

γ) Οι τεχνητές δασικές φυτείες που δημιουργούνται από τους ιδιοκτήτες τους, ως και οι από αυτούς φυτεύσεις δένδρων, επί εκτάσεων που έχουν τη μορφή των ανωτέρω περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 ή των περιπτώσεων α' και β' της παρούσας παραγράφου 6, είτε σε εφαρμογή εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων είτε όχι, με σκοπό την παραγωγή και εμπορία δασικών προϊόντων ή την αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου.

δ) Οι αλυκές.

ε) Αμμώδεις εκτάσεις της παραλιακής ζώνης, που δεν καταλαμβάνονται από δασική βλάστηση και δεν υπάγονται στην κατηγορία των εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του παρόντος.

στ) Τα πεδινά ρέματα που δεν φέρουν δασική βλάστηση.

ζ) Οι περιοχές για τις οποίες υφίστανται εγκεκριμένα σχέδια πόλεως ή καταλαμβάνονται υπό οικισμών, τα όρια των οποίων έχουν εγκριθεί με πράξεις της Διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 21.11.12.1979 (Δ' 693), 2.3/13.3.1981 (Δ' 138) ή 24.4/3.5.1985 (Δ' 181) ή βρίσκονται εντός ορίων εγκεκριμένων πολεοδομικών μελετών ή ρυμοτομικών σχεδίων και όπως τα όρια αυτά έχουν εφαρμοσθεί στο έδαφος ή πρόκειται περί οικοδομήσιμων εκτάσεων των οικιστικών περιοχών του ν. 947/1979 ή αποτελούν εκτάσεις Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποικιακών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, που οργανώθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4458/1965, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 742/1977, καθώς και τις διατάξεις του ν. 2545/1997 και όπως ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 (Α' 143) για τις οποίες έχει εγκριθεί η οριοθέτηση ή το ρυμοτομικό τους σχέδιο.

η) Οι ζώνες των αποστραγγιστικών δικτύων, που φέρουν δασική βλάστηση φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργημένη.»

5. Η παρ.1 του άρθρου 6 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε κάθε περίπτωση που είναι απαραίτητο να προσδιορισθεί η αξία δάσους, δασικής έκτασης ή των εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος για οποιαδήποτε αιτία, ο προσδιορισμός αυτός ενεργείται με βάση τη θέση τους, τις παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες τους, λαμβανομένης υπ' όψιν, προκειμένου περί δάσους ή δασικής έκτασης, της, κατά νόμο, αδυναμίας χρησιμοποιήσεώς τους για οικιστικούς σκοπούς ή άλλη εκμετάλλευση ξένη προς τον προορι-

σμό τους. Για τον εν λόγω προσδιορισμό δεν δύναται να ληφθούν υπ' όψιν συγκριτικά στοιχεία αναφερόμενα σε γειτονικές οικοπεδικές εκτάσεις ή έτερα στοιχεία εμφανίζοντα το δάσος ή τη δασική έκταση ή τις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος, ως έχοντα οικοπεδική αξία.»

6. Η παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 998/1979 καταργείται.

Άρθρο 33 **Συμβούλια και Επιτροπές**

1. Η παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών συγκροτείται από: α) Ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με βαθμό τουλάχιστον Παρέδρου, που υπηρετεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ως Πρόεδρος, με τον νόμιμο αναπληρωτή του, β) τους Προϊσταμένους τριών Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Δασών του ανωτέρω Υπουργείου με τους νόμιμους αναπληρωτές τους και γ) έναν ειδικό επιστήμονα ερευνητή, του κλάδου ΠΕ2 Δασολογικού, του Ινστιτούτου Δασικής Έρευνας του Ε.Γ.Ο. «ΔΗΜΗΤΡΑ», με τον αναπληρωτή του.

Τα παραπάνω μέλη με τους αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.»

2. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 καταργούνται και η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Σε κάθε νομό συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μία ή περισσότερες Επιτροπές Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων, οι οποίες είναι αρμόδιες για την επίλυση διαφορών αναφερομένων στο χαρακτηρισμό μίας περιοχής ή τμήματος της επιφανείας της γης ως υπαγομένης ή μη στις περιπτώσεις του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και αποφαινόμενες για κάθε άλλο θέμα που παραπέμπεται σε αυτές κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Οι ανωτέρω Επιτροπές αποτελούνται: 1) από έναν από τους ακολούθως κατονομαζόμενους νομικούς ως Πρόεδρο, δηλαδή είτε από έναν Πρωτοδίκη ή Ειρηνοδίκη με τριετή τουλάχιστον προϋπηρεσία οριζόμενους κατά την κείμενη για τους δικαστικούς λειτουργούς νομοθεσία είτε από ένα μέλος του Ν.Σ.Κ. ή από έναν δικηγόρο με οκταετή τουλάχιστον υπηρεσία, υποδεικνυόμενο από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο, 2) από δύο δασολόγους της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Διεύθυνσης Δασών όμορου νομού και 3) από έναν Γεωπόνο της οικείας Περιφέρειας, αναπληρούμενους από τους νόμιμους αναπληρωτές τους στην άσκηση των κύριων καθηκόντων τους.

Χρέη γραμματέα της Επιτροπής ασκεί υπάλληλος της Διεύθυνσης Δασών του νομού, προτεινόμενος από τον προϊστάμενο αυτής με τον νόμιμο αναπληρωτή του. Η Επιτροπή συνεδριάζει στο Πρωτοδικείο της έδρας του νομού, εκτός και αν καθοριστεί διαφορετικός τόπος συνεδρίασης με την απόφαση συγκρότησης.

Στα μέλη και στους γραμματείς των ανωτέρω επιτροπών καταβάλλεται αποζημίωση ανά υπόθεση, η οποία καθορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και

Κλιματικής Αλλαγής. Με την ως άνω κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ορίζεται το ύψος της αποζημίωσης του Προέδρου και των μελών της ως άνω Επιτροπής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 επ. του άρθρου 21 του ν. 4024/2011 (Α' 226).

Η ανωτέρω αποζημίωση καλύπτεται αποκλειστικά από τον προϋπολογισμό του Πράσινου Ταμείου και ειδικότερα από τα έσοδα των παραβόλων της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του παρόντος, όπως ισχύει.»

Άρθρο 34 **Διαδικασία χαρακτηρισμού**

Το άρθρο 14 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Μέχρι την ανάρτηση του δασικού χάρτη, ο χαρακτηρισμός μίας περιοχής ή τμήματος της επιφανείας της γης ως υπαγομένης ή μη στις περιπτώσεις του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ο καθορισμός των ορίων τούτων για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού, όπως και ο προσδιορισμός της κατηγορίας στην οποία ανήκει κατά τις στο άρθρο 4 διακρίσεις, ενεργείται μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχοντος έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως με πράξη του κατά τόπον αρμοδίου δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών εάν στο νομό δεν υφίσταται Δασαρχείο.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο πράξη, εκδίδεται μετά από σχετική εισήγηση αρμοδίου δασολόγου και αιτιολογείται προσηκόντως με βάση τα τυχόν υφιστάμενα στοιχεία φωτογραφήσεως και χαρτογραφήσεως της περιοχής, με τη μορφολογία του εδάφους, το είδος, τη σύνθεση, την έκταση της βλαστήσεως και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής, τις τυχόν επελευθύνσεις διαχρονικές αλλοιώσεις ή καταστροφές, καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο για το χαρακτηρισμό της εκτάσεως.

3. Η πράξη αυτή επιδίδεται στον υποβάλλοντα τη σχετική αίτηση ιδιώτη ή νομικό πρόσωπο ή δημόσια υπηρεσία εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοσή της με υπάλληλο της δασικής αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 επ. του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και κοινοποιείται εντός της ίδιας προθεσμίας στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου, στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης του άρθρου 15 του ν. 2742/1999 (Α' 207), εφόσον υπάρχει, στον ΟΠΕΚΕΠΕ και στον οικείο δήμο, ο οποίος την αναρτά επί ένα (1) μήνα στον πίνακα ανακοινώσεων του. Ανακοίνωση περί της σύνταξης της ως άνω πράξης και της αποστολής αυτής στον οικείο δήμο, με περιλήψη της περιεχομένης της δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον τοπικές εφημερίδες ή σε μία τοπική και μία εφημερίδα των Αθηνών ή της Θεσσαλονίκης. Η ως άνω πράξη μετά του συνημμένου τοπογραφικού διαγράμματος αναρτάται εντός της δεκαήμερης προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας σε ειδικά προς τούτο καταχωρισμένο δικτυακό τόπο. Με την ανάρτηση της απόφασης στον ειδικό αυτό δικτυακό τόπο, η οποία αντιστοιχεί με επιβαλλόμενη από το νόμο δημοσίευση, τεκμαίρεται η πλήρης γνώση για κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο προκειμένου να ασκήσει οποιοδήποτε ένδικο μέσο.

4. Κατά της πράξης του δασάρχη επιτρέπονται αντιρρήσεις, ενώπιον της κατά το άρθρο 10 του παρόντος νόμου επιτροπής του νομού, στην οποία βρίσκεται η

υπό αμφισβήτηση έκταση ή το μεγαλύτερο τμήμα αυτής, από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ατελής, όπως και από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον κατόπιν καταβολής παραβόλου. Το ανωτέρω παράβολο κατατίθεται υπέρ του Πράσινου Ταμείου στον ειδικό κωδικό, Ειδικός Φορέας Δασών και διατίθεται κατά προτεραιότητα για την αποζημίωση των μελών της ανωτέρω Επιτροπής, διατιθεμένου του τυχόν υπολοίπου για τους σκοπούς του Πράσινου Ταμείου.

Οι αντιρρήσεις ασκούνται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από της κατά τα ανωτέρω επιδόσεως και κοινοποίησής ή, σε κάθε άλλη περίπτωση, από την ανάρτηση.

Η Επιτροπή αποφαινεται αιτιολογημένα εντός προθεσμίας ενός εξαμήνου από της υποβολής των αντιρρήσεων αφού λάβει υπόψη το σχετικό φάκελο και τις προτάσεις του ενδιαφερομένου ως άνω ιδιώτη, νομικού προσώπου ή δημοσίας υπηρεσίας. Για το σκοπό αυτόν μπορεί να διενεργήσει και αυτοψία προς μόρφωση ασφαλέστερης γνώμης, περί της υφισταμένης στην περιοχή κατάστασης. Εάν δεν εκδοθεί απόφαση εντός της ανωτέρω προθεσμίας, η οικεία Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, οφείλει να χορηγήσει εντός διμήνου από την υποβολή της αίτησης αυτής, βεβαίωση περί της σιωπηρής απόρριψης των αντιρρήσεων, εκτός εάν αποφανθεί, εντός του ανωτέρω διμήνου από την υποβολή της αίτησης επί των εκκρεμών αντιρρήσεων. Η εξέταση των αντιρρήσεων στην περίπτωση αυτή γίνεται κατά προτεραιότητα. Μετά την άπρακτη πάροδο του διμήνου τεκμαίρεται σιωπηρή απόρριψη των αντιρρήσεων.

5. Η απόφαση της Επιτροπής επί των αντιρρήσεων επιδίδεται, κοινοποιείται και αναρτάται στο δικτυακό τόπο κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου. Με την ανάρτηση αυτή, η οποία αντιστοιχεί με επιβαλλόμενη από το νόμο δημοσίευση, τεκμαίρεται η πλήρης γνώση για κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, προκειμένου να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως.

6. Ο χαρακτηρισμός μίας έκτασης ως έχουσας δασικό χαρακτήρα ή μη, καθίσταται οριστικός και αμετάκλητος όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων ενώπιον της Επιτροπής ή αιτήσεως ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της Επιτροπής ή εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση του αρμοδίου διοικητικού δικαστηρίου επί της αιτήσεως ακυρώσεως. Περί της συνδρομής του οριστικού και αμετάκλητου χαρακτηρισμού της έκτασης, χορηγείται σχετικό πιστοποιητικό από τον οικείο δασάρχη, κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

7. Με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στην παράγραφο 8β του παρόντος άρθρου, αν η έκταση έχει χαρακτηριστεί ως μη έχουσα δασικό χαρακτήρα, η προθεσμία για την άσκηση αντιρρήσεων, η άσκηση αυτών, καθώς και η προθεσμία και η άσκηση ενδίκων μέσων κατά της αποφάσεως της Επιτροπής, αναστέλλουν αυτοδικαίως την εκτέλεση της πράξης.

8. Ο δασάρχης κατά την άσκηση της αρμοδιότητας του παρόντος άρθρου, οφείλει να απόσχει του χαρακτηρισμού εάν για τη συγκεκριμένη έκταση έχει προηγηθεί η κήρυξη αυτής ως αναδασωτέας με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 67 του νόμου αυτού ή εάν διαπιστώσει αιτιολογημένα ότι μία έκταση, η οποία είχε κατά το παρελθόν δασικό χαρακτήρα, τον έχει απω-

λέσει για κάποιους από του λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος και στο άρθρο 38 του παρόντος νόμου.

Εκτάσεις που περιλαμβάνονται εντός των ορίων ευρύτερων εκτάσεων που κηρύχθηκαν αναδασωτέες και εξαιρούνται της αναδάσωσης με λεκτική διατύπωση στις σχετικές περί κηρύξεως της αναδάσωσης αποφάσεις, χωρίς να έχουν αποτυπωθεί τα όριά τους στα τοπογραφικά διαγράμματα που συνοδεύουν τις ως άνω αποφάσεις, χαρακτηρίζονται χωρίς μερική άρση τους, εφόσον από το περιεχόμενο της πράξης τεκμηριώνεται ο διαχρονικός μη δασικός χαρακτήρας τους.

8. α. Ο χαρακτήρας των εκτάσεων επί των οποίων σχεδιάζεται η ανάπτυξη μεγάλων επενδύσεων, ή η λειτουργία Επιχειρηματικών Πάρκων του ν. 3982/2011 ή τουριστικών εγκαταστάσεων ή η εγκατάσταση μεγάλων έργων υποδομής, μεταλλείων, λατομείων ως και σταθμών Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ. με χρήση Α.Π.Ε., συμπεριλαμβανομένων των έργων σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, εσωτερικής οδοποιίας και οδοποιίας πρόσβασης και των λοιπών συνοδών έργων, καθώς και των εκτάσεων για τις οποίες απαιτείται πράξη χαρακτηρισμού για τη σύνταξη της έκθεσης που προβλέπεται στην περίπτωση ε' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2882/2001, όπως ισχύει εξετάζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος κατά απόλυτη προτεραιότητα, σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τις σαράντα πέντε (45) ημέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης, ενώ οι κατά την παράγραφο 3 αντιρρήσεις στις ανωτέρω περιπτώσεις εισάγονται για εξέταση στην επιτροπή επιλύσεως δασικών αμφισβητήσεων του άρθρου 10 του παρόντος νόμου στην πρώτη μετά την ημερομηνία υποβολής τους συνεδρίαση.

β. Η πράξη χαρακτηρισμού, στις περιπτώσεις του ανωτέρω εδαφίου α', μετά τη νόμιμη δημοσιοποίησή της έχει το τεκμήριο νομιμότητας και εκτελείται, ακόμη και αν με αυτή η υπόψη έκταση έχει χαρακτηριστεί ως μη δασική.

γ. Εφόσον η εγκατάσταση σταθμού Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. με χρήση Α.Π.Ε. σχεδιάζεται σε έκταση που υπάγεται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και ως προς την κυριότητά της ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 η άδεια εγκατάστασης του σταθμού εκδίδεται μόνο αν εξασφαλιστεί δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης ή μίσθωσης της έκτασης αυτής από τον ιδιοκτήτη της.

9. Οι πράξεις του δασάρχη και οι αποφάσεις των Επιτροπών που εκδίδονται κατά τις προηγούμενες παραγράφους, με τις οποίες περιοχές ή τμήματά τους χαρακτηρίζονται ως δάση ή δασικές εκτάσεις, λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη κατά την κατάρτιση του δασικού χάρτη και τη σύνταξη του δασολογίου της αντίστοιχης περιοχής.»

Άρθρο 35 **Τροποποιήσεις των άρθρων 38 και 44** **του ν. 998/1979**

1. Το πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 38 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, τα οποία καταστρέφονται ή αποψιλώνονται συνεπεία πυρκαϊάς ή παράνομης υλοτομίας ή άλλης αιτίας κηρύσσονται υποχρεωτικά ως αναδασωτέα ανεξαρτήτως της ειδικότερης κατηγορίας αυτών ή της θέσης στην οποία βρίσκονται, εκτός από το τμήμα τους, η εκχέρωση του οποίου

είχε εγκριθεί ήδη, πριν από την καταστροφή του από τις ανωτέρω αιτίες, για λόγο δημοσίου συμφέροντος με την έκδοση της οικείας νομικής πράξης.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις η απόφαση κήρυξης καταστραφέντος δάσους ή δασικής έκτασης ως αναδασωτέου αίρεται μετά την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, η οποία συντελείται με την επαναφορά της καταστραφείσας δασικής βλάστησης στην έκταση με οικολογικά χαρακτηριστικά επαρκή για την υπαγωγή της στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, ανάλογα με τη μορφή (δάσος ή δασική έκταση) που είχε πριν την καταστροφή της, χωρίς να απαιτείται η πλήρης μορφολογική και οικολογική αποκατάσταση της έκτασης αυτής στο προ της καταστροφής της επίπεδο.»

3. Η παρ. 4 του άρθρου 44 του ν. 998/1979 (Α' 289), όπως προστέθηκε με το άρθρο 36 του ν. 3698/2008 (Α' 198), αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, καθώς και όταν ανακαλείται ή τροποποιείται απόφαση κήρυξης έκτασης ως αναδασωτέας για οποιαδήποτε πραγματική ή νομική αιτία, απαιτείται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, μετά από εισήγηση, θετική ή αρνητική του αρμοδίου δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών, εάν στο νομό δεν υφίσταται Δασαρχείο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η ανωτέρω εισήγηση παρέχεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών, η οποία αρχίζει από την υποβολή του σχετικού αιτήματος στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.»

Άρθρο 36 Αντικατάσταση των άρθρων 45 έως 61 του ν. 998/1979

Ο τίτλος του Κεφαλαίου Έκτου και τα άρθρα 45 έως 61 του ν. 998/1979 αντικαθίστανται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Επιτρεπτές επεμβάσεις σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου

Άρθρο 45 Γενικές διατάξεις

1. Δεν επιτρέπεται, εν όλω ή εν μέρει, οποιαδήποτε επέμβαση που συνεπάγεται μεταβολή του προορισμού των δασών και δασικών εκτάσεων, πλην όσων ορίζονται ως επιτρεπτές στο παρόν Κεφάλαιο.

2. Κάθε επιτρεπτή, κατά τις διατάξεις του παρόντος, επέμβαση σε δάση και δασικές εκτάσεις αποτελεί εξαιρετικό μέτρο. Επέμβαση σε δάση και δασικές εκτάσεις ως και σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 3 παράγραφος 5 εδάφιο ε' του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, επιτρέπεται μετά από έγκριση. Η έγκριση αυτή χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της οικείας δασικής αρχής, εκτός αν ορίζεται αλλιώς στη διάταξη

της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου ή στις διατάξεις των άρθρων 46 έως 61. Σε περίπτωση επέμβασης από τρίτους στις ιδιωτικού χαρακτήρα εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, απαιτείται και η έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη.

3. Η έγκριση επέμβασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, εκδίδεται για συγκεκριμένη έκταση εμφανιζόμενη σε τοπογραφικό διάγραμμα με συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ '87, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου, εφαρμοζόμενης αναλόγως ως προς την έγκριση αυτή και της διάταξης της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου. Η ανωτέρω έγκριση χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι για τη συγκεκριμένη χρήση δεν είναι δυνατή η διάθεση δημοσίων εκτάσεων μη υπαγομένων στις προστατευτικές διατάξεις του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση που βεβαιώνεται από την αρμόδια αρχή ότι δεν είναι δυνατή η διάθεση των παραπάνω εκτάσεων, τότε εξετάζεται από την αρμόδια δασική υπηρεσία εάν μπορούν να διατεθούν δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, άλλως, διατίθενται δασικές εκτάσεις ή δάση.

Η παραπάνω γενική απαγόρευση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου αυτής δεν ισχύει, εφόσον πρόκειται για εκτέλεση στρατιωτικών έργων που αφορούν άμεσα στην εθνική άμυνα της χώρας, για διανοίξεις δημόσιων οδών, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.), περιλαμβανομένων των μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών και κάθε απαραίτητου έργου για τη λειτουργία αυτών, καθώς και των δικτύων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο του άρθρου 2 του ν. 2773/1999 (Α' 286), η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση ως και για έργα εκμετάλλευσης ορυκτών πρώτων υλών, με εξόρυξη, διαλογή, επεξεργασία και αποκομιδή αυτών, τη διάνοιξη οδών προσπέλασης και την ανέγερση εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες εκμετάλλευσης και διαλογής και επεξεργασίας, καθώς και για τις επεμβάσεις του άρθρου 56 του παρόντος.

4. Σε περίπτωση που για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ή έργο απαιτείται Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του οικείου Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τότε η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται αντίστοιχα σε αυτές.

5. Κατά τη χορηγούμενη στα πλαίσια έκδοσης της ΑΕΠΟ ή υπαγωγής των Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων (ΠΠΔ) γνωμοδότηση των δασικών υπηρεσιών εξετάζεται η συμβατότητα του έργου με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, η μη ύπαρξη άλλων διαθεσίμων δημοσίων εκτάσεων, που δεν υπάγονται στις προστατευτικές διατάξεις του παρόντος νόμου με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου και οι τυχόν απαιτούμενες τροποποιήσεις των ισχυόντων διαχειριστικών σχεδίων και των εγκεκριμένων μελετών αναδάσωσης. Σε περίπτωση θετικής γνωμοδότησης τίθενται με αυτήν όροι

και περιορισμοί για την ελαχιστοποίηση των τυχόν αρνητικών επιπτώσεων από την εκτέλεση και λειτουργία του έργου.

Για έργα εθνικής και περιφερειακής οδοποιίας, αρδευτικών και υδρευτικών δικτύων ως και δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, πετρελαϊκών προϊόντων και ηλεκτρικής ενέργειας μέσα σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, εφόσον δεν έχουν καταρτισθεί οριστικές τεχνικές μελέτες, η αρμόδια δασική αρχή γνωμοδοτεί, προκειμένης της έκδοσης ΑΕΠΟ, επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς και τις προϋποθέσεις που θέτει η δασική νομοθεσία, για την εκτέλεση των ως άνω έργων επί των εκτάσεων αυτών. Με την ολοκλήρωση των οριστικών μελετών των έργων ο φορέας του έργου υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια δασική αρχή το σχετικό φάκελο για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, η οποία μετά τη δημοσιοποίησή της έχει το τεκμήριο της νομιμότητας και δεσμεύει τις υπηρεσίες της διοίκησης.

6.α. Μετά την έκδοση της ΑΕΠΟ ή την υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οικείου Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδεται πράξη πληροφοριακού χαρακτήρα της αρμόδιας Δασικής Αρχής με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κάθε επέμβασης, αναφέρονται δε σε αυτήν, ιδίως, τα στοιχεία του δικαιούχου, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της έκτασης, ο σκοπός της επέμβασης, ο χρόνος διάρκειάς της, με δυνατότητα ανανέωσής της. Αναφέρονται επίσης, η διαδικασία έκπτωσης του δικαιούχου σε περίπτωση μη τήρησης των όρων της επέμβασης, το ύψος του ανταλλάγματος χρήσης, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της προς αναδάσωση έκτασης, καθώς επίσης και οι όροι αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος μετά τη λήξη του χρόνου διάρκειας της επέμβασης.

β. Η πράξη της αρμόδιας Δασικής Αρχής, του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, εκδίδεται στο όνομα του προσώπου ή του φορέα που θα κάνει την επέμβαση και αφορά αποκλειστικά στη χρήση ή δραστηριότητα για την οποία ζητείται, μη δυνάμενη να επεκταθεί σε άλλες χρήσεις ή δραστηριότητες.

Σε περίπτωση αλλαγής του φορέα εκμετάλλευσης η ανωτέρω πράξη τροποποιείται μόνον ως προς την επωνυμία αυτού. Η πράξη αυτή αφορά στην απολύτως αναγκαία για την υλοποίησή της έκταση, όπου δε απαιτείται άδεια δόμησης, η πράξη αυτή συνοδεύεται εκτός από το τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο αποτυπώνεται το σύνολο του γηπέδου και από διάγραμμα δόμησης, που υποβάλλει ο αιτών. Σε αυτήν την περίπτωση, η άδεια δόμησης εκδίδεται αποκλειστικά και μόνο για την έκταση που αποτυπώνεται στο διάγραμμα δόμησης.

Στις περιπτώσεις επιτρεπτών επεμβάσεων του παρόντος νόμου για την έγκριση δόμησης και την άδεια δόμησης, τυχόν κτιριακών εγκαταστάσεων που ανεγείρονται κατά τις κείμενες διατάξεις δεν απαιτείται η ύπαρξη «προσώπου γηπέδου», όπως αυτή ορίζεται κάθε φορά από ειδικές ή γενικές διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας.

7. Ο δικαιούχος της επέμβασης εγκαθίσταται στην έκταση μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για

την εκμετάλλευση ή εγκατάσταση του έργου ή της δραστηριότητας.

8. Κάθε επιτρεπτή επέμβαση σε δάσος, δασική έκταση ή στις δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, που προβλέπεται κατά τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, ενεργείται κατόπιν καταβολής ανταλλάγματος χρήσης και υποχρεωτικής αναδάσωσης ή δάσωσης έκτασης ίδιου εμβαδού με εκείνης στην οποία εγκρίθηκε η επέμβαση. Η έκταση αυτή πρέπει να βρίσκεται στην ίδια περιοχή ή σε όμορη αυτής, ελλείψει δε έκτασης εντός της ίδιας διοικητικής ενότητας ή όμορης αυτής, σε άλλη που θα υποδειχθεί από τη δασική υπηρεσία. Η αναδάσωση ή δάσωση διενεργείται από τον δικαιούχο της επέμβασης, με δαπάνες του και επί τη βάσει σχετικής μελέτης, που καταρτίζεται με επιμέλειά του και εγκρίνεται από τη δασική υπηρεσία.

Οι εργασίες της αναδάσωσης ή δάσωσης αρχίζουν με την έναρξη των εργασιών του έργου, η δε ολοκλήρωσή τους, η οποία επέρχεται με την εγκατάσταση της δασικής βλάστησης, στην προβλεπόμενη από τη μελέτη πυκνότητα και την ικανότητα αυτής για φυσική εξέλιξη και ανάπτυξη, πιστοποιείται από τη δασική υπηρεσία με σχετική διαπιστωτική της πράξη.

Αν δεν πραγματοποιηθεί ή δεν πραγματοποιηθεί προσκότως η αναδάσωση ή δάσωση από τον υπόχρεο, καταβάλλεται από αυτόν ποσό τριπλάσιο από τη δαπάνη της αναδάσωσης, το οποίο κατατίθεται σε ειδικό κωδικό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Το ως άνω ποσό διατίθεται αποκλειστικά για την αναδάσωση ή δάσωση εκτάσεων, κατά προτεραιότητα δε για την αναδάσωση ή δάσωση έκτασης σε αντικατάσταση εκείνης, της οποίας ενεκρίθη η μεταβολή του προορισμού, απαγορευομένης απολύτως της διάθεσής του για άλλο σκοπό.

Για τις επεμβάσεις σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις το αντάλλαγμα χρήσης υπολογίζεται στο 50% της καθοριζόμενης, σύμφωνα με το άρθρο 6, αξίας τους, για δε τις επεμβάσεις σε ιδιωτικά στο 30% αυτής. Ειδικά για τις επεμβάσεις στις δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, το αντάλλαγμα χρήσης υπολογίζεται στο 40% της αξίας τους. Τα παραπάνω ποσοστά δύνανται να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών. Το αντάλλαγμα χρήσης κατατίθεται σε ειδικό κωδικό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται αποκλειστικά για την αναδάσωση εκτάσεων, απαγορευομένης απολύτως της διάθεσής του για άλλο σκοπό. Το αντάλλαγμα χρήσης για επεμβάσεις κοινωφελούς χαρακτήρα εντός δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων και ειδικότερα όσων ασκούν αυτοπροσώπως το επάγγελμα του κτηνοτρόφου, πτηνοτρόφου, κ.λπ., ορίζεται στο ένα τέταρτο (1/4) του ύψους της δαπάνης αναδάσωσης της έκτασης, η οποία θα προκύπτει κατά στρέμμα από το γινόμενο του εκάστοτε συντελεστή Μ επί του σταθερού ποσού 35 ευρώ, για την ενίσχυση της δραστηριότητάς τους.

9. Από την καταβολή του ανταλλάγματος χρήσης απαλλάσσεται το Δημόσιο, οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και οι υπηρεσίες ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 (Α' 65), όπως εκάστοτε ισχύει. Στην περίπτωση αυτή στη μελέτη του

έργου προβλέπεται ειδική δαπάνη για την αναδάσωση ή δάσωση ίσης έκτασης, η οποία πραγματοποιείται από τον δικαιούχο της επέμβασης, στην περιοχή όπου εκτελείται το έργο ή η δραστηριότητα ή σε όμορη περιοχή, που θα του υποδειχθεί από τη δασική υπηρεσία.

10. Από την υποχρέωση αναδάσωσης ή δάσωσης και καταβολής ανταλλάγματος χρήσης εξαιρούνται οι επεμβάσεις των άρθρων 52 παράγραφος 1, 53 παράγραφος 4, 54 παράγραφος 1, 55 παράγραφος 1, 56, 57 παράγραφοι 2 και 3, 58 και 59 παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος.

11. Από την υποχρέωση αναδάσωσης ή δάσωσης εξαιρούνται τα πρόχειρα κτηνοτροφικά καταλύματα του άρθρου 47Α, οι επεμβάσεις για γεωργική εκμετάλλευση των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 47, οι προσωρινού χαρακτήρα εγκαταστάσεις του συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων του άρθρου 52 παράγραφος 4, οι βοτανικοί κήποι, τα υδροτριβεία παραδοσιακού τύπου της παραγράφου 1, οι προσωρινές εγκαταστάσεις για τη διαμονή σε αυτές πληγέντων από φυσικές καταστροφές της παραγράφου 4 και οι επεμβάσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 57 του παρόντος.

12. Αν εγκαταλειφθεί ο σκοπός της επέμβασης ή ολοκληρωθεί η επέμβαση η έκταση επανέρχεται στο καθεστώς που ίσχυε πριν από την αλλαγή χρήσης της και αποκαθίσταται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους περιβαλλοντικούς όρους, σε περίπτωση δε μη ύπαρξης αυτών, σύμφωνα με εγκεκριμένη από τη δασική υπηρεσία μελέτη αποκατάστασης. Η μη συμμόρφωση με τα ανωτέρω διαπιστώνεται με σχετική πράξη του αρμόδιου οργάνου και συνεπάγεται την υποχρεωτική κήρυξη της έκτασης ως αναδασωτέας, την επιβολή από την αρμόδια δασική αρχή σε βάρος του δικαιούχου των ποινών της παραγράφου 1 του άρθρου 71 του παρόντος νόμου, καθώς και την επιβολή διοικητικού προστίμου ποσού από 3.000 μέχρι 10.000 ευρώ ανά στρέμμα, αναλόγως της έκτασης της προκληθείσης βλάβης στο δασικό περιβάλλον, με δυνατότητα αναπροσαρμογής του, κατόπιν κοινής απόφασης της Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών.

13. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση των ιδιωτικών εκτάσεων που προστατεύονται από το άρθρο 3 του παρόντος νόμου υπέρ του Δημοσίου για σκοπό δημόσιας ωφέλειας, ενεργείται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 47 επ. του παρόντος Κεφαλαίου.

14. Απαγορεύεται η κατά κυριότητα παραχώρηση δημοσίων δασών, δημοσίων δασικών εκτάσεων ή δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει για την εξυπηρέτηση των σκοπών του παρόντος Κεφαλαίου. Όπου στην κείμενη νομοθεσία, απαιτείται τίτλος κυριότητας για την πραγματοποίηση της επέμβασης, αρκεί η έγκριση επέμβασης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου άλλως η πράξη της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου.

15. Οι προβλεπόμενες στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου επεμβάσεις σε δάση, δασικές εκτάσεις ή δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, που βρίσκονται εντός περιοχών προστασίας του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, και του ν. 3028/2002, διενεργούνται, εφόσον προβλέπονται από το ειδικό καθεστώς προστασίας των ως άνω περιοχών και υπό την τήρηση και των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων αυτού. Ειδικότερα η

διενέργεια των παραπάνω επεμβάσεων στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, επιτρέπεται εφόσον είναι σύμφωνη με τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως των επεμβάσεων του παρόντος κεφαλαίου ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 10 του ν. 4014/2011. Επίσης οι προβλεπόμενες στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου τουριστικές εγκαταστάσεις, επιχειρηματικά πάρκα, δεξαμενές αποθήκευσης πετρελαιοειδών μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους, εκπαιδευτήρια με τις συνοδές τους εγκαταστάσεις και νοσοκομεία, θεραπευτήρια και εγκαταστάσεις των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας και Πρόνοιας (Πε.ΣΥ.Π), εφόσον προβλέπονται από ειδικό χωρικό σχέδιο του άρθρου 8 του ν. 4269/2014 (Α' 142) διενεργούνται στις ανωτέρω εκτάσεις σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του.

16. Το Δημόσιο δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν εκνίκηση εκ μέρους τρίτων της έκτασης, επί της οποίας εγκρίθηκε επέμβαση κατά τις διατάξεις του Κεφαλαίου Στ' του παρόντος νόμου ή σε περίπτωση που η ανωτέρω έκταση είχε μεν αρχικώς χαρακτηριστεί ως δασική, κρίθηκε όμως, κατόπιν σχετικών αντιρρήσεων επί της εκδοθείσας πράξης χαρακτηρισμού, ως μη δασική.

17. Προκειμένου για επενδύσεις στρατηγικού χαρακτήρα του ν. 3894/2010 (Α' 204) ή κάθε άλλης σχετικής διάταξης ή για οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων του άρθρου 1 του ν. 4179/2013, που αναπτύσσονται, υπό τις προϋποθέσεις των επόμενων άρθρων του παρόντος Κεφαλαίου, σε περιοχές του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 62 και σε εκτάσεις της παραγράφου 2 και των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3, για τις οποίες το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν έχει επιλυθεί στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 (Α' 303), αλλά ο επενδυτής κατέχει τίτλους που ανάγονται σε ημερομηνία πριν από την 23η Φεβρουαρίου 1946 και έχουν μεταγραφεί, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου πράξη εκδίδεται ως επί δημοσίας εκτάσεως, χωρίς την καταβολή ανταλλάγματος χρήσης και ταυτόχρονα το Δημόσιο εγείρει τακτική αγωγή κυριότητας για την έκταση. Εάν η έκταση κριθεί αμετάκλητα ως δημόσια, ο επενδυτής καταβάλλει το οφειλόμενο αντάλλαγμα χρήσης.

Άρθρο 46

Εξαιρετικός χαρακτήρας επιτρεπτών επεμβάσεων σε αναδασωτέες εκτάσεις

1. Στα δάση και στις δασικές εκτάσεις, περί των οποίων το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος, ουδεμία επιτρέπεται επέμβαση προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου ή από άλλη διάταξη, με εξαίρεση τα αναφερόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 48, των παραγράφων 1, 3, 4 και 5 του άρθρου 53, της παραγράφου 1 του άρθρου 54, της παραγράφου 1 του άρθρου 55 και της παραγράφου 5 του άρθρου 57 του παρόντος Κεφαλαίου, καθώς και στις διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος νόμου.

2. Για την πραγματοποίηση των προβλεπομένων από τις ανωτέρω διατάξεις επεμβάσεων σε αναδασωτέες εκτάσεις δεν απαιτείται άρση της αναδάσωσης.

3. Ενόψει του εξαιρετικού χαρακτήρα των ανωτέρω επεμβάσεων η σχετική εγκριτική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά, με κριτήρια αναφερόμενα τόσο στην ιδιαίτερη σημασία του έργου, ανεξάρτητα προς την επιδίωξη αποδοτικότερης για το φορέα του έργου οικονομικής εκμετάλλευσης, όσο και στην απόλυτη αναγκαιότητα εκτέλεσής του στην αναδασωτέα έκταση πριν από την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, με γνώμονα αφενός την ανάγκη προστασίας του δασικού οικοσυστήματος και αφετέρου την εξυπηρέτηση του δημόσιου σκοπού στον οποίο αποβλέπει το έργο.

Άρθρο 47

Γεωργική εκμετάλλευση

1. Εκχέρωση δασών προς απόδοση σε αγροτική οποιασδήποτε φύσης καλλιέργεια απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η από γεωργικούς συνεταιρισμούς, ομάδες παραγωγών ή φυσικά πρόσωπα εκχέρωση δασικών εκτάσεων ή η χρήση από αυτούς ασκεπούς έκτασης ή διάκενου εντός δάσους ή δασικής έκτασης, εμβαδού έως 30 στρέμματα όταν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, για γεωργική ή δασοκομική καλλιέργεια ή για φύτευση σε ανάμειξη αγρίων και οπωροφόρων ή καρποφόρων δένδρων ή για φύτευση δασικών ειδών για την απόδοση προϊόντων, ιδίως, κάστανων, καρυδιών και τρούφας, ή για δημιουργία αμπελώνων ή φυτειών αρωματικών φυτών. Επιτρέπεται, επίσης, η δια εμβολιασμού εξημέρωση άγριων οπωροφόρων ή καρποφόρων δένδρων.

2. Η έγκριση για τη γεωργική εκμετάλλευση χορηγείται, εφόσον διαπιστωθεί, κατόπιν σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης, ότι οι εδαφολογικές και οικολογικές συνθήκες συνηγορούν υπέρ αυτού του τρόπου εκμετάλλευσης χωρίς να παραβιάζεται η λειτουργία του δασικού οικοσυστήματος, από την απώλεια του φυσικού του στοιχείου, καθώς και ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του παρόντος. Η μελέτη συντάσσεται από ιδιώτη γεωτεχνικό επιστήμονα, σε περίπτωση δε που αυτός δεν είναι δασολόγος, απαιτείται συνυπογραφή αυτής και από δασολόγο, περιέχεται δε σε αυτήν ειδικό κεφάλαιο για την τυχόν οικολογική αναβάθμιση του φυσικού οικοσυστήματος λόγω της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης.

3. Οι δημόσιες εκτάσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 3, ως και οι κοινόχρηστες και διαθέσιμες εποικιστικές δασικές εκτάσεις μπορούν να διατεθούν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα για δασοκομική ή γεωργική καλλιέργεια και εκμετάλλευση κατόπιν της σχετικής μελέτης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

4. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) Οι εκτάσεις δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις β' της παρ. 1 και α' και ζ' της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

β) Η κλίση του εδάφους είναι μικρότερη του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και το βάθος του εδάφους κατάλληλο για γεωργική καλλιέργεια και

γ) Δεν υφίσταται κίνδυνος διάβρωσης του εδάφους ή άλλων να είναι δυνατή η λήψη των απαραίτητων προστατευτικών μέτρων.

5. Για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δάση, δασικές εκτάσεις και εκτάσεις με τη μορφή της περίπτωσης α'

της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος που εκχερσώθηκαν για γεωργική χρήση, πριν τεθεί σε ισχύ το Σύνταγμα του 1975 και διατηρούν τη χρήση αυτή μέχρι σήμερα, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, απαγορευμένης κάθε άλλης χρήσης από τον κάτοχό τους.

6. Οι κάτοχοι των δημόσιων εκτάσεων της ανωτέρω παραγράφου υποβάλουν αίτημα εξαγοράς στο αρμόδιο Δασαρχείο ή στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο. Στην αίτηση περιγράφεται το κατεχόμενο ακίνητο κατά θέση, όρια και εμβαδόν, με συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το Εθνικό Τριγωνομετρικό Δίκτυο (κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87). Ο Δασάρχης ή ο Διευθυντής Δασών, εφόσον δεν υφίσταται Δασαρχείο, εισηγείται αρμοδίως και ο Διευθυντής της οικείας Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει την απόφαση εξαγοράς της έκτασης.

7. Για την κατοχή του ακινήτου λαμβάνονται υπόψη ιδίως πράξεις αποδοχής κληρονομιάς, ιδιωτικά συμφωνητικά με βέβαιη χρονολογία, καθώς και άδειες των δασικών υπηρεσιών για χρήσεις που προβλέπονται από τη δασική νομοθεσία. Οι ένορκες βεβαιώσεις δεν λαμβάνονται υπόψη ως αποδεικτικό στοιχείο για την απόδειξη κατοχής του ακινήτου.

8. Το τίμημα εξαγοράς ορίζεται στο 1/3 της αντικειμενικής αξίας ή άλλως της αγοραίας αξίας και καταβάλλεται σε τέσσερις (4) εξαμηνιαίες άτοκες δόσεις. Το τίμημα κατατίθεται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών.

9. Οι κάτοχοι δημόσιων και μη εκτάσεων της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου καταβάλουν χρηματικό αντάλλαγμα για την απώλεια του φυσικού αγαθού από την αλλαγή χρήσης της έκτασης, για να αναδασωθεί ή να δασωθεί αντίστοιχη έκταση, κατά την έννοια του «θετικού περιβαλλοντικού ισοζυγίου», κατ' εφαρμογή του άρθρου 45 παρ. 8 του παρόντος νόμου. Η καταβολή του ανταλλάγματος αυτού αποτελεί προϋπόθεση για την εξαγορά της έκτασης από τον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, καθώς και για τη νομιμοποίηση της αλλαγής χρήσης από τον κάτοχο έκτασης δημόσιας ή μη.

10. Έως ότου εξοφληθεί το οφειλόμενο τίμημα και καταβληθεί το αντάλλαγμα χρήσης, ο κάτοχος δεν μπορεί να μεταβιβάσει την έκταση. Από την έκδοση της απόφασης εξαγοράς της παραγράφου 6 του παρόντος και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του τιμήματος αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες για την προστασία της έκτασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

11. Μετά την εξόφληση του τιμήματος και του χρηματικού ανταλλάγματος, οι ανωτέρω διοικητικές πράξεις παύουν να ισχύουν. Ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει τίτλο κυριότητας υπέρ του κατόχου της έκτασης. Ο ανωτέρω τίτλος μεταγράφεται στα βιβλία μεταγραφών του οικείου Υποθηκοφυλακείου ή καταχωρίζεται στα τηρούμενα στοιχεία του αρμοδίου Κτηματολογικού Γραφείου. Τυχόν αλλαγή της γεωργικής χρήσης, μετά τη χορήγηση του ανωτέρω τίτλου εκ μέρους του αρχικού ή του εκάστοτε κυρίου της έκτασης, συνεπάγεται την αυτοδίκαιη ακυρότητα

του σχετικού τίτλου κυριότητας, ως προς το τμήμα που άλλαξε χρήση και την υπαγωγή του τμήματος αυτού στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

12. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των παραγράφων 5 έως 11 του άρθρου αυτού οι εκτάσεις που υπάγονται σε ειδικό καθεστώς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 του ν. 3937/2011 (Α' 60), εκτός αν η γεωργική εκμετάλλευση προβλέπεται από το ως άνω ειδικό καθεστώς προστασίας. Τυχόν εκδοθέντες τίτλοι κυριότητας ανακαλούνται και το τίμημα επιστρέφεται.

Άρθρο 47Α Κτηνοτροφική εκμετάλλευση

1. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και, στην περίπτωση μη ύπαρξης τέτοιων στην περιοχή ενδιαφέροντος, εντός δασών, κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 (Α' 52), μελισσοκομείων, εκτροφείων θηραμάτων, εκτροφείων γουνοφόρων και επισκέψιμων κτηνοτροφικών μονάδων εκτροφής απειλούμενων με εξαφάνιση αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων, με σκοπό τη διάσωση, διάδοση, προβολή και παραδοσιακή διαχείριση του προαναφερθέντος ζωικού κεφαλαίου και των προϊόντων του.

2. Για την εξυπηρέτηση της λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 επιτρέπεται η κατασκευή των αναγκαίων συνοδευτικών τους έργων, όπως δίκτυο μεταφοράς ύδατος, διάνοιξη γεωτρήσεων επί τη βάση των κειμένων περί διοικήσεως και διαχειρίσεως των υπογείων ή ρεόντων υδάτων διατάξεων, έργων οδοποιίας πρόσβασης και έργων σύνδεσης με τα κοινωφελή δίκτυα, κατ' εφαρμογή της σχετικής περί αυτών νομοθεσίας.

3. Με εξαίρεση τα μελισσοκομεία, απαγορεύεται η εγκατάσταση των μονάδων της παραγράφου 1 σε εκτάσεις των περιπτώσεων β' και δ' της παρ. 1 και των περιπτώσεων α', δ' και ε' της παρ. 2 του άρθρου 4. Κατ' εξαίρεση η εγκατάσταση των ως άνω μονάδων σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, επιτρέπεται κατόπιν τήρησης της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4014/2011.

4. Για τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, ο προϊστάμενος του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο νομού, χορηγεί, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 45, έγκριση επέμβασης, μετά τη θετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Σταυλισμού και τη σύμφωνη επί αυτής γνώμη της Αρχής Αδειοδότησης του ν. 4056/2012 για την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 6 του ίδιου ως άνω νόμου, για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ετών, που δύναται να παραταθεί μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου και, εφόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις, όπως τέθηκαν με την αρχική αδειοδότηση.

5. Στην ως άνω έγκριση επέμβασης ή στην πράξη της παραγράφου 6 του άρθρου 45 της ανωτέρω παραγράφου, καθορίζεται το αντάλλαγμα χρήσης της παραγράφου 8 του άρθρου 45, η προς αναδάσωση ή δάσωση έκταση, στις περιπτώσεις που υφίσταται τέτοια υποχρέωση, και ορίζονται υποχρεωτικά τα μέτρα

ασφαλείας που πρέπει να ληφθούν, οι υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας και οι συνέπειες μη τήρησης αυτών, που συνεπάγονται την ανάκληση της άδειας. Η ανωτέρω έγκριση ή πράξη της αρμόδιας Δασικής Αρχής δεν θεμελιώνει κανένα άλλο δικαίωμα επί της έκτασης, που διατίθεται για το συγκεκριμένο σκοπό, πλην της αποκλειστικής χρήσης της για αυτόν.

6. Αν ανακληθεί η άδεια από την Αρχή Αδειοδότησης του ν. 4056/2012, οι εγκαταστάσεις περιέρχονται στο Δημόσιο, εφόσον η έκταση είναι δημόσια, άλλως στον ιδιοκτήτη της έκτασης.

Άρθρο 48 Διάνοιξη οδών

1. Η διάνοιξη εθνικών, επαρχιακών, δημοτικών οδών και σιδηροδρομικών γραμμών διά μέσου δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων και δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου είναι επιτρεπτή, σύμφωνα με τους όρους της περιβαλλοντικής μελέτης του έργου κι αφού ληφθεί πρόνοια για τη διαφύλαξη του τυχόν ιδιαίτερου προστατευτικού χαρακτήρα των εκτάσεων.

Κατά τη χάραξη και την κατασκευή των ως άνω οδών και σιδηροδρομικών γραμμών λαμβάνονται μέτρα για τη μη αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος, την προστασία και την αποκατάσταση της υφιστάμενης εκατέρωθεν δασικής βλάστησης, τη δημιουργία νέας για λόγους λειτουργικούς και αισθητικούς, τη μη αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος και υποχρεούνται οι δικαιούχοι να δημιουργούν δενδροστοιχίες και γραμμικές φυτείες παραλλήλως των οδών και γραμμών, σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρμόδιας Δασικής Υπηρεσίας.

2. Τα απολύτως αναγκαία τεχνικά έργα ή άλλες απαραίτητες εγκαταστάσεις, που εξυπηρετούν και συναρτώνται με τη λειτουργία της οδού, ιδίως Σταθμοί Εξυπηρέτησης Αυτοκινήτων (ΣΕΑ), Σταθμοί Διοδίων (ΣΔ), Σταθμοί - Χώροι Στάθμευσης και Αναψυχής (ΧΣΑ), Σταθμοί Αποχιονισμού, εντός των εκτάσεων της πρώτης παραγράφου επιτρέπονται κατόπιν έγκρισης επέμβασης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου.

3. Η διάνοιξη οδών για την εξυπηρέτηση εκμεταλλεύσεων, έργων και δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν εμπíπτουν στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται διά μέσου δασών, δασικών εκτάσεων και δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της τεχνικής και περιβαλλοντικής μελέτης αυτών. Οι δαπάνες κατασκευής, συντήρησης, καθώς και αποζημιώσεων τούτων, βαρύνουν τους δικαιούχους. Η οδός, μετά τη διάνοιξή της αποδίδεται σε δημόσια χρήση. Όταν εκλείψει ο λόγος της επέμβασης, η οδός διατηρείται, εφόσον κριθεί από τη δασική υπηρεσία ότι ανταποκρίνεται στους όρους του άρθρου 15 του παρόντος νόμου, άλλως, η καταληφθείσα υπό της οδού έκταση αναδασώνεται, με τους όρους του άρθρου 45 παραγράφου 8 του παρόντος κεφαλαίου.

4. Τα προβλεπόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν ισχύουν για τις εκτάσεις των κατηγοριών α' και β' παράγραφος 1, καθώς και της κατηγορίας α' παράγραφος 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 49

Εγκαταστάσεις τουριστικού χαρακτήρα

1. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσια δάση, δημόσιες δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου για τη δημιουργία χιονοδρομικών κέντρων, εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών - υδροθεραπευτηρίων, κέντρων θαλασσοθεραπείας και ξενοδοχειακών καταλυμάτων κατηγορίας 4 ή 5 αστέρων, καθώς και η διάνοιξη και δημιουργία διόδων διαδρομών γκολφ. Στις ανωτέρω εκτάσεις επιτρέπεται η εγκατάσταση μηχανισμών με συρματόσχοινα (σχοινοσιδηρόδρομοι, καλωδιοκίνητοι εναέριοι θάλαμοι και τηλεσκι) που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεων της παρούσας παραγράφου, με την προϋπόθεση ότι δεν επέρχεται αισθητική αλλοίωση του τοπίου.

2. Το σχετικό αίτημα για την χορήγηση έγκρισης επέμβασης συνοδεύεται από έκθεση τουριστικής αξιοποίησης, στην οποία πρέπει να τεκμηριώνεται ότι συντρέχει εξαιρετικός λόγος δημοσίου συμφέροντος, ότι εξυπηρετείται ανάγκη της εθνικής οικονομίας, ότι η σχεδιαζόμενη επένδυση επιφέρει ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα σημαντικής έντασης στην εθνική και τοπική οικονομία, στην απασχόληση και στο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν και να αιτιολογείται ότι η επέμβαση αυτή αποτελεί το μόνο πρόσφορο μέσο για την ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος με τη μικρότερη δυνατή απώλεια δασικού πλούτου.

3. Οι επεμβάσεις της παραγράφου 1 του παρόντος δεν πραγματοποιούνται στις εκτάσεις των κατηγοριών α', β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου και των κατηγοριών α', στ' και ζ' της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου.

4α. Επιτρέπεται η χρησιμοποίηση ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων για τους σκοπούς της παραγράφου 1 υπό τους αυτούς ως άνω όρους και προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων 1 έως 3 του παρόντος άρθρου.

β. Επίσης επιτρέπεται η επέμβαση σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις για τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων της περίπτωσης Γ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993, όπως ισχύει και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, υπό τους ανωτέρω όρους ως και υπό τους ειδικότερους όρους και σύμφωνα με τη διαδικασία των επόμενων περιπτώσεων γ' έως στ' της παρούσας παραγράφου. Όταν η επέμβαση για τη δημιουργία των ανωτέρω σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής γίνεται εξ ολοκλήρου σε ιδιωτική έκταση αμιγώς δασικού χαρακτήρα, τότε το εμβαδόν της έκτασης αυτής πρέπει να είναι κατ' ελάχιστο 500 στρέμματα.

γ. Στην περίπτωση των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, το σχετικό αίτημα για τη χορήγηση έγκρισης επέμβασης και η έκθεση τουριστικής αξιοποίησης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου διαβιβάζονται από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή προς σχετική εισήγηση στο Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας του άρθρου 16 του ν. 3986/2011.

δ. Για τις εγκαταστάσεις των παραγράφων 4 και 1 του παρόντος άρθρου, η συνολική έκταση των χώρων που καταλαμβάνουν οι επεμβάσεις (κάλυψη) δεν μπορεί να

υπερβεί το δέκα τοις εκατό (10%) της έκτασης για την οποία εγκρίνεται η επέμβαση προς τουριστική αξιοποίηση. Ο συντελεστής δόμησης υπολογίζεται στο ως άνω 10% της έκτασης και καθορίζεται κλιμακωτά ως εξής:

αα) Για έκταση εμβαδού έως 5000 στρέμματα ο συντελεστής δόμησης ορίζεται στο 0,5.

ββ) Για έκταση εμβαδού από 5000 έως 6000 στρέμματα και δη για τα επιπλέον 1000 στρέμματα των 5000 στρεμμάτων ο συντελεστής δόμησης ορίζεται στο 0,3.

γγ) Για έκταση εμβαδού από 6000 έως 7000 στρέμματα και δη για τα επιπλέον 1000 στρέμματα των 6000 στρεμμάτων ο συντελεστής δόμησης ορίζεται στο 0,2.

δδ) Για έκταση εμβαδού από 7000 έως 8000 στρέμματα και δη για τα επιπλέον 1000 στρέμματα των 7000 στρεμμάτων ο συντελεστής δόμησης ορίζεται στο 0,1.

εε) Για έκταση εμβαδού πλέον των 8000 στρεμμάτων δεν υπολογίζεται συντελεστής δόμησης. Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω σε περίπτωση που η επέμβαση διενεργείται στην ηπειρωτική χώρα και υπό την προϋπόθεση ότι απέχει από την ακτογραμμή τουλάχιστον δέκα χιλιόμετρα, τότε ο συντελεστής δόμησης, υπολογιζόμενος επί του 10%, ορίζεται σε 0,5 μέχρι τα 8.000 στρέμματα. Μετά τα 8.000 στρέμματα δεν υπολογίζεται συντελεστής δόμησης.

Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον η έκταση εξυπηρετεί και αθλητικές χρήσεις εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, το συνολικό επιτρεπόμενο ποσοστό των διατιθέμενων χώρων δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι τοις εκατό (20%) αυτής, υπό τον όρο ότι η έκταση αυτή καλύπτεται από δασική βλάστηση αείφυλλων ή φυλλοβόλων πλατύφυλλων σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) και ότι η συνολική προς αξιοποίηση έκταση είναι μεγαλύτερη των τριών χιλιάδων (3.000) στρεμμάτων.

ε) Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, για την δημιουργία σύνθετου τουριστικού καταλύματος σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις εκτός οργανωμένων υποδοχών τουριστικών δραστηριοτήτων, εκδίδεται, αντί της κοινής απόφασης της περίπτωσης α' του άρθρου 9 του ν. 4002/2011, προεδρικό διάταγμα χαρακτηρισμού και οριοθέτησης σύνθετου τουριστικού καταλύματος με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Τουρισμού ύστερα από έγκριση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην υπ' αριθ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/ οικ. 107017/28.8.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, εφαρμοζομένης αναλόγως της διαδικασίας των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 29 του ν. 2545/1997, όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4002/2011.

στ) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Τουρισμού καθορίζονται ειδικές τεχνικές, μορφολογικές και λειτουργικές προδιαγραφές για τα τουριστικά καταλύματα του παρόντος άρθρου, καθώς και οι προδιαγραφές και τα κριτήρια επιλογής, με βάση τη βλάστηση, το ανάγλυφο του χώρου υλοποίησης των εγκαταστάσεων αυτών.

5. Στα γήπεδα εκμετάλλευσης των οργανωμένων υποδοχών τουριστικών δραστηριοτήτων του άρθρου 1 του

ν. 4179/2013 επιτρέπεται να περιλαμβάνονται δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, υπό τον όρο διατήρησης του χαρακτήρα τους. Οι ανωτέρω εκτάσεις προσμετρούνται στην επιφάνεια του γηπέδου και συνυπολογίζονται στην αξιοποιήσιμη έκταση αυτού, κατά το μέτρο όμως που έχει εγκριθεί επέμβαση σε αυτές, και μόνο, σύμφωνα με τους όρους των παραγράφων 1 έως 4 του παρόντος άρθρου.

Σε περίπτωση οργανωμένων υποδοχών τουριστικών δραστηριοτήτων που πολεοδομούνται, εάν στην περιοχή αυτών υπάρχουν εκτάσεις των ανωτέρω κατηγοριών, τότε αυτές προσμετρούνται στην επιφάνεια του γηπέδου αλλά παραμένουν εκτός σχεδίου.

Άρθρο 50 Κατασκηνώσεις

1. Για την εγκατάσταση και λειτουργία κατασκηνώσεων επιτρέπεται, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής η επέμβαση σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, εξαιρέσει των κατηγοριών α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 και των κατηγοριών α' και στ' της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου του παρόντος νόμου, υπό τον όρο ότι θα παρέχεται από τον εκάστοτε δικαιούχο αδαπάνως φιλοξενία σε παιδιά άπορων ή πολύτεκνων οικογενειών που υποδεικνύονται και καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) της δυναμικότητας των εγκαταστάσεων αυτών. Δικαιούχοι της επέμβασης μπορεί να είναι το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κοινωφελή ιδρύματα και σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

2. Στις κατασκηνώσεις της προηγούμενης παραγράφου, επιτρέπεται η εγκατάσταση κατασκευών που μπορούν, κατά την αιτιολογημένη κρίση των αρμόδιων τεχνικών υπηρεσιών, είτε να αποσυναρμολογηθούν είτε να απομακρυνθούν ευχερώς, καθώς και μονίμων για λόγους υγιεινής και ασφάλειας κατασκευών, δηλαδή κοιτώνων, μαγειρειών, χώρων υγιεινής, πρόχειρων ιατρείων. Η έκταση που επιτρέπεται να καταλαμβάνουν συνολικά οι ανωτέρω κατασκευές δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της συνολικής έκτασης, με δυνατότητα να ανέλθει στο είκοσι (20%) με την προσθήκη αθλητικών εγκαταστάσεων. Τα ενδεχομένως προβλεπόμενα κτίσματα, είναι ισόγειας κατασκευής, δεν υπερβαίνουν το ύψος των 4.00 μέτρων με δυνατότητα επιπλέον κατασκευής στέγης μεγίστου ύψους 2.00 μέτρων και κείνται σε απόσταση τουλάχιστον 5.00 μέτρων από την περίμετρο της διαθέσιμης έκτασης.

Άρθρο 51 Βιομηχανικές εγκαταστάσεις

1. Σε εκτάσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του παρόντος, που εμπίπτουν στην κατηγορία γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος, ως και σε δάση και δασικές εκτάσεις της κατηγορίας ε' της παραγράφου 1 και β', γ' και στ' της παραγράφου 2 του ως άνω άρθρου 4 και σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων

α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανιών κοπής και επεξεργασίας ξύλου ή βιομηχανιών που έχουν ως πρώτη ύλη το ξύλο ή άλλα προϊόντα του δάσους, ως και η κατασκευή εργοστασίων άντλησης και εμφιάλωσης νερού μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η έγκριση επέμβασης άλλως η πράξη της παραγράφου 6 του άρθρου 45, χορηγείται μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων από την σχετική περί των υδάτων νομοθεσία αδειών. Η διέλευση των ως άνω αγωγών είναι μόνο υπόγεια, ο δικαιούχος δε της επέμβασης υποχρεούται για την πλήρη αποκατάσταση της καταστραφείσης από την επέμβαση βλάστησης και τη λήψη κάθε υποδεικνυόμενου από τη δασική υπηρεσία μέτρου, όπως κρουνοί.

2. Σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και, ελλείψει αυτών, σε δασικές εκτάσεις των κατηγοριών της παραπάνω παραγράφου, επιτρέπεται η εγκατάσταση μονάδων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων που παράγονται στην περιοχή, τυροκομικών μονάδων επεξεργασίας γάλακτος, οινοποιείων, αποσταγματοποιείων, ποτοποιείων, εμφιαλωτηρίων, ελαιοτριβείων, σφαγείων και χειρσαίων εγκαταστάσεων μονάδων υδατοκαλλιέργειας. Εξαιρετικώς, επιτρέπεται η μετεγκατάσταση νομίμως λειτουργούντων ελαιοτριβείων, λόγω ένταξης των περιοχών λειτουργίας τους σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου, σε δάση των κατηγοριών της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου ως και η επέκταση, κατόπιν της έγκρισης της παρ. 2 του άρθρου 45 του παρόντος, νομίμως λειτουργούντων μονάδων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, στις οποίες έχει διενεργηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου επέμβαση ανεξαρτήτως της έκδοσης σχετικών πράξεων από την οικεία δασική αρχή.

3. Η δημιουργία επιχειρηματικού πάρκου (Ε.Π.), κατά την έννοια του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 (Α' 143) είναι δυνατή στις εκτάσεις της παραγράφου 2 του παρόντος. Στην περίπτωση που λόγω του χωροταξικού σχεδιασμού του επιχειρηματικού πάρκου απαιτείται να συμπεριληφθεί τμήμα δάσους, τούτο δεν εκχερσώνεται αλλά παραμένει υποχρεωτικά ως χώρος πρασίνου, εφαρμοζόμενης της παρούσας ως ειδικότερης διάταξης σε σχέση με τη διάταξη της περίπτωσης ε' της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του παρόντος, όπως ισχύει. Στις περιπτώσεις δε αυτές ως επιφάνεια του γηπέδου για τον υπολογισμό της αρτιότητας και μόνο νοείται το σύνολο της επιφανείας της έκτασης.

4. Δεξαμενές αποθήκευσης πετρελαιοειδών μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους επιτρέπεται να εγκατασταθούν σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και δασικές εκτάσεις της κατηγορίας ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, που δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες α', δ', ε' και ζ' της παραγράφου 2 του αυτού άρθρου, εφόσον επιβάλλεται η εγκατάστασή τους στις εκτάσεις αυτές λόγω της φύσης τους και μετά από εγκεκριμένη μελέτη αντιπυρικής προστασίας.

Άρθρο 52 Μεταλλεία - λατομεία

1. Εξαιρουμένων των εκτάσεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου,

η διενέργεια ερευνών δια γεωτρήσεων και δι' ανορύξεως φρεάτων ή στοών εντός δασών, δασικών εκτάσεων ως και δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου επιτρέπεται μετά από έγκριση επέμβασης σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου.

Για τη διενέργεια των παραπάνω ερευνών στις περιοχές των κατηγοριών β' της παραγράφου 1 και δ', ε' και ζ' της παραγράφου 2 του ιδίου ως άνω άρθρου, μπορεί να τεθούν πρόσθετοι όροι και περιορισμοί με την έγκριση επέμβασης σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 45 του παρόντος και να καθορίζονται οι υποχρεώσεις του ερευνητή για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την αποκατάσταση του τοπίου και της δασικής βλάστησης μετά το πέρας της έρευνας. Αντάλλαγμα χρήσης για την επέμβαση αυτή δεν καταβάλλεται. Η διενέργεια ερευνών δια γεωλογικών, κοιτασματολογικών, γεωφυσικών και γεωχημικών μεθόδων δεν απαιτεί έγκριση επέμβασης, παρά μόνο ενημέρωση της αρμόδιας Δασικής Αρχής.

2. Η εκμετάλλευση μεταλλείων και λατομείων εντός δασών, δασικών εκτάσεων ως και δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου δια της εξορύξεως, διαλογής, επεξεργασίας μηχανικής, εμπλουτισμού, παραγωγής κονιαμάτων, σκυροδεμάτων και ασφαλτομιγμάτων και αποκομίδης μεταλλευτικών ή λατομικών ορυκτών, η διάνοιξη οδών προπέλασης, η ανέγερση εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες της εκμετάλλευσης αυτών και η εναπόθεση στείρων ή καταλοίπων ή των υπολοίπων της βιομηχανικής επεξεργασίας των μεταλλευμάτων σε ειδικούς προς τούτο χώρους, επιτρέπεται μετά την έκδοση της ΑΕΠΟ και της πράξης της παραγράφου 6 του άρθρου 45, εφόσον ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου. Για την επέμβαση αυτή καταβάλλεται αντάλλαγμα χρήσης που αφορά στην επέμβαση στην επιφάνεια του εδάφους.

3. Σε περίπτωση που η Δασική Υπηρεσία κρίνει ότι η αποκατάσταση του φυσικού τοπίου και της δασικής βλάστησης των εκτάσεων των παραπάνω παραγράφων είναι ιδιαίτερα δυσχερής, επιβάλλει στον υπόχρεο προς αποκατάσταση να αναδασώσει, μετά από υπόδειξη της, άλλες εκτάσεις μέχρι πενταπλάσιου εμβαδού και οι οποίες βρίσκονται στην περιοχή αρμοδιότητάς της. Η μη συμμόρφωση του υπόχρεου προς τα ανωτέρω, συνεπάγεται την επιβολή σε αυτόν των σχετικών δαπανών για την αποκατάσταση. Σε περίπτωση που έχει κατατεθεί εγγυητική επιστολή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 άρθρου 8 του ν. 1428/1984, όπως ισχύει, ακολουθείται η διαδικασία κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής και κατάθεσης του ποσού υπέρ του Πράσινου Ταμείου στον ειδικό κωδικό Ειδικός Φορέας Δασών, διατιθεμένου αυτού αποκλειστικά για την αποκατάσταση. Ο υπόχρεος, αρνούμενος ή παραλείπων την εκπλήρωση των ανωτέρω, υπόκειται σε ποινική δίωξη κατά τα στο άρθρο 71 παράγραφος 9 του παρόντος νόμου οριζόμενα. Σε περίπτωση υποτροπής αίρεται αρμοδίως υποχρεωτικά η κατά την παράγραφο 1 ή 2 του παρόντος άρθρου έγκριση ή πράξη της παραγράφου 6 του άρθρου 45.

4. Εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων μπορούν να προβαίνουν σε εναπόθεση, επεξεργασία και αξιοποίηση αποβλήτων που προέρχονται από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις

(ΑΕΚΚ) σε μεταλλεία και λατομεία των οποίων έπαυσε η λειτουργία για οποιονδήποτε λόγο χωρίς αποκατάσταση αυτών. Η εγκατάσταση των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης διενεργείται επί τη βάσει εγκεκριμένης μελέτης, σύμφωνα με την οικεία απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αποκατάστασης του τοπίου και της δασικής βλάστησης και κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 έως 3 του άρθρου 30 του ν. 4030/2011 (Α' 249), όπως ισχύει. Οι ανωτέρω εγκαταστάσεις είναι προσωρινές και απομακρύνονται με την ολοκλήρωση του έργου της αποκατάστασης.

Άρθρο 53

Έργα υποδομής

1. Η εκτέλεση μεγάλων έργων υποδομής, όπως αεροδρομίων, τεχνητών λιμνών, φραγμάτων, υδροηλεκτρικών σταθμών, ταμιευτήρων και εγκαταστάσεων άντλησης για την αποθήκευση ενέργειας, χερσαίων εγκαταστάσεων λιμένων και εγκαταστάσεων άντλησης υδρογονανθράκων σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, καθώς και σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου είναι επιτρεπτή, εφόσον περί της εκτέλεσης τούτων στη συγκεκριμένη περιοχή υφίσταται ειδικός νόμος και κατά τους όρους τούτου. Εάν δεν υφίσταται ειδικός νόμος η επέμβαση ενεργείται με έγκριση παρεχόμενη από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σύμφωνα με τους όρους της εγκεκριμένης περιβαλλοντικής μελέτης, διά της οποίας δικαιολογείται η ανάγκη εκτέλεσης του έργου και η επιλογή της συγκεκριμένης θέσης.

2. Για την εκτέλεση λοιπών έργων υποδομής, μετά των συνοδών τους έργων, ήτοι τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή εγκαταστάσεων έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, κέντρων επεξεργασίας λυμάτων, έργων συλλογής, αποθήκευσης και μεταφοράς υδάτων (εξωποτάμιες και εσωποτάμιες λιμνοδεξαμενές με τη βοήθεια μικρών φραγμάτων και ταμιευτήρων αυτών) για αρδευτικούς ή υδρευτικούς σκοπούς και αντλιοστασίων, απαιτείται έγκριση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου. Η επέμβαση επιτρέπεται στα δάση, δασικές εκτάσεις και σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, εξαιρουμένων των κατηγοριών α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, καθώς και της κατηγορίας α' της παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου.

3α. Για την εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, την κατασκευή υποσταθμών και κάθε, εν γένει, τεχνικού έργου που αφορά στην υποδομή και εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) ή μονάδες Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (Σ.Η.Θ.) με χρήση Α.Π.Ε., περιλαμβανομένων των υποσταθμών και λοιπών έργων σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, των συνοδών έργων και κάθε εν γένει τεχνικού έργου που αφορά στην υποδομή και εγκατάσταση των ανωτέρω σταθμών, καθώς και των αγωγών προσαγωγής νερού των εργοστασίων εμφιάλωσης νερού, των δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, των αγωγών ύδρευσης - αποχέτευσης και των συνοδών

τους έργων, των συστημάτων διαχείρισης στερεών ή υγρών αποβλήτων και, στις νησιωτικές περιοχές πλην της Κρήτης και Εύβοιας, των σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων και των συνοδών τους έργων, όπως και των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων υποβιβασμού και ανύψωσης τάσης, μέσα σε δάση, δασικές εκτάσεις, αναδασωτές και σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, απαιτείται έγκριση επέμβασης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου. Τα ανωτέρω δίκτυα, πρέπει κατά το δυνατόν να συνδυάζονται με το υφιστάμενο ή υπό εκτέλεση δίκτυο δασικών οδών ή με άλλα τεχνικά έργα.

β. Η εκτέλεση των ανωτέρω έργων απαγορεύεται εντός των πυρήνων των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και των κηρυγμένων μνημείων της φύσης.

γ. Ειδικότερα, εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης ηλιακής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς σε δάση και αναδασωτές εκτάσεις απαγορεύονται.

4. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων περί ασφάλειας των αεροπορικών πτήσεων, επιτρέπεται εντός δασών, δασικών εκτάσεων και αναδασωτέων, καθώς και εντός δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, η εγκατάσταση και λειτουργία εξοπλισμών για τη μέτρηση της ταχύτητας και των άλλων χαρακτηριστικών του ανέμου, όπως ιστών και παρεμφερών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων για ερευνητικούς σκοπούς, μετεωρολογικών και γεωδαιτικών σταθμών, καθώς και η εκτέλεση των τυχόν αναγκαίων έργων οδοποιίας πρόσβασης, ύστερα από έγκριση του οικείου δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών, όπου δεν λειτουργεί Δασαρχείο, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου. Η ως άνω έγκριση χορηγείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Για τις προαναφερόμενες επεμβάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα τυχόν αναγκαία έργα οδοποιίας πρόσβασης, δεν απαιτείται το αντάλλαγμα χρήσης.

5. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από συμβατικά καύσιμα και των συνοδών έργων αυτών μόνο σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών, σε δασικές εκτάσεις ή δάση.

Άρθρο 54

Έργα πολιτιστικού χαρακτήρα

1. Για αρχαιολογικές έρευνες και ανασκαφές εντός δασών, δασικών εκτάσεων, αναδασωτέων εκτάσεων και δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση της οικείας δασικής αρχής. Η ανωτέρω ενημέρωση δεν απαιτείται για τη διενέργεια ερευνών στις ανωτέρω εκτάσεις, που βρίσκονται εντός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, θεσμοθετημένων ζωνών προστασίας αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων ως και για τη λήψη μέτρων προστασίας, συντήρησης, έρευνας και ανάδειξης των εν λόγω αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά στις ανωτέρω εκτάσεις των διατάξεων της αρχαιολογικής και της δασικής νομοθεσίας.

2. Εγκαταστάσεις πολιτιστικού χαρακτήρα επιτρέπεται να κατασκευασθούν εντός δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και δασικών εκτάσεων, μετά από σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού. Η επέμβαση αυτή δεν είναι δυνατή σε εκτάσεις της κατηγορίας β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

3. Κατά την προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 του άρθρου 52 του παρόντος αποκατάσταση φυσικού τοπίου και δασικής βλάστησης περιαστικών δασών και δασικών εκτάσεων, δύναται να προβλεφθεί στη σχετική μελέτη η διάθεση μέρους του προς αποκατάσταση χώρου για τη λειτουργία χώρου πολιτιστικών εκδηλώσεων ή αθλητικών εγκαταστάσεων. Σε αντιστάμισμα της διατεθείσας κατά τα ανωτέρω έκτασης η Δασική Υπηρεσία επιβάλλει στον υπόχρεο να αναδασώσει μετά από υπόδειξη της, άλλη έκταση ίσου εμβαδού η οποία βρίσκεται στην περιοχή αρμοδιότητάς της.

Άρθρο 55

Στρατιωτικά έργα

1. Επιτρέπεται ελευθέρως σε δάση, δασικές και αναδασωτές εκτάσεις, καθώς και σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, η κατασκευή οχυρωματικών έργων από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, μετά από προηγούμενη ενημέρωση της οικείας δασικής Αρχής.

2. Επιτρέπεται σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, και σε εξαιρετικές μόνον περιπτώσεις μετά από αιτιολογημένη έκθεση της αρμόδιας στρατιωτικής αρχής σε δάση, η κατασκευή στρατιωτικών εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν την άμυνα της χώρας.

3. Η εγκατάσταση στρατώνων, στρατοπέδων, σχολών και κέντρων εκπαίδευσης σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, επιτρέπεται κατόπιν έγκρισης επέμβασης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 56

Ορειβατικά καταφύγια

1. Ορειβατικό καταφύγιο είναι κτηριακή εγκατάσταση δυναμικότητας μέχρι ογδόντα (80) κλίνες, σε υψόμετρο πάνω από εννιακόσια (900) μέτρα, που εξυπηρετεί την πεζοπορία, την ορειβασία και την αναρρίχηση και γενικά τις δραστηριότητες ορεινού τουρισμού. Τα ορειβατικά καταφύγια είναι εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Τουρισμού καθορίζονται οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε λεπτομέρεια για τη χορήγηση του Ειδικού Σήματος Λειτουργίας των ορειβατικών καταφυγίων.

2. Ορειβατικά μονοπάτια είναι τα μονοπάτια που χάρσονται και χρησιμοποιούνται για πεζοπορία είτε στην Ελληνική Επικράτεια (εθνικά μονοπάτια), είτε αποτελούν τμήματα διεθνών μονοπατιών που διέρχονται

από διάφορες χώρες (ευρωπαϊκά μονοπάτια). Για την χάραξη ή τη διάνοιξη ορειβατικών μονοπατιών απαιτείται έγκριση επέμβασης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου. Αντάλλαγμα χρήσης δεν απαιτείται.

3. Η πρόσβαση προς τα ορειβατικά καταφύγια ενεργείται από δημόσια ή δασική οδό, όπου υπάρχει, άλλως από ορειβατικά μονοπάτια. Την ευθύνη οροσήμανσης και συντήρησης των μονοπατιών έχουν οι κατά την επόμενη παράγραφο δικαιούχοι, σε συνεργασία με τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες και την Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας - Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.).

4. Επιτρέπεται σε δάση, δασικές εκτάσεις ή σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, η εγκατάσταση ορειβατικού καταφυγίου από σωματεία ορειβατών, πεζοπόρων, αναρριχητών, από την Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας - Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.), καθώς και από τον οικείο Ο.Τ.Α. και τον Ε.Ο.Τ..

Εξαιρούνται από την εγκατάσταση ορειβατικών καταφυγίων οι εκτάσεις της κατηγορίας α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, εκτός εάν στα σχέδια διαχείρισης αυτών των περιοχών υπάρχει πρόβλεψη για εγκατάσταση και λειτουργία ορειβατικού καταφυγίου.

5. Επιτρέπεται η εκμίσθωση ορειβατικού καταφυγίου με την υποχρέωση τήρησης των όρων και προϋποθέσεων που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας Ορειβατικών Καταφυγίων, όπως ισχύει, και στην απόφαση έγκρισης επέμβασης ή στην πράξη της παρ. 6 του άρθρου 45.

6. Επιτρέπεται σε δάση, δασικές εκτάσεις ή σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που εντάσσονται σε εθνικούς δρυμούς και εθνικά πάρκα, η εγκατάσταση κατασκευής μικρής κλίμακας (καταφυγίου ανάγκης), για την προστασία ορειβατών, περιπατητών, αναρριχητών και ερευνητών από έκτακτα καιρικά φαινόμενα. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται με την πράξη της παραγράφου 2 του άρθρου 45 μετά από εισήγηση της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας Αναρρίχησης και σύμφωνη γνώμη του οικείου φορέα διαχείρισης, εφόσον υπάρχει. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Τουρισμού καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των καταφυγίων ανάγκης.

Άρθρο 57

Λοιπές επεμβάσεις

1. Στις δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών στις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παραγράφου 1 και των κατηγοριών β', γ', στ' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, επιτρέπεται η επέμβαση για την κατασκευή: α) αθλητικών εγκαταστάσεων, β) εκπαιδευτικών κτηρίων με τις συνοδές τους εγκαταστάσεις, γ) νοσοκομείων, θεραπευτηρίων και εγκαταστάσεων των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας και Πρόνοιας (Πε.Σ.Υ.Π.), δ) ιερών ναών και παντός είδους μόνων, μετοχιών αυτών ή ησυχαστηρίων, ε) σφραγιστικών καταστημάτων, στ) εγκαταστάσεων των Σωμάτων Ασφαλείας, ζ) χώρου αποθήκευσης και επεξεργασίας στερεών

και υγρών αποβλήτων, η) υδροτριβείων παραδοσιακού τύπου, θ) βοτανικών κήπων. Δικαιούχος των ανωτέρω επεμβάσεων είναι κατά περίπτωση ο εκάστοτε αρμόδιος φορέας ή το εκάστοτε αρμόδιο όργανο της κεντρικής ή αποκεντρωμένης διοίκησης ή ο οικείος Ο.Τ.Α. ή ΦΟΔΣΑ. Κατ' εξαίρεση, στα υδροτριβεία παραδοσιακού τύπου, δικαιούχος μπορεί να είναι και φυσικό πρόσωπο. Εφόσον πρόκειται για ιδιωτικές δασικές εκτάσεις δικαιούχοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Επίσης στις εκτάσεις της παρούσας παραγράφου επιτρέπονται επεμβάσεις από νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς.

2. Επιτρέπεται η χάραξη διαδρομών σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, στα δάση και τις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών δ' και ε' της παραγράφου 1 και β', γ', στ' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου για τη διεξαγωγή αγώνων μηχανοκίνητου αθλητισμού (τύπου motocross) και ποδηλάτου (mountainbike) μετά την έγκριση από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού τεχνικής έκθεσης σχετικά με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, το χρονοδιάγραμμα άσκησης της και διάγραμμα των τεχνικών στοιχείων των διαδρομών. Δικαιούχος της επέμβασης είναι σύλλογος ή φορέας που βάσει του καταστατικού του έχει το δικαίωμα να διοργανώνει τους αγώνες του πρώτου εδαφίου του παρόντος. Ο δικαιούχος χρησιμοποιεί την έκταση μόνο για τη διεξαγωγή του αγώνα, το δε υπόλοιπο χρονικό διάστημα τη διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία ως μέρος του οικείου δασικού οικοσυστήματος. Η χάραξη της διαδρομής πραγματοποιείται χωρίς να καταστραφεί δασική βλάστηση, στην περίπτωση δε που αυτό κριθεί αναγκαίο, εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 45. Αντάλλαγμα χρήσης δεν καταβάλλεται.

3. Επιτρέπεται η έρευνα και οι σκαπτικές εργασίες για ανεύρεση θησαυρού εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ως και εντός δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου. Η έγκριση χορηγείται μετά την έκδοση της απαιτούμενης άδειας της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 6133/1934 (Α'172). Η αποκατάσταση στο χώρο της επέμβασης διενεργείται αμέσως μετά τη λήξη των εργασιών της έρευνας.

4. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών στις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παραγράφου 1 και των κατηγοριών β', γ', στ' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου ή λόγω έκτακτων αναγκών προσωρινή εγκατάσταση και διαμονή σε αυτές πληγέντων από φυσικές καταστροφές.

5. Επιτρέπεται η εγκατάσταση δομικών ή μηχανικών κατασκευών, πάνω στις οποίες τοποθετούνται κεραιές, πομποί, αναμεταδότες και άλλες συναφείς εγκαταστάσεις, καθώς και η κατασκευή των απαραίτητων συνοδών έργων αυτών (όπως οδοποιίας, οικίσκων) σε δάση, δασικές εκτάσεις, δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και αναδασωτέες εκτάσεις ή σε πυρήνες εθνικών δρυμών.

6. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ελλείψει αυτών σε δασικές

εκτάσεις, για την εγκατάσταση πάρκων κεραιών, επί τη βάσει της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας περί τηλεπικοινωνιών και της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

7. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου ως και σε δάση και δασικές εκτάσεις, με εξαίρεση τις εκτάσεις των κατηγοριών α' και β' της παραγράφου 1 και α' και γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος, για την κατασκευή χερσαίων εγκαταστάσεων υδατοδρομείων.

Άρθρο 58 Πάρκα και άλση

1α. Υπό την επιφύλαξη των προβλεπομένων, στα άρθρα 48 παράγραφος 1 και 59 του παρόντος, καθώς και στο άρθρο 21 του ν. 4269/2014 (Α' 142), δεν επιτρέπεται η μεταβολή του κύριου προορισμού και η αναίρεση της λειτουργίας των πάρκων ή αλσών και των δασών της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν.δ. 86/1969 όπως ισχύει.

β. Η ως άνω απαγόρευση ισχύει επίσης για κοινόχρηστους χώρους πρασίνου, που περιβάλλονται από τον οικιστικό ιστό χωρίς να έχουν ενταχθεί σε σχέδιο πόλης, φέρουν δασική βλάστηση, φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργηθείσα και λειτουργούν εκ των πραγμάτων ως πάρκα και άλση.

γ. Στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας υπάγονται και τμήματα πάρκου ή άλσους, τα οποία φέρουν μη δασική βλάστηση συνδέονται όμως οργανικά με το σύνολο του πάρκου ή άλσους υπό την έννοια ότι συμβάλλουν στη διατήρηση της φυσικής ισορροπίας του συνόλου.

2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εγκρίνονται οι μελέτες διαχείρισης των πάρκων και αλσών. Της έγκρισης αυτής προηγείται θετική γνώμη της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού όπου αυτή απαιτείται για λόγους προστασίας των αρχαιοτήτων ή κηρυγμένων μνημείων δυνάμει των διατάξεων του ν. 3028/ 2002.

3. Η διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 71 του Δασικού Κώδικα (ν.δ. 86/1969), η οποία προστέθηκε στο άρθρο αυτό με την παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 3208/2003, ισχύει αναλόγως και για τα πάρκα και άλση, νοουμένου, αντί του αναφερομένου στην ως άνω διάταξη Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

4. Υφιστάμενα κτίρια και υποδομές εντός πάρκων και αλσών χωρίς έγκριση εξαιρούνται της κατεδάφισης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της ως άνω διάταξης της παρ. 6 του άρθρου 71 του Δασικού Κώδικα και της προβλεπομένης στη διάταξη αυτή υπουργικής απόφασης και, εφόσον οι οικείοι Ο.Τ.Α. εξασφαλίσουν εντός τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος τις απαιτούμενες από την κείμενη νομοθεσία εγκρίσεις.

5. Κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές που πραγματοποιήθηκαν από το Δημόσιο και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού εντός πάρκων και αλσών κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας εξαιρούνται της κατεδάφισης.

6. Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν για την προστασία των εκτάσεων των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου ανακαλούνται.

7. Αποφάσεις κήρυξης εκτάσεων ως δασωτέων ή αναδασωτέων που αφορούν πάρκα και άλση αίρονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης κατόπιν σχετικής εισήγησης της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας μετά τη δημιουργία ή αναδημιουργία της δασικής βλάστησης.

8. Έργα απαραίτητα για τη λειτουργία των δασών της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν.δ. 86/1969 όπως ισχύει, των πάρκων και αλσών που συντηρούν και εμπλουτίζουν τη βλάστηση, βελτιώνουν την αισθητική του τοπίου, εξασφαλίζουν την άνετη, ασφαλή κίνηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών και διευκολύνουν τη σωματική άσκηση, την αναψυχή και την πνευματική ανάταση του ανθρώπου δεν συνιστούν μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης των εν λόγω δασών, πάρκων και αλσών. Ο τυχόν αναδασωτέος χαρακτήρας τους δεν εμποδίζει την ανάπτυξη των έργων αυτών.

Άρθρο 59 Επιτρεπτές επεμβάσεις στα πάρκα και άλση

1. Σε πάρκα ή άλση και γενικότερα σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου δύναται, μετά από έρευνα του υπεδάφους για την καταλληλότητα, να κατασκευάζονται έργα του Μετρό ή του Τραμ και τα συνοδά έργα αυτών (π.χ. γραφεία), καθώς και τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21 του ν. 4269/2014 με την προϋπόθεση ότι θα αποκατασταθεί πλήρως από τον υπεύθυνο του έργου ή την αναθέτουσα αρχή, μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής και στο σύνολο της έκτασης επέμβασης η λειτουργία του πάρκου, του άλσους ή του χώρου πρασίνου ως φυσικού συστήματος εντός του αστικού ιστού.

2. α. Η παραχώρηση της χρήσεως πάρκου ή άλσους επιτρέπεται μόνο σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της αρμόδιας περιφερειακής δασικής υπηρεσίας, υπό τον όρο της μη μεταβολής του προορισμού ή της χρήσης της παραχωρούμενης έκτασης.

Επιτρέπονται έργα ή δραστηριότητες που είναι απολύτως αναγκαία για τη λειτουργία του πάρκου ή άλσους.

β. Οι παραχωρησιούχοι υποχρεούνται με ευθύνη και δαπάνες τους να συντηρούν και να βελτιώνουν τη βλάστηση, να διαχειρίζονται και να φυλάσσουν τις εκτάσεις η χρήση των οποίων τους έχει παραχωρηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Οι εκτάσεις αυτές διατηρούν στο ακέραιο πάντοτε το δασικό τους χαρακτήρα.

γ. Αν δεν τηρούνται οι όροι της παραχώρησης η τελευταία ανακαλείται.

3. Επιτρεπόμενες χρήσεις στα δάση της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν.δ. 86/1969 όπως ισχύει είναι αυτές της ήπιας αναψυχής και των κοινωφελών λειτουργιών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν. 4269/2014. Οι τελευταίες εγκρίνονται, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 60 Σχέδια πόλεως

1. Επέκταση εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή επέκταση οικισμού υφισταμένου προ του 1923 ή δημιουργία οικιστικής περιοχής εντός δάσους ή δασικής έκτασης δεν επιτρέπεται ούτε είναι δυνατή η καθ' οιονδήποτε τρόπον

παραχώρηση ή εκχώρηση δημοσίου ή ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης, αντιστοίχως, προς δημιουργία ή επέκταση πόλεων, οικισμών ή οικιστικών περιοχών, πλην των επιτρεπομένων από τις ειδικότερες διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδομία - Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί - Εγκαταλελειμμένοι οικισμοί και Βιώσιμη ανάπτυξη) του νόμου «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδομία - Βιώσιμη Ανάπτυξη Οικισμών - Ρυθμίσεις Δασικής Νομοθεσίας».

2. Επιτρέπεται η ένταξη δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, σε οικιστική περιοχή στην ηπειρωτική Ελλάδα, στην Κρήτη και στην Εύβοια, εφόσον η ένταξη αυτών προβλέπεται από τον πολεοδομικό σχεδιασμό και προκειμένου να αποτελέσουν ακίνητα υποδοχής συντελεστή δόμησης ή και ακίνητα ανταλλαγής οικοδομικών συνεταιρισμών κατά τις οικείες διατάξεις. Στις περιπτώσεις αυτές οι εκτάσεις παραδίδονται στο φορέα ελέγχου, εποπτείας, διαχείρισης, και υλοποίησης της «Τράπεζας Γης». Έως τη δημιουργία της Τράπεζας Γης για την παράδοση των εκτάσεων ανταλλαγής εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται, συνοδευόμενη από τα οικεία διαγράμματα και των δύο ακινήτων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται οι όροι και οι λοιπές λεπτομέρειες σχετικά με την κατάρτιση της σχετικής αμφοτεροβαρούς εκπαιητικής σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του ενδιαφερομένου, καθώς και η διαδικασία παράδοσης - παραλαβής.

Άρθρο 61

Άδεια κτήσης γης από οικοδομικό συνεταιρισμό

Κάθε κτήση γης, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, από οικοδομικό συνεταιρισμό για οικοδόμηση εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλης ή οικιστικής περιοχής, υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Δασών, εφόσον πρόκειται για έκταση που δεν προστατεύεται ως έκταση δασικού χαρακτήρα, γεγονός που διαπιστώνεται από το δασικό χάρτη και αν δεν υπάρχει, με πράξη χαρακτηρισμού του αρμοδίου δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών, εάν δεν υφίσταται στο νομό Δασαρχείο. Η ως άνω έγκριση δεν εκδίδεται οσάκις κρίνεται αναγκαία η αναδάσωση κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παράγραφος 2 του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 37

1. Το άρθρο 62 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής: «Βάρος απόδειξης - Ειδική αναγνώριση κατατμήσεων. Επί των πάσης φύσεως αμφισβητήσεων ή διενέξεων ή δικών μεταξύ του Δημοσίου, είτε ως ενάγοντος είτε ως εναγομένου είτε ως αιτούντος είτε ως καθ' ου ή αίτηση, και φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο προβάλλει ή αξιώνει οποιοδήποτε δικαίωμα, εμπράγματο ή μη, επί των δασών, των δασικών εκτάσεων το ως άνω φυσικό ή νομικό πρόσωπο οφείλει να αποδείξει την παρ' αυτών ύπαρξη του δικαιώματός του.

Κατ' εξαίρεση η διάταξη αυτή δεν ισχύει στις περιφέρειες των Πρωτοδικείων των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης,

των Νομών Λέσβου, Σάμου, Χίου και Κυκλάδων, των νήσων Κυθήρων, Αντικυθήρων, καθώς και της περιοχής της Μάνης όπως αυτή ορίζεται από διοικητικά όρια των Καλλικρατικών Δήμων Ανατολικής και Δυτικής Μάνης».

2. Το εδάφιο α' της παρ. 1 του άρθρου 65 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατατμήσεις επί δασών και δασικών εκτάσεων του άρθρου 1 του ν.δ. 86/1969 «περί δασικού κώδικος» επεληθούσες κατά τους αναδασμούς, που έγιναν κατά τις διατάξεις του α.ν. 821/1948 «περί αναδιανομής αγροτικών κτημάτων» κυρωθέντος με το ν.δ. 1110/1949», στις κτηματικές περιοχές Μαντουδίου, Τσούκας, Καλυβίων-Σπαθαρίου, Σπαθαρίου, Αγίας Άννης, Κεράμειας, Μονοκαρυάς, Άνω Πισσώνος, Κάτω Πισσώνος, Στράφων, Γαλατσώνος, Στροφυλίας, ως και στις κτηματικές περιοχές της τοπικής κοινότητας Μετοχίου της εδαφικής περιφέρειας Κηρέως και του αγροκτήματος Γερακιού, τοπικής κοινότητας του Δήμου Ιστιαίας - Αιδηψού του Νομού Ευβοίας θεωρούνται ως νομίμως γενόμενες από την περάτωση των αναδασμών τούτων. Δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας οι εκτάσεις που περιλήφθησαν στους υποχρεωτικούς αναδασμούς, η διενέργεια των οποίων αποφασίστηκε δυνάμει των με αριθμούς 3333, 3334, 3335, 3336 και 3337 της 5η Μαρτίου 1997 αποφάσεων του Νομάρχη Φθιώτιδας (Β' 244) και αφορούν στις περιοχές των Κοινοτήτων Ζηλευτού, Στύρφακας, Λιανοκαλδίου, Αμουρίου και Λυγαριάς του Νομού Φθιώτιδας.»

Άρθρο 38

Το άρθρο 66 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Δενδροκομική εκμετάλλευση καστανοτεμαχίων

1. Σε καστανοτεμάχια που βρίσκονται μέσα σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις ή σε δημοτικές ή διακατεχόμενες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, εξαιρουμένων των εκτάσεων της κατηγορίας β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, και στα οποία φύονται περισσότερα από πέντε (5) κατά στρέμμα εξημερωμένα ή μη καστανοδένδρα μπορεί να παραχωρηθεί αντί τιμήματος χρήσης το δικαίωμα της δενδροκομικής εκμετάλλευσης αυτών σε μόνιμους κατοίκους του οικείου Ο.Τ.Α., κατά προτεραιότητα δε, σε κατ' επάγγελμα γεωργούς ή κτηνοτρόφους.

2. Ο δικαιούχος προβαίνει σε περιποίηση των καστανοδένδρων, σε εμβολιασμούς αυτών, σε καθαρισμό της άγριας βλάστησης, σε συμπληρωματικές φυτεύσεις καστανοδένδρων και σε άλλα δασοκομικά ή διαχειριστικά μέτρα, σύμφωνα με τους όρους της παραχώρησης κατόπιν μελέτης, που έχει συνταχθεί από δασολόγο. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων αυτών ο δικαιούχος κηρύσσεται έκπτωτος και επιβάλλεται σε αυτόν διοικητικό πρόστιμο αναγόμενο σε 3.000 ευρώ ανά στρέμμα.»

Άρθρο 39

Το άρθρο 67 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 67

Αγροί που άλλαξαν μορφή

1.α. Εκτάσεις που εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945, ή, εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς του 1960, με αγροτική μορφή που δασώθηκαν μεταγενέστερα επί των οποίων το Δημόσιο δεν θεμελιώνει δικαιώματα κυριότητας βάσει τίτλου, αναγνωρίζονται ως ιδιωτικές

με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από εισήγηση του αρμοδίου δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο στο νομό, εφόσον ο ιδιώτης προσκομίσει τίτλους ιδιοκτησίας οι οποίοι ανάγονται πριν από την 23η Φεβρουαρίου 1946 και έχουν μεταγραφεί.

Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που έχουν εκδοθεί για τις ανωτέρω εκτάσεις ανακαλούνται ακόμη και αν τελεσιδίκησαν δικαστικά.

β. Όσες από τις εκτάσεις της περίπτωσης α' έχουν σήμερα μορφή δασικής έκτασης και στερούνται των παραπάνω τίτλων, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αποκλειστικά και μόνο για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση κατόπιν αδείας του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από εισήγηση του οικείου δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο στο νομό, χορηγούμενης της άδειας επί τη βάση αιτήσεως του προσώπου που προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επί των εκτάσεων αυτών, δυνάμει τίτλου ιδιοκτησίας μεταγενεστέρου μεν της 23ης Φεβρουαρίου 1946, όχι όμως νεότερου των δέκα ετών μέχρι την ημέρα δημοσίευσης του παρόντος. Στην περίπτωση που η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα, η πράξη αναδάσωσης ανακαλείται.

Σε περίπτωση προσκόμισης από τρίτο των τίτλων της παραγράφου 1α' ή τυχόν οριστικής επιλύσεως του ιδιοκτησιακού με αμετάκλητη δικαστική απόφαση επί της συγκεκριμένης εκτάσεως, ανακαλείται η σχετική άδεια του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης (αζημίως) για το Δημόσιο.

2. Εάν οι εκτάσεις της περιπτώσεως α' εντάσσονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου διατηρούν τη μορφή τους και η διαχείρισή τους γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Εάν αντιθέτως αυτές εντάσσονται στην παράγραφο 2 τότε δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

3. Ο ειδικότερος χαρακτηρισμός της έκτασης ως δάσους ή δασικής, προκειμένης της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού, διενεργείται, εάν μεν υπάρχει κυρωμένος δασικός χάρτης από την Επιτροπή Δασολογίου Περιφερειακής Ενότητας της παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 3889/2010, άλλως με πράξη χαρακτηρισμού, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14, η οποία εκδίδεται ακόμη και στην περίπτωση που η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα ή έχει χαρακτηριστεί μη τελεσιδικη κατά τη διαδικασία του άρθρου 14, ως δασικού χαρακτήρα.

Ο κατά τα ανωτέρω χαρακτηρισμός διενεργείται κατόπιν εξέτασης εκ μέρους του δασάρχη ή σε περίπτωση που δεν υφίσταται δασαρχείο, του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών του Νομού των τίτλων ιδιοκτησίας του ενδιαφερομένου και των συνυποβληθέντων από αυτόν σχετικών πιστοποιητικών μεταγραφής και τοπογραφικού διαγράμματος.

Εάν η έκταση χαρακτηριστεί ως μη υπαγόμενη στην παράγραφο 1 του άρθρου 3, η σχετική πράξη αναδάσωσης ανακαλείται.

4. Στις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 υπάγονται και εκτάσεις που εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945, ή, εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς του 1960, με αγροτική μορφή που δασώθηκαν μεταγενεστέρως και των οποίων το ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι λυ-

μένο έναντι του Δημοσίου με βάση το άρθρο 10 του ν. 3208/2003.

Ο δασάρχης και οι επιτροπές του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, στην περίπτωση που κρίνουν, με βάση αεροφωτογραφίες του έτους 1945, ότι μία έκταση δεν έχει δασικό χαρακτήρα κατά το παραπάνω έτος, αλλά έχουν αμφιβολίες για την αγροτική ή άλλη μη δασική μορφή της έκτασης κατά το ίδιο ως άνω έτος, μη προκύπτουσα ευκρινώς η μορφή αυτή από τις ανωτέρω αεροφωτογραφίες, λαμβάνουν υπόψη τους ως πραγματικά γεγονότα και αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις του άρθρου 10 παρ. 1 υποπαράγραφος Ι περίπτωσης γ' του ν. 3208/2003, για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Εκκρεμείς υποθέσεις στο Δασαρχείο και στις Επιτροπές του άρθρου 14 του παρόντος νόμου εξετάζονται, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον ενδιαφερόμενο.»

Άρθρο 40

Μετά το άρθρο 67 του ν. 998/1979 προστίθεται άρθρο 67Α ως εξής:

«Άρθρο 67Α

Απαγόρευση οικοδόμησης δασικών εν γένει εκτάσεων

1. Απαγορεύεται η ανέγερση οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων ή κατασκευών οριστικής ή προσωρινής μορφής, καθώς και η καταπάτηση, εκχέρσωση και φύτευση μη δασικών φυτών εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, με την επιφύλαξη των επιτρεπτών επεμβάσεων που προβλέπονται στα άρθρα 46 έως 61 του έκτου κεφαλαίου.

2α. Με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 7, ανεγερθείσες ή ανεγειρόμενες οικοδομές, κτίσματα και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις ή κατασκευές που βρίσκονται στις εκτάσεις της παραγράφου 1 κατεδαφίζονται υποχρεωτικά, τα δε μη δασικά φυτά απομακρύνονται, μετά από απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και, σύμφωνα με τους όρους της περίπτωσης β' και των παραγράφων 3 έως 6.

β. Οι αποφάσεις κατεδάφισης-απομάκρυνσης που αφορούν σε περιοχές της παραγράφου 1, εκτελούνται από την αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Κατεδάφισης Αυθαιρέτων (Ε.Υ.Ε.Κ.Α.), όπου αυτή απαιτείται.

3α. Η απόφαση περί κατεδάφισης-απομάκρυνσης εκδίδεται μετά από κλήτευση προ πέντε πλήρων ημερών, του φερόμενου ως κυρίου ή νομέα ή κατόχου ή του εργολάβου της οικοδομής του κτίσματος ή της εγκατάστασης. Η κλήτευση αυτή ενεργείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Αν τα παραπάνω πρόσωπα είναι άγνωστα ή άγνωστης διαμονής η κλήση τοιχοκολλάται στην είσοδο του κτίσματος.

β. Κατά της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδάφισης-απομάκρυνσης επιτρέπεται αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου εντός της εξηκονθήμερης προθεσμίας του άρθρου 46 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), η οποία αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης στον αιτούντα ή από την τοιχοκόλλησή της στο κτίσμα.

Η προθεσμία και η άσκηση της αίτησης ακύρωσης δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Δύναται όμως ο ενδιαφερόμενος να ζητήσει από το Διοικητικό Εφετείο την αναστολή της εκτέλεσης της αποφάσεως, εφόσον έχει ασκήσει αίτηση ακύρωσης.

Η αίτηση ακύρωσης και η αίτηση αναστολής εκτέλεσης επιδίδονται μαζί με την πράξη ορισμού δικασίμου και με επιμέλεια του αιτούντος στον εκδώσαντα την απόφαση κατεδάφισης - απομάκρυνσης Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

γ. Το Δημόσιο υποχρεούται να καταρτίσει και να αποστείλει στο δικαστήριο τον κατά το άρθρο 23 του π.δ. 18/1989 φάκελο.

Στο φάκελο αυτό περιλαμβάνεται υποχρεωτικά βεβαίωση της αρμόδιας δασικής αρχής περί του χαρακτήρα της έκτασης επί της οποίας έχει συντελεσθεί η παράβαση, ως δάσους, δασικής, αναδασωτέας έκτασης ή δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, ως και περί της καταστροφής της από πυρκαγιά, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση.

Η αίτηση ακύρωσης συζητείται υποχρεωτικά εντός εξήντα (60) ημερών από την κατάθεσή της και η οριστική απόφαση εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση και σε κάθε περίπτωση εντός εβδομήντα πέντε (75) ημερών από την κατάθεση της αίτησης ακύρωσης. Η απόφαση κοινοποιείται με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευσή της στους διαδίκους, στον οικείο δασάρχη και στον Υπουργό Οικονομικών.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.

4. Για την κατεδάφιση συντάσσεται πρωτόκολλο, στο οποίο αναφέρονται τα ευρεθέντα στο κατεδαφιζόμενο κινητά πράγματα, καθώς και το όνομα του διοριζομένου μεσεγγυούχου.

Εάν εντός έξι (6) μηνών τα κινητά δεν διεκδικηθούν, περιέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου.

5. Από την κλήτευση και μέχρι την κατεδάφιση ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος υποχρεούνται εις ολόκληρον έκαστος, στην καταβολή ειδικής αποζημίωσης που επιβάλλεται με πρωτόκολλα του οικείου δασάρχη, από τα οποία το πρώτο εκδίδεται και κοινοποιείται στους ανωτέρω υπόχρεους κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση στο δασάρχη της δικαστικής απόφασης της παραγράφου 3. Της υποχρέωσης αυτής απαλλάσσονται οι παραπάνω, προκειμένου περί οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων, που βρίσκονται εντός των εκτάσεων της παραγράφου 1, εφόσον αυτά παραδοθούν οικειοθελώς στο Δημόσιο προς κατεδάφιση με τη σύνταξη από το δασάρχη πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής.

Κατά των πρωτοκόλλων επιβολής αποζημίωσης, τα οποία εκδίδονται ανά έτος μέχρι την κατεδάφιση ή την ως άνω οικειοθελή παράδοση, χωρεί αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου εντός της εξηκονθήμερης προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 46 του π.δ. 18/1989, που αρχίζει από την κοινοποίησή τους.

Είναι απαράδεκτοι οι λόγοι ακύρωσης κατά το μέρος που καλύπτονται από την απόφαση επί της αίτησης

ακύρωσης κατά της πράξης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδάφισης.

Τα ποσοστά των αποζημιώσεων που καθίστανται οριστικά, είτε γιατί δεν ασκήθηκε αίτηση ακύρωσης είτε γιατί η ασκηθείσα απορρίφθηκε εν όλω ή εν μέρει, βεβαιώνονται στις αρμόδιες ΔΟΥ εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974) και αποδίδονται ως έσοδο στον ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Το ύψος της αποζημίωσης ανά τετραγωνικό μέτρο κτίσματος και ανά ημέρα διατήρησης αυτού ορίζεται σε ένα ευρώ.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.

6. Πρωτόκολλα επιβολής ειδικής αποζημίωσης ανακαλούνται, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, προβούν στην κατεδάφιση των αυθαίρετων κτισμάτων που ανεγέρθηκαν σε εκτάσεις της παραγράφου 1.

7α. Ειδικότερα η κατεδάφιση αυθαίρετων κατασκευών που ανεγείρονται και η απομάκρυνση μη δασικών φυτών που φυτεύονται σε δάση και δασικές εκτάσεις μετά την κήρυξή τους ως αναδασωτέων λόγω καταστροφής τους από πυρκαγιά που έλαβε χώρα από το 2007 και εντεύθεν, χωρεί κατά τη διαδικασία των περιπτώσεων β' και γ'. Για την απόδειξη του χρόνου ανέγερσης των κτισμάτων ως και του χρόνου φύτευσης των μη δασικών φυτών, γίνεται χρήση των αεροφωτογραφιών, βάσει των οποίων κινύσσονται αναδασωτέες οι δασικές εκτάσεις.

β. Για την κατεδάφιση, άλλως την απομάκρυνση στις περιπτώσεις της ανωτέρω παραγράφου, συντάσσονται «πρωτόκολλα κατεδάφισης - απομάκρυνσης» από τριμελείς επιτροπές που συνιστώνται και συγκροτούνται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι επιτροπές αυτές είναι μη αμειβόμενες. Τα ανωτέρω πρωτόκολλα εκτελούνται παραχρήμα, ανεξάρτητα από το στάδιο στο οποίο βρίσκεται το ανεγειρόμενο κτίσμα, με μέριμνα της οικείας τριμελούς επιτροπής και με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ε.Υ.Ε.Κ.Α., μη επιτρεπομένης οποιασδήποτε αιτήσεως ενώπιον της Διοίκησης ή δικαστηρίου, η οποία αποσκοπεί στην αναστολή της κατεδάφισης - απομάκρυνσης. Οι αστυνομικές αρχές οφείλουν να παράσχουν τη συνδρομή τους στην επιτροπή για την πραγματοποίηση της κατεδάφισης - απομάκρυνσης, εφόσον τους ζητηθεί. Ανάλογη υποχρέωση έχουν και οι λοιπές Κρατικές Αρχές, όπως και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου ή δεύτερου βαθμού, κυρίως με τη διάθεση μηχανικών μέσων και προσωπικού. Την επιτροπή μπορεί να συνδράμουν στο έργο της και οποιαδήποτε άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, με τη διάθεση των κατάλληλων μηχανικών μέσων και του προσωπικού, εφόσον προσφέρονται προς τούτο και η συνδρομή τους ήθελε κριθεί αναγκαία ή χρήσιμη από την επιτροπή. Τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου τελούν υπό την εποπτεία της επιτροπής και ενεργούν, σύμφωνα με τις εντολές της.

γ. Στο πρωτόκολλο περιγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι διαστάσεις του κτίσματος, το στάδιο στο οποίο βρίσκεται, το είδος του μη δασικού φυτού και αναφέρονται, εφόσον είναι γνωστά, τα στοιχεία των προσώπων που εμπλέκονται, με οποιονδήποτε τρόπο, στην ανέγερση του κτίσματος ή στη

φύτευση του μη δασικού φυτού. Το πρωτόκολλο επιδίδεται στα πρόσωπα αυτά, αν βρίσκονται στο χώρο ανέγερσης του κτίσματος - φύτευσης του μη δασικού φυτού, άλλως στην κατοικία τους, αν η διεύθυνση τους είναι γνωστή, άλλως τοιχοκολλάται στο κτήριο του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού καταστήματος. Σε κάθε περίπτωση, συντάσσεται έκθεση επίδοσης, η οποία υπογράφεται από δικαστικό επιμελητή ή το δημόσιο όργανο που το επιδίδει και αυτόν στον οποίο αφορά ή τον Γραμματέα του οικείου δήμου ή κοινότητας αντίστοιχα. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 44 και επόμενα του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας».

Άρθρο 41 **Ποινικές διατάξεις του ν. 998/1979**

1. Η παρ. 1 του άρθρου 70 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος εκχερσώνει, υλοτομεί αποψιλωτικά, καλλιεργεί ή φυτεύει μη δασικά φυτά σε έκταση δημόσια ή ιδιωτική, που κηρύχθηκε αναδασωτέα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε 100 τετραγωνικά μέτρα που καταστρέφονται. Η χρηματική ποινή για καταστροφή έβραν του ενός στρέμματος αναδασωτέας εκτάσεως αυξάνεται σε έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ για κάθε επιπλέον 100 τετραγωνικά μέτρα αναδασωτέας εκτάσεως που καταστρέφονται. Οι ποινές αυτές επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις ποινές των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 71 του παρόντος νόμου για την ανοικοδόμηση αναδασωτέων εκτάσεων.

Επίσης επιβάλλεται διοικητική ποινή προστίμου με πράξη καταλογισμού του οικείου δασάρχη, η οποία εκδίδεται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτόν της αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης που εκδίδεται σε βάρος των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο προσώπων. Με μέριμνα της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής γνωστοποιούνται οι αποφάσεις αυτές, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευσή τους, στον οικείο δασάρχη. Το πρόστιμο ισούται με 1.467 ευρώ πολλαπλασιαζόμενα επί το συντελεστή Μ της παρ. 5 του άρθρου 16 του π.δ. 437/1981 (Α' 120) και με την έκταση που καταστρέφεται σε στρέμματα.

Το πρόστιμο εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη Δημοσίων Εσόδων και αποδίδεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, ως δαπάνη αποκατάστασης της δασικής βλάστησης που καταστράφηκε. Με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 107 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, ο ιδιοκτήτης και ο κάτοχος ποιμνίου που συλλαμβάνεται με το ποιμνίο του μέσα σε αναδασωτέα έκταση ή που δεν λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να μην εισέρχονται τα ζώα μέσα σε αναδασωτέα έκταση, καθώς και αυτός που επιτρέπει τη βοσκή σε τρίτους, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πεντακόσια (500) μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.

Σε περίπτωση υποτροπής επί της ίδιας ή άλλης αναδασωτέας εκτάσεως οι παραπάνω ποινές κάθε παράβασης και το πρόστιμο διπλασιάζονται.

2. Το άρθρο 71 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι παραβάτες, εργολάβοι, υπεργολάβοι, κατασκευαστές, οι εντολείς τους και κάθε τρίτος που επιχειρεί,

άνευ δικαιώματος ή καθ' υπέρβαση των υπό του ν. 998/1979 προβλεπόμενων εξαιρέσεων την ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, τιμωρούνται με κάθειρξη τουλάχιστον πέντε (5) ετών και χρηματική ποινή από 20.000 μέχρι 200.000 ευρώ.

2. Οι συμπράττοντες στην ανοικοδόμηση ή κατασκευή υπάλληλοι και εργάτες των προσώπων της προηγούμενης περίπτωσης, οι συνεργάτες αυτών και κάθε τρίτος που παρέχει άμεση ή έμμεση συνδρομή πριν ή κατά την ανέγερση του κτίσματος ή της κατασκευής τιμωρούνται, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 μέχρι 20.000 ευρώ.»

3. Όποιος εκχερσώνει παράνομα δάσος, δασική έκταση, όποιος καλλιεργεί έκταση των ανωτέρω κατηγοριών που έχει εκχερσωθεί παράνομα ή φυτεύει μη δασικά φυτά ή παραβιάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο την κατά προορισμό χρήση δάσους, δασικής εκτάσεως, καθώς και όποιος ενεργεί επί εκχερσωθείσας παράνομα έκτασης πράξεις διακατοχής και σε κάθε περίπτωση όποιος πραγματοποιεί επέμβαση σε δάσος, δασική έκταση χωρίς την έγκριση της παραγράφου 2 ή την πράξη της παράγραφου 6 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και εκείνοι κατ' εντολή ή παρότρυνση ή οποιαδήποτε υποβοήθηση των οποίων τελέσθηκαν οι παραβάσεις αυτές.

4. Κατά των παραβατών των προηγούμενων παραγράφων επιβάλλεται υποχρεωτικά δήμευση των προϊόντων των ως άνω αξιοποιήσιμων πράξεων ως και των αντικειμένων, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ή ήταν προορισμένα για την τέλεσή τους.

5. Απαγορεύεται η σύνδεση των αναφερόμενων στην παραγραφή 1 του παρόντος άρθρου οικοδομών, κτισμάτων και εγκαταστάσεων με τα δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεπικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου. Οι παραβάτες τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή από 3.000 μέχρι 30.000 ευρώ.

6. Το πρωτόκολλο κατεδάφισης- απομάκρυνσης κοινοποιείται εντός δύο (2) ημερών από την έκδοσή του στον αρμόδιο Εισαγγελέα. Η μη τήρηση των ως άνω υποχρεώσεων αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα και δεν επηρεάζει το κύρος της διαδικασίας.

7. Ως προς την ανασταλτική δύναμη της έφεσης εφαρμόζεται το άρθρο 497 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

8. Εκτελεστές έργων διανοίξεως οδών μη συμμορφούμενοι προς τις κατ' άρθρο 48 παρ. 1 του παρόντος νόμου υποχρεώσεις τιμωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 458 Π.Κ..

9. Οι μη συμμορφούμενοι με τις περί αποκατάστασης του φυσικού τοπίου και της δασικής βλάστησης υποχρεώσεις του άρθρου 52 του παρόντος ως και με τις κατ' εφαρμογή αυτού από τη δασική αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 μέχρι 20.000 ευρώ.

10. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται και οι μη συμμορφούμενοι με τις υποχρεώσεις του άρθρου 49 του παρόντος ως και με τις κατ'

εφαρμογή αυτού από τη δασική αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις.»

Άρθρο 42 **Εξουσιοδοτήσεις**

Το άρθρο 78 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:
«1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αξίας δάσους, δασικής έκτασης ή δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ρυθμίζονται τα θέματα σχετικά με την ίδρυση και λειτουργία του δικτυακού τόπου στον οποίο λαμβάνει χώρα η κεντρική ανάρτηση της πράξεως χαρακτηρισμού του άρθρου 14 του παρόντος νόμου ως και της απόφασης της Επιτροπής επί των αντιρρήσεων κατ' αυτής, με τη δημιουργία και τήρηση κεντρικού αρχείου, με τη συλλογή, ταξινόμηση, καταχώριση και επεξεργασία προς ανάρτησή της, την έκδοση κωδικού αριθμού διαδικτυακής ανάρτησης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο τύπος, τα απαιτούμενα στοιχεία της αίτησης, καθώς και ο τύπος, το περιεχόμενο και τα στοιχεία της ανωτέρω πράξης χαρακτηρισμού του δασάρχη ως και της απόφασης της Επιτροπής επί των αντιρρήσεων κατ' αυτής. Με κοινή υπουργική απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ηλεκτρονική διαδικασία υποβολής αιτήσεων και έκδοσης πράξης του δασάρχη, καθώς και αυτόματης εισαγωγής των στοιχείων στην ταυτότητα του κτιρίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 3843/2010.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία υπαγωγής επενδύσεων στη διάταξη της παραγράφου 8α του άρθρου 14 του παρόντος νόμου.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης της παραγράφου 2 και της πράξης της παραγράφου 6 του άρθρου 45 του παρόντος.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης της έγκρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι υποχρεώσεις του δικαιούχου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 47 του παρόντος νόμου.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται ο τύπος του τίτλου κυριότητας της παραγράφου 11 του άρθρου 47 του παρόντος νόμου.

8. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι τεχνικές

προδιαγραφές των εγκαταστάσεων των εκτροφείων θηραμάτων του άρθρου 47α του παρόντος νόμου.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές χάραξης, σήμανσης, διάνοιξης και συντήρησης των ορειβατικών μονοπατιών της παραγράφου 2 του άρθρου 56 του παρόντος νόμου.

10. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι προδιαγραφές σύνταξης των μελετών διαχείρισης των πάρκων και αλσών της παραγράφου 2 του άρθρου 58 του παρόντος νόμου.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών καθορίζονται το ανώτατο εμβαδό της παραχωρουμένης έκτασης, ο τύπος του παραχωρητηρίου, τα δικαιούχα πρόσωπα και η σειρά προτίμησης αυτών, οι υποχρεώσεις του προσώπου στο οποίο έγινε η παραχώρηση για να καλλιεργεί και να καρπούται κατά τρόπο επιμελή και συνεχή τα καστανοτεμάχια, οι όροι έκπτωσης και αποβολής σε περίπτωση εγκατάλειψης, καταστροφής ή πλημμελούς εκμετάλλευσης, το ύψος του τμήματος και ο τρόπος καταβολής του, ο τύπος της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 του άρθρου 66 του παρόντος ειδικής μελέτης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 66 του παρόντος νόμου.

12. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ρυθμίζεται η ακολουθητέα, κατά την κατεδάφιση αυθαίρετου κτίσματος, σύμφωνα με το άρθρο 67Α του παρόντος, ροή των εργασιών μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών ως και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου 4 του ανωτέρω άρθρου.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος της προβλεπόμενης στην παράγραφο 5 του ανωτέρω άρθρου αποζημίωσης και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος του παραβόλου της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου.

14. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται οι λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

Άρθρο 43 **Τροποποιήσεις του ν. 3208/2003**

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου που:

1. Αναγνωρίστηκαν ως ιδιωτικά:»
2. Οι περιπτώσεις θ' και ι' του τμήματος Ι του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:
  - α) τις δασικές εκτάσεις που με τον ανωτέρω νόμο κρίθηκε ότι δεν ανήκουν στο Δημόσιο,
  - β) τις εκτάσεις που εμφανίζονται στον προσωρινό κτηματολόγιο χάρτη του ν. 248/1976 ως μη δασικές, καθώς

και εκείνες που κρίθηκε με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, κατά τη διαδικασία των άρθρων 12 επ. του ν. 248/1976, ότι δεν αποτελούν δάσος ή δασική έκταση και αν ακόμη απέκτησαν μεταγενεστέρως δασικό χαρακτήρα, εφόσον έχουν εκδοθεί για τις εκτάσεις αυτές ή για τμήματά τους μέχρι τις 31.3.2011 από τις αρμόδιες δασικές αρχές διοικητικές πράξεις, βεβαιωτικές του διαπιστωθέντος, κατ' εφαρμογή του ν. 248/1976, μη δασικού χαρακτήρα αυτών.

ι) Με τις διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα.

3. Μετά την περίπτωση ι' του τμήματος Ι του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, προστίθενται νέες περιπτώσεις κ', λ' και μ' ως εξής:

«κ) Με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν.δ. 2185/1952 «περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων προς αποκατάσταση ακτημόνων καλλιεργητών και κτηνοτρόφων» (Α' 217) και του άρθρου 26 του ν. 2040/1992, σε ό,τι αφορά τις δασικές εκτάσεις της παραγράφου 2, τις εκτάσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 και τις υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει.

λ) Με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3147/2003.

μ) Σύμφωνα με τις καταχωρήσεις στα κτηματολογικά βιβλία του Κτηματολογίου Ρόδου και Κω - Λέρου.»

4. Στο τμήμα ΙΙΙ της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, προστίθενται οι λέξεις «κατά κυριότητα».

5. Οι περιπτώσεις β' και γ' του τμήματος ΙΙΙ του άρθρου 10 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει, αντικαθίστανται και στο τέλος του τμήματος αυτού προστίθεται νέα περίπτωση ζ' εξής:

«β) Σε τρίτους, βάσει συμβιβαστικών πράξεων με το Ελληνικό Δημόσιο, κατά τη διαδικασία του άρθρου 39 του ν. 1884/1990, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 του ν. 2227/1994 (Α' 129), καθώς και των διατάξεων του β.δ. 6/1961, εφόσον αντικείμενο της συμβιβαστικής πράξης έχει αποτελέσει η κυριότητα της έκτασης και όχι οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα τρίτων σε αυτήν.»

«γ) Από διαχωρισμό υπέρ των Ταμείων Εφεδρών Πολεμιστών Κρήτης και των Μονών βάσει του ν. 3345/1925.»

«ζ) Κατόπιν αδείας του Υπουργού Γεωργίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του από 3.9.1924 νομοθετικού διατάγματος που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν. 3250/1924 (Α' 324), εφόσον η άδεια μεταβίβασης δεν ανακλήθηκε ούτε ακυρώθηκε με δικαστική απόφαση.»

6. Η παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 3208/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δημόσια και ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που παραχωρήθηκαν για γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, όπως αυτές κατά καιρούς ίσχυσαν και κωδικοποιήθηκαν με τα άρθρα 14 έως και 27 του Δασικού Κώδικα, εφόσον αξιοποιήθηκαν κατά τους όρους της παραχώρησης ή της εκχέρωσης, εκδόθηκαν οριστικά παραχωρητήρια και ουδέποτε μετέβαλαν τη χρήση για την οποία παραχωρήθηκαν δεν υπάγονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και μπορούν να διαθέτουν για χρήση, συναφή προς το σκοπό της παραχώρησης.»

7. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 και οι παράγραφοι 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 17 του ν. 3208/2003 καταργούνται.

8 α) Η παρ. 20 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«20. Στις εκτάσεις των αγροκτημάτων που προήλθαν από διαχωρισμό με απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής Διαχείρισης Ανταλλαξίμου Περιουσίας και οι οποίες εμφανίζονται στον κτηματολογικό πίνακα του οικείου αγροκτήματος, όπως αυτός διαμορφώθηκε με την παραπάνω απόφαση, υπέρ των ιδιωτών, το Δημόσιο δεν προβάλλει οποιαδήποτε δικαιώματα.»

β) Μετά την παρ. 20 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003 προστίθεται νέα παράγραφος 21 ως εξής:

«21. Εκτάσεις πρώην αγροτικού ή χορτολιβαδικού χαρακτήρα, στις οποίες έπαυσε η καλλιέργεια ή η βόσκηση λόγω απαγόρευσης διενέργειας διακατοχικών πράξεων επί αυτών μέχρι την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος έναντι του Δημοσίου, διατηρούν το χαρακτήρα που είχαν, εφόσον αναγνωριστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ως μη δημόσιες. Διοικητικές πράξεις που τυχόν εκδόθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την προστασία τους, ανακαλούνται αυτοδίκαια.»

9. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 15 του ν. 3208/2003 (Α' 303) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Ομοίως αναγνωρίζονται ως ιδιωτικές οι εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, των ανωτέρω περιοχών.»

Άρθρο 44

Τροποποιήσεις του ν.δ. 86/1969

1. Μετά το άρθρο 237 του ν.δ. 86/1969 προστίθεται άρθρο 237Α, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 237Α

Παραχωρήσεις ακινήτων

1. Κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές, όπως δασικά κτίρια, δασοφυλάκεια, πυροφυλάκεια, αποθήκες, υδατοδεξαμενές, φυτώρια, εργοστάσια ξυλείας, ιχθυογεννητικοί σταθμοί, ορειβατικά καταλύματα, ξύλινα λυόμενα οικήματα κ.λπ., συμπεριλαμβανομένων και των ακινήτων που αποτελούσαν περιουσία των καταργηθέντων με το άρθρο 36 του ν. 2218/1994 ταμείων γεωργίας κτηνοτροφίας και δασών των νομών και μη μεταγραφέντων κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 36 του παραπάνω νόμου, που χρησιμοποιούν οι Δασικές Υπηρεσίες, ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο, με εξαίρεση τα μισθωμένα από αυτό κτίρια, και η διαχείρισή τους ασκείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

2. Τα παραπάνω ακίνητα, καθώς και τα κτίρια και γενικά οι υποδομές που ανεγέρθηκαν εντός δασών, δασικών εκτάσεων και δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και παραδόθηκαν στις δασικές υπηρεσίες λόγω εκπλήρωσης του σκοπού της επέμβασης ή επειδή εγκαταλείφθηκαν, αν δεν είναι αναγκαία στις Δασικές Υπηρεσίες που τα χρησιμοποιούν επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων στην παρ. 12 του άρθρου 45 του ν. 998/1979 όπως ισχύει, να παραχωρούνται, κατά χρήση για ορισμένο χρόνο, κατά προτεραιότητα άνευ ανταλλάγματος προς το Δημόσιο ή προς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ή, εφόσον δεν υπάρξει ενδιαφέρον από τους ως άνω τότε κατόπιν ανταλλάγματος,

σε φυσικά ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που εκπληρούν κοινωφελή ή μη σκοπό. Τα ως άνω ακίνητα διατίθενται και για την εγκατάσταση κέντρων υποδοχής και φιλοξενίας μεταναστών. Η διαχείριση των παραχωρούμενων ακινήτων γίνεται κατά παρέκκλιση των περί των χρήσεων γης και των όρων δόμησης κειμένων πολεοδομικών διατάξεων, εάν είναι αναγκαίο προκειμένου να εκπληρωθεί ο σκοπός της παραχώρησης.

Η παραχώρηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μετά από εισήγηση της Ειδικής Γραμματείας Δασών.

Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το τίμημα, ο σκοπός της παραχώρησης και μπορεί να τίθενται όροι, η μη εκπλήρωση των οποίων συνεπάγεται την ανάκληση αυτής. Το ανωτέρω τίμημα κατατίθεται υπέρ του Πράσινου Ταμείου στον ειδικό κωδικό Ειδικός Φορέας Δασών και διατίθεται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών.»

2. Δεν μεταβάλλεται το νομικό καθεστώς κτιρίων, κτισμάτων και εγκαταστάσεων που ανεγέρθηκαν σε εκτάσεις που παραχωρήθηκαν για κοινωφελείς σκοπούς με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν.δ. 86/1969 σε νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ανεξαρτήτως ειδικής ή καθολικής διαδοχής αυτών και ανεξαρτήτως του ειδικότερου προσδιορισμού της κοινωφελείας στον τίτλο παραχώρησης εφόσον εξακολουθεί η εξυπηρέτηση κοινωφελών σκοπών.

Άρθρο 45

Τροποποιήσεις του ν.δ. 86/1969 - Ίδρυση δασικών φυτωρίων - Διάθεση δασικών σπόρων

1. Το άρθρο 51 του ν.δ. 86/1969 αντικαθίσταται ως εξής: «Επιτρέπεται η ίδρυση δασικών φυτωρίων για παραγωγή και διάθεση των αποθεμάτων, αντί τιμήματος, δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού για δασοπονικούς σκοπούς από τις Δασικές Υπηρεσίες, καθώς και η ίδρυση δασικών φυτωρίων για παραγωγή και εμπορία δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού για δασοπονικούς και μη σκοπούς από φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου κατόπιν άδειας της Διεύθυνσης Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ως δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό νοούνται όλα τα δασικά είδη και τα υβρίδια αυτών.

3. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται οι λεπτομέρειες σχετικά με την έκδοση των αδειών ίδρυσης, λειτουργίας, διάθεσης και εμπορίας των δασικών φυτωρίων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, την εποπτεία, τον έλεγχο και την παρακολούθηση της λειτουργίας των φυτωρίων, την έκδοση παραβόλου υπέρ του Πράσινου Ταμείου για την έκδοση της άδειας ίδρυσης αυτών, την εγγραφή σε ειδικό Μητρώο, την εισαγωγή από, εξαγωγή ή επανεξαγωγή σε Τρίτες χώρες, τον έλεγχο και την πιστοποίηση του δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού, το φυτοϋγειονομικό έλεγχο, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

2. Μετά το άρθρο 119 του ν.δ. 86/1969 προστίθεται άρθρο 119Α, που έχει ως εξής:

«1. Η Κεντρική Αποθήκη Δασικών Σπόρων που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Δασών μετονομάζεται σε Κέντρο επεξεργασίας, ελέγχου και πιστοποίησης δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού και δύναται να διαθέτει αντί τιμήματος δασικούς σπόρους, μοσχεύματα, δευτερεύοντα προϊόντα εκκόκκισης (κώνους κ.ά.) προς τρίτους από τα αποθέματά της.

2. Τα έσοδα από τη διάθεση αυτών των προϊόντων κατατίθενται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθενται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι δικαιούχοι, οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι τιμές διάθεσης των δασικών σπόρων, μοσχευμάτων, δευτερευόντων προϊόντων εκκόκκισης (κώνους κ.ά.)»

Άρθρο 46

Τροποποιήσεις του ν.δ. 86/1969 - Βοσκή - Υλοτομία

Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 110 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, προστίθενται οι λέξεις «πλην των κειμένων στις νησιωτικές περιοχές του νομού αυτού».

Άρθρο 47

Τροποποιήσεις του ν.δ. 86/1969 - Κατάσχεση και δήμευση δασικών προϊόντων, εργαλείων, οργάνων, σκευών κ.λπ.

1. Η παρ. 2 του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 περίπτωση γ' του ν. 4138/2013 (Α' 72), αντικαθίσταται ως εξής:

«2α. Τα ως άνω κατασχεμένα δασικά προϊόντα, ευθύς μετά την κατάσχεση, διατίθενται άνευ δημοπρασίας, από τον προϊστάμενο του οικείου δασαρχείου είτε σε αγαθοεργά ή άλλα κοινωφελή ιδρύματα είτε σε δημόσιες υπηρεσίες, αντί τιμήματος ίσου με την αντίστοιχη αγοραία τιμή του ισχύοντος πίνακα διατιμήσεως, εκτός εάν πρόκειται για προϊόντα από μη δημόσια δάση, οπότε καταβάλλεται από αυτούς τίμημα οριζόμενο από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

β. Στην περίπτωση που από τη σχετική έκθεση κατάσχεσης, προκύπτει ότι τα ως άνω κατασχεμένα, δασικά προϊόντα αφορούν αποκλειστικά την κατηγορία των καυσόξυλων, τότε, ευθύς μετά την κατάσχεση, ο προϊστάμενος του οικείου Δασαρχείου ή της Διεύθυνσης Δασών χωρίς Δασαρχείο, δύναται άμεσα να προβεί στη διάθεση αυτών, άνευ δημοπρασίας, είτε σε αγαθοεργά ή άλλα κοινωφελή ιδρύματα είτε σε δημόσιες υπηρεσίες, για την κάλυψη των αναγκών τους σε καυσόξυλα είτε στον οικείο Δήμο, για την κάλυψη των ατομικών αναγκών ατόμων, που αποδεδειγμένα υπάγονται σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, εφόσον τα άτομα αυτά δεν συμμετείχαν σε οποιοδήποτε στάδιο και καθ' οιονδήποτε τρόπο στην προαναφερόμενη παράνομη ενέργεια (της υλοτομίας, συλλογής, μεταφοράς κ.λπ.). Η εν λόγω διάθεση γίνεται επί καταβολή τιμήματος, που αντιστοιχεί στο ήμισυ της αντίστοιχης αγοραίας τιμής του ισχύοντος πίνακα διατιμήσεως, εκτός εάν πρόκειται περί προϊόντων από μη δημόσια δάση, οπότε καταβάλλεται

τίμημα στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους, εάν αυτός δεν ενέχεται στην παράνομη υλοτομία και δεν αποζημιώθηκε, με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, για τη γενομένη στο δάσος του υλοτομία, το ύψος του οποίου καθορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι δικαιούχοι των ατομικών αναγκών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης β'.

γ. Σε περίπτωση κατά την οποία τα κατασχεμένα δασικά προϊόντα δεν διατεθούν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ανωτέρω περιπτώσεις α' και β', τότε αυτά εκποιούνται, με πρόχειρη δημοπρασία, εγκρινόμενη από τον αρμόδιο δασάρχη ή τον Διευθυντή Δασών (σε Διευθύνσεις χωρίς Δασαρχεία) και προ της εκδόσεως της σχετικής ποινικής αποφάσεως. Στην δημοπρασία, δεν δύνανται να συμμετέχουν τα πρόσωπα, που σε οποιοδήποτε στάδιο και καθ' οιονδήποτε τρόπο, συμμετείχαν στην προαναφερόμενη, παράνομη ενέργεια (της υλοτομίας, συλλογής, μεταφοράς κ.λπ.).

Σε περίπτωση άγονου ή ασύμφορου αποτελέσματος, μετά τη διενέργεια δύο (2) δημοπρασιών, εφόσον πρόκειται για καυσόξυλα, αυτά δύνανται να διατεθούν για την κάλυψη των ατομικών αναγκών των κατοίκων του άρθρου 168 του παρόντος νομοθετικού διατάγματος ή στους ιδιοκτήτες ή διακατόχους με την καταβολή του 1/2 του μισθώματος. Οι δικαιούχοι των ατομικών αναγκών, το καταβλητέο τίμημα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Για τις λοιπές κατηγορίες δασικών προϊόντων έχει ανάλογη εφαρμογή το εδάφιο δ' της παρ. 1 του άρθρου 138 του παρόντος νομοθετικού διατάγματος. Το κατά τα ως άνω τίμημα ή το εκπλειστηρίασμα, προκειμένου περί προϊόντων μη δημοσίων δασών, αποδίδεται στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους, εάν δεν ενέχεται στην παράνομη υλοτομία και δεν αποζημιώθηκε, με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, για τη γενομένη στο δάσος του υλοτομία.

δ. Εάν λόγω της ποσότητας των κατασχεθέντων δασικών προϊόντων δεν υπάρχει στην ευρύτερη περιοχή της κατάσχεσης επαρκής, ασφαλής δημόσιος χώρος φύλαξης, τότε αυτά παραδίδονται επί αποδείξει προς φύλαξη στους παραβάτες ή στους ιδιοκτήτες τους, οριζόμενους ως μεσεγγυούχους και ευθυνόμενους για τη φύλαξή τους, μέχρι την κατά τα ανωτέρω διάθεση ή εκποίηση αυτών η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός δύο μηνών».

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 περίπτωση δ' του ν. 4138/2013 (Α' 72), αντικαθίσταται ως εξής:

«Ομοίως κατάσχονται και δημεύονται από τα αρμόδια όργανα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τα παντός είδους εργαλεία, όργανα και σκεύη, με τα οποία ο παραβάτης προβαίνει στην εκτέλεση του αδικήματος, τα μεταφορικά μέσα τα οποία χρησιμοποιούνται κατά την παράνομη υλοτομία ή μεταφορά, καθώς και η άδεια κυκλοφορίας τους και το δίπλωμα οδήγησης του οδηγού.»

3. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), όπως τροποποιήθηκε και

ισχύει με το άρθρο 2 περίπτωση δ' του ν. 4138/2013 (Α' 72), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άλλως τα εργαλεία, όργανα και σκεύη, με τα οποία ο παραβάτης προέβη στην εκτέλεση του αδικήματος, εκποιούνται με δημοπρασία, η οποία διενεργείται, σύμφωνα με τις διατάξεις περί εκποιήσεως αδεσπότην ή κατασχεθέντων δασικών προϊόντων, τα δε τροχοφόρα μεταφορικά μέσα εκποιούνται από την Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών του Υπουργείου Οικονομικών.»

4. Η παρ. 8 του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 περίπτωση στ' του ν. 4138/2013 (Α' 72) και το άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 4180/2013 (Α' 182), αντικαθίσταται ως εξής:

«8.α. Επίσης, επιβάλλεται σε έκαστον των παραβατών και εις ολόκληρον με πράξη καταλογισμού του οικείου δασάρχη πρόστιμο ανά μονάδα μέτρησης της παρανομίας υλοτομηθείσας ή μεταφερόμενης ξυλείας ή των καυσόξυλων, ίσο με το πενταπλάσιο της αγοραίας τιμής, της προβλεπομένης από τον πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων για την αντίστοιχη κατηγορία.

Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται το διπλάσιο του ανωτέρω προστίμου.

β. Η διαδικασία επιβολής της διοικητικής κύρωσης της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει με τη βεβαίωση της παράβασης από το όργανο που τη διαπιστώνει, το οποίο συντάσσει σχετική έκθεση. Η έκθεση κοινοποιείται μαζί με έγγραφη κλήτευση του δασάρχη προς τον παραβάτη να υποβάλει τις απόψεις του ενώπιόν του για την αποδιδόμενη σε αυτόν παράνομη ενέργεια μέσα σε πέντε ημέρες από την κοινοποίηση της κλήτευσης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, για πέντε ημέρες.

Το πρόστιμο βεβαιώνεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., επισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη δημοσίων εσόδων και αποδίδεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Το δίπλωμα οδήγησης επιστρέφεται στον κύριο ή νόμιμο κάτοχό του μετά την παρέλευση τριμήνου από την εξόφληση του επιβληθέντος προστίμου.

γ. Κατά της απόφασης επιβολής προστίμου ο παραβάτης μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο κατά τόπο αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο, εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας εξηκονθήμερης προθεσμίας, που αρχίζει από την επόμενη της κοινοποίησης σε αυτόν της απόφασης. Η προσφυγή εκδικάζεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Η προθεσμία της ανωτέρω προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης επιβολής προστίμου. Είναι όμως δυνατόν να χορηγηθεί, κατά περίπτωση, αναστολή εκτέλεσης της ανωτέρω απόφασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 88 και 200 έως 209 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

δ. Σε περίπτωση έκδοσης αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης από το ποινικό δικαστήριο επιστρέφεται το δίπλωμα οδήγησης, το επιβληθέν πρόστιμο διαγράφεται και το καταβληθέν ποσό αυτού επιστρέφεται από τον φορέα στον οποίο αποδόθηκε. Ιδιαίτερα σε περίπτωση εντοπισμού του δράστη αλλά μη ευρέσεως των παρανομών υλοτομηθέντων ή μεταφερθέντων δασικών προϊόντων το ανωτέρω διοικητικό πρόστιμο επιβάλλεται, μετά την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης του αρμοδίου ποινικού δικαστηρίου, για την

ποσότητα που αναφέρεται στη μήνυση και επικυρώθηκε με την ανωτέρω απόφαση.»

5. Η παρ. 9 (πρώην 8 αναριθμηθείσα με το άρθρο 2 του ν. 4138/2013 (Α' 72) του άρθρου 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δύναται να ορισθούν και άλλες περιπτώσεις κατασχέσεως δασικών προϊόντων.»

Άρθρο 48

Λοιπές ποινικές διατάξεις του ν.δ. 86/1969

1. Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4198/2013 (Α' 215) προστίθεται περίπτωση θ' ως εξής:

«θ. του άρθρου 268 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7).»

2. Στο τέλος της περίπτωσης γ' της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4198/2013 (Α' 215) προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

«ε. του άρθρου 268 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7).»

3. Στην παρ. 1 του άρθρου 268 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, μετά την περίπτωση ε' προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«στ. ο μεταφέρων δασικά προϊόντα, τα οποία έχουν υλοτομηθεί ή συλλεχθεί χωρίς τις απαιτούμενες άδειες.»

4. Στο άρθρο 269 του ν.δ. 86/1969 η χρηματική ποινή διαμορφώνεται στο ύψος των πεντακοσίων (500) ευρώ.

5. Στην παρ. 3 του άρθρου 286 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της ζημίας δεν πρέπει να υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ.

6. Στην παρ. 10 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της αποζημίωσης διαμορφώνεται στα πενήντα (50) μέχρι πεντακόσια (500) ευρώ.

7. Στην παρ. 14 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της αποζημίωσης για το ελάφι ανέρχεται στα χίλια (1.000) ευρώ, για δορκάδα - αγριόγιδο - αίγαγρο Κρήτης στα πεντακόσια (500) ευρώ, για τα λοιπά είδη αίγαγρων στα τριακόσια (300) ευρώ, για αγριοπετεινό - φασιανό ή αφάιρεση αυγών αυτών στα πενήντα (50) ευρώ.

8. Στην παρ. 18 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα εκατό (100) ευρώ.

9. Στην παρ. 19 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα εκατό (100) μέχρι χίλια (1.000) ευρώ.

10. Στην παρ. 1 του άρθρου 288α του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα χίλια πεντακόσια (1.500) μέχρι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

Άρθρο 49

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4061/2012

1. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4061/2012 (Α' 66) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Επίσης οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται σε κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές, που διαχειρίζονται και χρησιμοποιούν οι Δασικές Υπηρεσίες, όπως δασικά κτίρια, δασοφυλάκεια, πυροφυλάκεια, αποθήκες, υδατοδεξαμενές, φυτώρια, εργοστάσια Ξυλείας, ιχθυογεννητικοί σταθμοί, ορειβατικά καταλύματα, ξύλινα λυόμενα οικήματα κ.λπ.»

2. Μετά την παρ. 16 του άρθρου 36 του ν. 4061/2012, όπως ισχύει, προστίθεται νέα παράγραφος 17 ως εξής:

«17. Δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας διαθέσιμα ή κοινόχρηστα ακίνητα δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια και εκχερ-

σώθηκαν για το λόγο αυτόν πριν την ισχύ του παρόντος νόμου, καθώς και εκτάσεις δασικού και χορτολιβαδικού χαρακτήρα της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, που περιελήφθησαν στον κτηματολογικό πίνακα κυρωμένου αναδασμού του άρθρου 15 του ν. 647/ 1977 (Α' 242) και έχουν αποδοθεί σε δικαιούχους. Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την προστασία τους ανακαλούνται.»

Άρθρο 50

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 1421/1984

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1421/1984 (Α' 27) διαγράφεται η λέξη υπηρεσίες και προστίθεται η φράση και «δασικές υπηρεσίες».

2. Μετά την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1421/1984 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με την ίδια απόφαση επιτρέπεται και η εισαγωγή για τις ίδιες υπηρεσίες και λοιπών αποτρεπτικών μέσων, ή εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας μηχανισμών εκτόξευσης χημικών ουσιών (SPRAY) για την αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης ζώων της άγριας πανίδας σε κατοικημένες περιοχές ή και τη διαχείριση φαινομένων υπερπληθυσμού ειδών της άγριας πανίδας.»

3. Το άρθρο 2 του ν. 1421/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2

Άδεια κατοχής και χρήσης

1. Η κατοχή και η χρήση των όπλων και λοιπών μέσων του άρθρου 1 επιτρέπεται σε υπαλλήλους των κτηνιατρικών υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και των Περιφερειών, καθώς και σε δασικούς υπαλλήλους των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, ύστερα από άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής. Η κατά τα ανωτέρω άδεια χορηγείται από τις οικείες αστυνομικές αρχές σε τακτικούς υπαλλήλους των κτηνιατρικών και δασικών υπηρεσιών ή σε υπαλλήλους με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου των ανωτέρω υπηρεσιών. Για τη χορήγησή της ισχύουν οι προϋποθέσεις του ν. 2168/1993 (Α' 147) και της υπ' αριθ. 3009/2/23-α' από 31.8.1994 υπουργικής απόφασης «Δικαιολογητικά και διαδικασία έκδοσης των προβλεπόμενων από τις διατάξεις του ν. 2168/1993 και 456/1976 αδειών» (Β' 696), ως ισχύει.

2. Η άδεια της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται κατόπιν υποβολής των δικαιολογητικών που προβλέπονται στα άρθρα 1 και 2 παρ. Ι υποπαραγράφος 7 της υπ' αριθμ. 3009/2/23-α' από 31.8.1994 υπουργικής απόφασης, από τις κτηνιατρικές ή δασικές υπηρεσίες προς τις οικείες αστυνομικές αρχές, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερόμενων κτηνιατρικών ή δασικών υπηρεσιών προς τις οικείες αστυνομικές αρχές. Στην αίτηση περιλαμβάνονται πλήρη στοιχεία ταυτότητας των υπαλλήλων για τους οποίους ζητείται να χορηγηθούν οι άδειες, καθώς και αντίγραφα του ποινικού τους μητρώου.

3. Οι προαναφερόμενες άδειες παρέχουν το δικαίωμα στους κατόχους τους να φέρουν και να χρησιμοποιούν τα όπλα του άρθρου 1 μόνο κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας. Η χρήση των όπλων αυτών από δασικούς υπαλλήλους γίνεται μόνο με την παρουσία και την συνδρομή κτηνιάτρου.

4. Με άδεια των οικείων αστυνομικών αρχών που χορηγείται με την ίδια κατά τα ανωτέρω διαδικασία

και τις ίδιες προϋποθέσεις, επιτρέπεται η κατοχή και χρήση αποτρεπτικών μέσων, ιδίως κροτίδων κρότου λάμψης, και συσκευών εκτόξευσης αυτών, μηχανισμών εκτόξευσης χημικών ουσιών (SPRAY) ή εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας, για την αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης ζώων της άγριας πανίδας σε κατοικημένες περιοχές.»

4. Το άρθρο 3 του ν. 1421/1984 (Α' 27) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 3
Φύλλαξη όπλων και μέσων

1. Τα ειδικά όπλα και τα λοιπά είδη και αποτρεπτικά μέσα της παραγράφου 1 φυλάσσονται στα καταστήματα των κτηνιατρικών και δασικών υπηρεσιών, που έχουν κατανεμηθεί, εντός φωριαμών ή ερμαρίων ασφαλείας με ευθύνη των προϊσταμένων και των υπαλλήλων στους οποίους έχει χορηγηθεί η άδεια κατοχής και χρήσης, κατά τρόπο απόλυτα ασφαλή, ώστε να αποκλείεται η προσέγγιση σε αυτά τρίτων, καθώς και των υπολοίπων υπαλλήλων των υπηρεσιών, στους οποίους και απαγορεύεται η χρήση αυτών.

2. Στις υπηρεσίες της προηγούμενης παραγράφου τηρείται ειδικό βιβλίο το οποίο θεωρείται κατά σελίδα από τον προϊστάμενό τους, καθώς και την αρμόδια αστυνομική αρχή, στο οποίο καταχωρίζεται το σύνολο των όπλων και του λοιπού αποτρεπτικού εξοπλισμού και μέσων του άρθρου 1 και 2.

3. Με αποφάσεις των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αντίστοιχα, καθορίζεται ο τρόπος τήρησης του βιβλίου της προηγούμενης παραγράφου.»

5. Το άρθρο 5 του ν. 1421/1984 (Α' 27) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 5
Τελικές διατάξεις

Για τα όπλα και τα λοιπά είδη και μέσα του άρθρου 1 εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2168/1993 εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος.»

Άρθρο 51
Τροποποιήσεις διατάξεων των νόμων 4146/2013, 1845/1989, 2040/1992, 3937/2011, 2664/1998, 4058/2012, 3937/2011, 3585/2007, 4030/2011 και της υπουργικής απόφασης 125469/1993

1. Το εδάφιο γ' του άρθρου 58 του ν. 4146/2013 (Α' 90) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι εγκαταστάσεις δομικών ή μηχανικών κατασκευών, πάνω στις οποίες τοποθετούνται κεραίες, πομποί, αναμεταδότες και άλλες συναφείς εγκαταστάσεις, οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4053/2012 λειτουργούσαν: α) σε δάσος ή δασική έκταση ή δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, καθώς και σε αναδασωτές εκτάσεις, χωρίς έγκριση επέμβασης, ανεξάρτητα από το αν έχουν εκδοθεί πράξεις των δασικών αρχών για την προστασία τους ή β) χωρίς άδεια του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 31 του ν. 4053/2012, υποχρεούνται εντός της αποκλειστικής προθεσμίας της παρ. 3 του άρθρου 31 του ως άνω νόμου, όπως ισχύει, να λάβουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

(ΑΕΠΟ) ή να υπαχθούν σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ).

Κατά τη διάρκεια της παραπάνω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς όλων των διοικητικών πράξεων που έχουν εκδοθεί από τη δασική αρχή για την προστασία της έκτασης και ανακαλούνται με πράξη του αρμόδιου οργάνου μετά την υπαγωγή σε ΠΠΔ ή την έκδοση ΑΕΠΟ. Για τις περιπτώσεις κεραιών που έχουν λάβει ΑΕΠΟ πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4014/2011 αλλά δεν έχουν λάβει την προβλεπόμενη από την τότε ισχύουσα νομοθεσία άδεια, αυτή χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.»

2. Στο τέλος της παρ. 8 του άρθρου 38 του ν. 1845/1989 (Α' 102) προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Οι δασικοί υπάλληλοι δεν εξετάζονται και δεν διώκονται για γνώμη που διατύπωσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Εξαιρούνται των ανωτέρω η περίπτωση δόλου και η παραβίαση του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.»

3. Στην παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 1845/1989 (Α' 102) μετά την περίπτωση η' προστίθενται περιπτώσεις θ' και ι', ως εξής:

«θ. κλάδος ΠΕ Διοικητικών και ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας - Δασοπονίας (Γεωπονίας), που μετατάχθηκαν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ή στην Ειδική Γραμματεία Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής από την Ελληνική Αγροφυλακή κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 του ν. 3938/2011 (Α' 61).

ι. κλάδος ΔΕ Τεχνικών - Οδηγών και ΔΕ Οδηγών».

4. Στο άρθρο 26 του ν. 2040/1992 (Α' 70) η φράση «στην κατηγορία των εδαφών του άρθρου 3 παρ. 2 και ββ του άρθρου 3 του ν. 998/1979» αντικαθίσταται ως ακολούθως: «στην κατηγορία των εδαφών του άρθρου 3 παρ. 2, καθώς και των εδαφών με τη μορφή της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει» και σε συνέχεια αυτής προστίθεται η φράση «και στην κατηγορία των υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπών κορυφών ή αλπικών ζωνών των ορέων της παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου 3 του ν. 998/1979».

5. Η περίπτωση ε' της παρ. 1 του άρθρου μόνου της υπουργικής απόφασης 125469/1993 (Β' 328) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Να πρόκειται για δασικές εκτάσεις της παραγράφου 2 ή για τις εκτάσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 ή για τις υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει.»

6. Η περίπτωση α' της παρ. 14 του άρθρου 20 του ν. 3937/2011 (Α' 60) αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Η απογραφή, ο χαρακτηρισμός, η αξιολόγηση, πιστοποίηση και διατήρηση των δασικών γενετικών πόρων. β) Η δημιουργία και παρακολούθηση μονάδων προστασίας δασικών γενετικών πόρων.»

7. Η παρ. 13 του άρθρου 28 του ν. 2664/1998 (Α' 275), αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Στις περιοχές που κηρύσσονται υπό κτηματογράφηση και στις οποίες έχουν συγκροτηθεί οι Επιτροπές Ενστάσεων του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 (Α' 114), καθώς και στις περιοχές για τις οποίες καταρτίστηκε και κυρώθηκε ο δασικός χάρτης, οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 998/1979 παύουν να ισχύουν και τα προβλεπόμενα από αυτές συμβούλια παύουν να λειτουργούν.

Εκκρεμείς ενώπιον των Συμβουλίων Ιδιοκτησίας Δασών (Σ.Ι.Δ.) και των Αναθεωρητικών Συμβουλίων Ιδιοκτησίας Δασών (Α.Σ.Ι.Δ.) υποθέσεις αναγνώρισης εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, ολοκληρώνονται, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 998/1979. Μετά την έκδοση των σχετικών γνωμοδοτήσεων παύει η λειτουργία των ανωτέρω Συμβουλίων. Η διάταξη της περίπτωσης α' της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 998/1979 παραμένει σε ισχύ, μόνον όσον αφορά τη συγκρότηση του Αναθεωρητικού Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών, το οποίο διατηρείται μόνο για τη συγκρότηση του Μικτού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου της παρ. 7 του άρθρου 25 του α.ν. 1539/1938.

Υποθέσεις αναγνώρισης εμπραγμάτων δικαιωμάτων, που εκκρεμούν ενώπιον των Σ.Ι.Δ., κατά τη συγκρότηση, στις υπό κτηματογράφηση περιοχές, των Επιτροπών Ενστάσεων του άρθρου 7 του ν. 2308/1995 μπορούν, μετά από αίτηση του ιδιώτη που αξιώνει το εμπράγματο δικαίωμα, να παραπεμφθούν προς κρίση στην αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 7 του ν. 2308/1995.»

8. Στο άρθρο 19 του ν. 4058/2012 (Α' 63) μετά τις λέξεις «πυροσβεστικό υπάλληλο» προστίθενται οι λέξεις «ή από δασικούς υπαλλήλους της παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 1845/1989 (Α' 102) ή από υπαλλήλους των κλάδων ΥΕ Δασοφυλάκων και ΔΕ Γεωτεχνικών Δασοφυλάκων που μετατάχθηκαν στις Δασικές Υπηρεσίες από την Ελληνική Αγροφυλακή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 του ν. 3938/2011».

9. Η περίπτωση δ' της παρ. 5 του άρθρου 29 του ν. 3937/2011 (Α' 60), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Δεν επανεξετάζεται στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 14 του ν. 998/1979 ή της κατάρτισης των δασικών χαρτών ο χαρακτήρας των εκτάσεων ή τμημάτων αυτών: α) για τις οποίες είχαν εκδοθεί από τις αρμόδιες δασικές αρχές διοικητικές πράξεις, κατά τη διάρκεια ισχύος και κατ' εφαρμογή των καταργηθέντων διατάξεων της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου 5 ή β) εφόσον πρόκειται για κοινόχρηστες και διαθέσιμες εποικιστικές εκτάσεις που απώλεσαν τη δασική βλάστηση κατ' εφαρμογή των διατάξεων του αγροτικού κώδικα.»

10. Η παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 3585/2007 (Α' 148) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ποινή κράτησης που επιβλήθηκε για τέλεση αγροτικού αδικήματος με αμετάκλητη απόφαση και δεν εξαγοράστηκε απ' αυτόν που καταδικάστηκε εκτίεται σε ιδιαίτερα τμήματα των φυλακών, ή, αν τέτοια δεν υπάρχουν, στο κρατητήριο του Αστυνομικού Τμήματος της έδρας του οικείου Πταισματοδικείου ή της κατοικίας του καταδικασθέντα.»

11. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 40 του ν. 4030/2011 (Α' 249) αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται η εγκατάσταση μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ) σε ανενεργά λατομεία, ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους, μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων και αδειών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος.

Στα λατομεία αυτά συμπεριλαμβάνονται και τα οριζόμενα στο άρθρο 33 του ν. 3164/2003 (Α' 176) ως θέσεις

κατάλληλες για εγκαταστάσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων (ΟΕΔΑ). Η λειτουργία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας των ΑΕΚΚ σε λατομεία δεν πρέπει να παρατείνεται πέραν του χρόνου αποκατάστασης του λατομείου που ορίζεται με τη σύμβαση ανάθεσης του αναδόχου.

Η εγκατάσταση των ανωτέρω μονάδων σε δάση, δασικές εκτάσεις και σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, ενεργείται κατόπιν έγκρισης επέμβασης, χορηγούμενης από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία προηγείται των προβλεπόμενων από άλλες διατάξεις αδειοδοτήσεων για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στις παραγράφους 4 και 6 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, όπως ισχύει. Κατά τα λοιπά ως προς τις ανωτέρω μονάδες εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 7, 8, 9, 11, 12 και 16 του ως άνω άρθρου 45.

2.α. Επιτρέπεται η χρήση της περίσσειας εκσκαφών από την κατασκευή δημόσιων έργων, στα οποία περιλαμβάνονται και τα έργα με σύμβαση παραχώρησης, για την αποκατάσταση ανενεργών λατομείων ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους, μετά από εκπόνηση ειδικής μελέτης μορφολογικής και βλαστητικής αποκατάστασης, καθώς και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

2.β. Ομοίως επιτρέπεται η χρήση των αδρανών καταλοίπων που προκύπτουν από τις μονάδες επεξεργασίας των ΑΕΚΚ και της περίσσειας εκσκαφών από την κατασκευαστική δραστηριότητα ιδιωτικών έργων κατά την αποκατάσταση ανενεργών λατομείων ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους μετά από εκπόνηση ειδικής μελέτης μορφολογικής και βλαστητικής αποκατάστασης, καθώς και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Ειδικότερα η αποκατάσταση των ανενεργών λατομείων που ανήκουν στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. και στα Ν.Π.Δ.Δ., με την επιφύλαξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 2, γίνεται με μέριμνα των εγκεκριμένων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης ΑΕΚΚ. Εφόσον η συγκεκριμένη δραστηριότητα καλύπτεται από τροποποίηση των όρων έγκρισής τους από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ) μετά από υποβολή τροποποιητικού φακέλου, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση υπ' αριθ. 36259/1757/ Ε103/23.8.2010. Οι δαπάνες των μελετών και των εργασιών αποκατάστασης βαρύνουν τα εγκεκριμένα συστήματα.

Στην περίπτωση που στα διοικητικά όρια των ανωτέρω Αρχών λειτουργούν περισσότερα από ένα εγκεκριμένα συστήματα, τα ενδιαφερόμενα εγκεκριμένα συστήματα συμπράττουν μεταξύ τους για το σκοπό αυτόν. Η αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή Ο.Τ.Α. αναθέτουν το έργο της αποκατάστασης με συμβάσεις παραχώρησης του έργου αυτού, χωρίς καταβολή ανταλλάγματος χρήσης, μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων από τη σχετική νομοθεσία αδειών για το έργο. Το έργο της αποκατάστασης εκτελείται πάντοτε υπό την επίβλεψη και έγκριση της αναθέτουσας αρχής σε συνεργασία με το αρμόδιο Δασαρχείο, όπου τα ειδικά χαρακτηριστικά της έκτασης το απαιτεί.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.»

Άρθρο 52 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 5 του άρθρου 32 του παρόντος νόμου, καταλαμβάνει και όσες υποθέσεις δεν ολοκληρώθηκαν, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο βρίσκονται, με εξαίρεση όσων διαθέτουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αποδεικτικό καταβολής τμήματος εξαγοράς δικαιωμάτων διακατεχόμενης δασικής έκτασης για τις οποίες θα εκδίδεται απευθείας απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κατά το άρθρο 50 του ν. 998/1979, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 36 του παρόντος.

2. Υποθέσεις χαρακτηρισμού εκτάσεων του άρθρου 14 του ν. 998/1979 που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ενώπιον των προβλεπόμενων από τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή της από την παράγραφο 2 του άρθρου 33 του παρόντος νόμου, Δευτεροβάθμιων Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων ολοκληρώνονται από τις Δευτεροβάθμιες Επιτροπές εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 34 του παρόντος. Προϋπόθεση για την εξέταση των αντιρρήσεων που εκκρεμούν ενώπιον των Δευτεροβάθμιων Επιτροπών είναι η καταβολή υπέρ του Πράσινου Ταμείου του παραβόλου της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 998/1979, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται από το άρθρο 34 του παρόντος. Οι διατάξεις περί αποζημίωσης της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979, όπως η παράγραφος αυτή αντικαθίσταται από την παρ. 2 άρθρου 33 του παρόντος, εφαρμόζονται αναλόγως και για τα μέλη των Δευτεροβάθμιων Επιτροπών.

3. Πράξεις χαρακτηρισμού του δασάρχη, που κοινοποιήθηκαν ήδη στον αιτούντα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, πρέπει επιμελεία παντός ενδιαφερομένου να υποβληθούν στη διαδικασία κοινοποιήσεων και δημοσιεύσεως της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 34 του παρόντος νόμου.

4. Αποφάσεις εκδοθείσες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου με τις οποίες κηρύχθηκαν δάση ή δασικές εκτάσεις ως αναδασωτέα λόγω καταστροφής τους από πυρκαγιά ή παράνομη υλοτομία ή άλλη αιτία ανακαλούνται υποχρεωτικά με πράξη του αρμόδιου οργάνου ως προς το τμήμα αυτών η εκχέρωση του οποίου είχε ήδη, πριν από την καταστροφή του από τις ανωτέρω αιτίες, εγκριθεί με την έκδοση της οικείας νομικής πράξεως για την ικανοποίηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος. Ομοίως ανακαλούνται λοιπές πράξεις της διοίκησης που τυχόν εκδόθηκαν για την προστασία των εκτάσεων της παρούσας παραγράφου, καθ' ο μέρος αφορούν το ανωτέρω τμήμα αυτών. Μέχρι την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας για την ανάκληση της αναδάσωσης σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, δεν εκδίδονται διοικητικές πράξεις

για την προστασία του τμήματος αυτού κατ' εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας.

5. Υποθέσεις άρσης ή ανάκλησης πράξεων κήρυξης εκτάσεων ως αναδασωτέων, που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ενώπιον των Πρωτοβάθμιων Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων συνεχίζονται από το στάδιο στο οποίο βρίσκονται και ολοκληρώνονται, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 44 του ν. 998/1979 όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παράγραφο 3 του άρθρου 35 του παρόντος νόμου.

6. Οι αιτήσεις εξαγοράς της παρ. 6 του άρθρου 47 του ν. 998/1979, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 36 του παρόντος νόμου, υποβάλλονται εντός προθεσμίας τριών (3) ετών, από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμα έτος με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

7. Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, πτηνοτροφεία, μελισσοκομεία, εκτροφεία θηραμάτων, υδατοκαλλιέργειες, εκτροφεία γουνοφόρων ή άλλες συναφείς κτηνοτροφικές μονάδες που εγκαταστάθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου χωρίς άδεια της δασικής υπηρεσίας σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μια τριετία από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την έγκριση επέμβασης των άρθρων 45 και 47Α του ν. 998/1979, όπως τα άρθρα αυτά ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 36 του παρόντος νόμου, με την επιφύλαξη των παραγράφων 4 και 6 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, έγκριση περιβαλλοντικών όρων ή υπαγωγή σε πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις (ΠΠΔ) σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και τα πιστοποιητικά από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία ή την άδεια δόμησης, όπου απαιτούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 (Α' 52). Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης, κήρυξης τους ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και, εφόσον εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις, οι πράξεις αυτές ανακαλούνται από τη δασική υπηρεσία. Η συνέχιση της λειτουργίας των ανωτέρω εγκαταστάσεων απαγορεύεται στις περιπτώσεις που εκδοθεί, πλήρως αιτιολογημένη πράξη του προϊστάμενου του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, αν δεν υπάρχει δασαρχείο σε επίπεδο νομού, στην οποία διαπιστώνονται συνεχείς επεκτάσεις των ανωτέρω εγκαταστάσεων, κοπή ή εκχέρωση δασικής βλάστησης, καθώς και κατασκευή κτηριακών εγκαταστάσεων, που δεν σχετίζονται με τη λειτουργία τους.

8. Χιονοδρομικά κέντρα, καθώς και υφιστάμενες εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τη λειτουργία χιονοδρομικών κέντρων, που λειτουργούν σε εκτάσεις που διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία και δεν έχουν την προβλεπόμενη από τη δασική νομοθεσία έγκριση, οφείλουν να λάβουν εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου την έγκριση της παρ. 2 ή την πράξη της παρ. 6 του άρθρου 45 του ν. 998/1979. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβο-

λής, επιβολής προστίμων κατεδάφισης και κήρυξης των εκτάσεων ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και, εφόσον εκδοθεί η προβλεπόμενη από τη δασική νομοθεσία έγκριση ή πράξη της παρ. 6 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, οι πράξεις αυτές παύουν να ισχύουν.

9. Έργα που εξυπηρετούν ανάγκες ύδρευσης, όπως δεξαμενές, γεωτρήσεις, υδρομαστεύσεις, δίκτυα αγωγών προσαγωγής, καθώς και αθλητικές εγκαταστάσεις που κατασκευάστηκαν από Ο.Τ.Α. μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για κάλυψη των αναγκών τους, χωρίς την προβλεπόμενη από τις εν λόγω διατάξεις άδεια, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, εντός του οποίου οφείλουν να λάβουν την έγκριση της παρ. 2 του άρθρου 53 και της παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 998/1979, όπως τα άρθρα αυτά ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 36 του παρόντος νόμου, ή την πράξη της παραγράφου 6 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου και τις προβλεπόμενες από τη σχετική περί των υδάτων και των αθλητικών εγκαταστάσεων νομοθεσία εγκρίσεις, αν από τη φύση των έργων επιβάλλεται η εφαρμογή της παραπάνω νομοθεσίας.

Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν για την προστασία των παραπάνω εκτάσεων ανακαλούνται.

10. Κατασκηνώσεις που λειτουργούν χωρίς τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της δασικής, περιβαλλοντικής και πολεοδομικής νομοθεσίας, συνεχίζουν να λειτουργούν για διάστημα δύο (2) ετών από την ισχύ του παρόντος νόμου, προκειμένου να εκδοθούν οι προβλεπόμενες άδειες, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της επόμενης παραγράφου 11 του παρόντος άρθρου. Στις περιπτώσεις αυτές, η έγκριση επέμβασης του άρθρου 50 του ν. 998/1979, όπως το άρθρο αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 36 του παρόντος νόμου, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, εκδίδεται και επί εκτάσεων της κατηγορίας β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 998/1979. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων κατεδάφισης και κήρυξης των εκτάσεων ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί και οι πράξεις αυτές ανακαλούνται από τη δασική υπηρεσία, εφόσον εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις. Για τις υφιστάμενες κατασκηνώσεις που έχουν ολοκληρώσει τη νομιμοποίηση υφιστάμενων κτισμάτων και έχουν πληρώσει το τίμημα εξαγοράς διακατεχόμενων δασών για τις οποίες εκκρεμεί έκδοση απόφασης εγκατάστασης θα εκδίδεται απευθείας απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

11. Τα υφιστάμενα εντός των κατασκηνώσεων κτίσματα υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4178/2013 (Α' 174), κατά παρέκκλιση των προβλεπόμενων στο άρθρο 2 αυτού, και στις διατάξεις των επόμενων εδαφίων της παρούσας παραγράφου. Για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και τη νομιμοποίηση υφιστάμενων κτισμάτων, που εξυπηρετούν τη λειτουργία κατασκηνώσεων, σε δημόσια και μη δάση και δασικές εκτάσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 50 του ν. 998/1979, όπως το άρθρο αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 36 του παρόντος νόμου. Για την έκδοση

της οικοδομικής άδειας και τη νομιμοποίηση υφιστάμενων κτισμάτων σε εκτάσεις εκτός σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών προ του 1923, εφαρμόζονται ανάλογα οι όροι δόμησης που καθορίζονται στα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 2 του ως άνω άρθρου 50 του ν. 998/1979.

12. α) Ορειβατικά καταφύγια για τα οποία έχει εκδοθεί διαπιστωτική πράξη του Ε.Ο.Τ. σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 40 παρ. 9 του ν. 3105/2003 θεωρούνται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της δασικής, περιβαλλοντικής και πολεοδομικής νομοθεσίας, εφόσον εκδοθεί κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Τουρισμού, η οποία επέχει θέση οικοδομικής άδειας και έγκρισης επέμβασης του άρθρου 45 του νόμου αυτού. Για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και για την έκδοση Ειδικού Σήματος Λειτουργίας των ορειβατικών καταφυγίων που νομιμοποιούνται κατά τα ανωτέρω δεν απαιτείται η υπαγωγή σε ΠΠΔ.

β) Στην κοινή υπουργική απόφαση της προηγούμενης περίπτωσης περιγράφονται τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της έκτασης, αναγράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου και ο σκοπός της επέμβασης και περιλαμβάνεται τεχνική περιγραφή των εγκαταστάσεων και υποδομών. Στην απόφαση προσαρτάται επίσης τοπογραφικό διάγραμμα της έκτασης με συντεταγμένες κορυφών βασισμένες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ 87.

γ) Για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της περίπτωσης α' υποβάλλονται στο Υπουργείο Τουρισμού:

αα. αίτηση του φορέα που διαχειρίζεται το ορειβατικό καταφύγιο,

ββ. διαπιστωτική πράξη του ΕΟΤ εκδοθείσα σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 40 παρ. 9 του ν. 3105/2003,

γγ. τοπογραφικό διάγραμμα της έκτασης με συντεταγμένες κορυφών βασισμένες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ 87,

δδ. αιτήσεις και δικαιολογητικά νομιμοποίησης που έχουν υποβληθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 40 παρ. 9 του ν. 3105/2003 λαμβάνονται υπόψη για την έκδοση των κοινών υπουργικών αποφάσεων της παραγράφου αυτής.

δ) Ορειβατικά καταφύγια που νομιμοποιούνται με την κοινή υπουργική απόφαση της περίπτωσης α' εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής ανταλλάγματος και αναδάσωσης του άρθρου 45 παρ. 10 του νόμου αυτού.

13. Αποφάσεις που εκδόθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 66 του ν. 998/1979 και 16 του ν. 1734/1987 (Α' 189) εξακολουθούν να ισχύουν με τους όρους και τις προϋποθέσεις έκδοσής τους. Καστανοτεμάχια που παραχωρήθηκαν προσωρινά με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δεν ολοκληρώθηκε η διαδικασία οριστικής παραχώρησής τους επειδή δεν πραγματοποιήθηκε εξ ολοκλήρου ο σκοπός της παραχώρησης, καταβλήθηκε όμως εν όλω ή εν μέρει το τίμημα, παραχωρούνται με οριστικό τίτλο μέσα σε ένα (1) έτος από την ισχύ του παρόντος νόμου στους νόμιμους δικαιούχους ή στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους τους με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, υπό τον όρο ότι θα διατηρηθεί η μορφή του καστανεώνα και θα συνεχιστεί η δενδροκομική εκ-

μετάλλευση, με εξημέρωση των καστανόδενδρων και ότι θα καταβληθεί το υπόλοιπο του τιμήματος, εφόσον υφίσταται τέτοια εκκρεμότητα.

14. Τουριστικές εγκαταστάσεις σε ακίνητα δασικού χαρακτήρα του Ελληνικού Δημοσίου ή του ΕΟΤ, που έχουν οποτεδήποτε παραχωρηθεί σε αυτόν για τουριστική αξιοποίηση καθ' οιονδήποτε τρόπο και ανεγέρθηκαν από τον ΕΟΤ ή την ΕΤΑΔ ή τρίτο, στον οποίο παραχωρήθηκαν τα δικαιώματα τουριστικής αξιοποίησης, θεωρούνται νομίμως υφιστάμενες. Για τη νομιμότητα των εγκαταστάσεων αυτών εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα ΕΟΤ, με τη διαδικασία που καθορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993 (Α' 118). Με την έκδοση της ανωτέρω πράξης οι εγκαταστάσεις, όπως αυτές περιγράφονται και αποτυπώνονται στο διάγραμμα που τη συνοδεύει, θεωρείται ότι πληρούν όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις για την έκδοση οικοδομικής άδειας επισκευής, συντήρησης και εκσυγχρονισμού και οι αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες υποχρεούνται στη χορήγηση των σχετικών αδειών και εγκρίσεων χωρίς να απαιτείται η έκδοση βεβαίωσης από τον οικείο δασάρχη. Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων εντός του περιγραφόμενου περιπτώματος υφιστάμενου κτιρίου, για το οποίο εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα ΕΟΤ, δεν απαιτείται η γνωμοδότηση του οικείου Δασάρχη. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις ακινήτων, για τα οποία ήδη έχει εκδοθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σχετική διαπιστωτική πράξη σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993.

Ός προς την περαιτέρω τουριστική αξιοποίηση των ως άνω ακινήτων εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 της περίπτωσης δ' του άρθρου 49 του ν. 998/1979, όπως το άρθρο αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 36 του παρόντος νόμου.

15. Στις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 998/1979, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 39 του παρόντος νόμου, υπάγονται και οι εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος αυτού, υποθέσεις του άρθρου 12 του ν. 3208/2003.

16. Κοιμητήρια υφιστάμενα, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κατά την έννοια και τις προϋποθέσεις της Α5/2010 της από 19.4./10.5.1978 υπουργικής απόφασης (Β' 424), με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις τους σε εκτάσεις δασικού χαρακτήρα θεωρούνται νομίμως υφιστάμενα. Τα όρια της έκτασης που καταλαμβάνουν αποτυπώνονται με μέριμνα του οικείου Δήμου και ελέγχονται από την αρμόδια Δασική Υπηρεσία. Για τη νομιμότητα αυτών εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τυχόν πράξεις της Διοίκησης για την προστασία των ανωτέρω εκτάσεων ανακαλούνται αυτοδίκαια.

Η επέκταση των ανωτέρω νεκροταφείων επιτρέπεται, εφόσον από ειδική μελέτη προκύπτει η αδυναμία εξασφάλισης κατάλληλου για το σκοπό αυτόν άλλου χώρου και μετά από εκπόνηση περιβαλλοντικής μελέτης, μελέτης γεωλογικής καταλληλότητας και υδρογεωτεχνικής μελέτης.

17. Κάθε διαδικασία διοικητικής αναγνώρισης της ιδιοκτησίας των δασών και των δασικών εκτάσεων του

πρώτου εδαφίου και των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, που προβλέπονται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 15 του ν. 3208/2003 (Α' 303), το οποίο δεύτερο εδάφιο προστέθηκε στο άρθρο αυτό με την παράγραφο 9 του άρθρου 43 του παρόντος νόμου, καθώς και οι σχετικές με την ιδιοκτησία εκκρεμείς δίκες σε αντιδικία με το Δημόσιο καταργούνται. Πρωτόκολλα Διοικητικής Αποβολής που εκδόθηκαν μέχρι την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου και αναφέρονται στις παραπάνω εκτάσεις ανακαλούνται από τότε που εκδόθηκαν.

18. Η παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3208/2003, πλην του τελευταίου εδαφίου της, καθώς επίσης και η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου καταργούνται μετά την πάροδο δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής τις παραχωρηθείσες εκτάσεις ισχύουν οι όροι των παραχωρητηρίων.

19. Δημόσιες δασικές εκτάσεις που παραχωρήθηκαν σε δήμους και κοινότητες κατά τις διατάξεις του άρθρου 193 του ν. 4173/1929, όσο ίσχυε, με οριστικά παραχωρητήρια, προς εγκατάσταση των δικαιούχων κατοίκων τους ή των καθολικών διαδόχων τους, παραχωρούνται σε αυτούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου όπως ίσχυσε, μέσα σε προθεσμία τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μετά από διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου οργάνου.

20. Φυτώρια που λειτουργούν νόμιμα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μία διετία από την έκδοση της υπουργικής απόφασης που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 51 του ν.δ. 86/1969, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου, εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου 51 του ν.δ. 86/1969, άδεια. Μέχρι την ολοκλήρωση των προσωρινών διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης της παρ. 3 του άρθρου 103 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, η βοσκή ασκείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 60 του ν. 4264/2014 (Α' 118) ή, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4061/2012, εφόσον οι εκτάσεις υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του.

21. Το προεδρικό διάταγμα, που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 998/1979, όπως το εδάφιο αυτό προστίθεται στην παράγραφο 1 με την παρ. 2 του άρθρου 32 του παρόντος νόμου, εκδίδεται εντός προθεσμίας έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 53 **Σχέσεις προς κείμενες διατάξεις**

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2, καθώς επίσης και οι παράγραφοι 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 17 του ν. 3208/2003 (Α' 303).

β) Το άρθρο 18 του ν. 3208/2003 (Α' 303).

γ) Το άρθρο 12 του ν. 3208/2003, με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στη διάταξη της παραγράφου 13 του άρθρου 32 του παρόντος.

δ) Η παρ. 4 του άρθρου 12 και το άρθρο 52 του ν. 3498/2006 (Α' 230).

- ε) Το π.δ. 189/1981 (Α' 54).
 στ) Το άρθρο 67 του ν. 4042/2012 (Α' 24).
 ζ) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1, καθώς και οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 62 του ν. 998/1979 (Α' 289).
 η) Οι παράγραφοι 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 και 14 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003 (Α' 303).
 θ) Το άρθρο 74 του ν. 998/1979 (Α' 289).
 ι) Το στοιχείο Α' της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2801/2000 (Α' 46).
 ια) Το άρθρο 114 του ν. 1892/1990 (Α' 101).
 ιβ) Το άρθρο 43 του ν. 4067/2012 (Α' 79).
 ιγ) Η παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 3937/2011 (Α' 60).
 ιδ) Η παρ. 16 του άρθρου 1 του ν. 3208/2003 (Α' 303).
 ιε) Το άρθρο 13 του ν.1734/1987(Α' 189), με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στην παράγραφο 2 του παρόντος.
 ιστ) Οι παράγραφοι 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 19 του ν. 3377/2005 (Α' 202).
 ιζ) Το άρθρο 40 του ν. 3105/2003 (Α' 29).
 ιη) Η παρ. 7 του άρθρου 38 του ν. 1845/1989 (Α' 102).
 ιθ) Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.
2. Οι διατάξεις των εδαφίων της παραγράφου 2B του άρθρου 13 του ν. 1734/1987 τα οποία προσετέθησαν με το άρθρο 16 του ν. 2040/1992 και την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4208/2013 (Α' 252) παραμένουν σε ισχύ. Η παραχώρηση και η αλλαγή χρήσης στις ανωτέρω περιπτώσεις γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αν πρόκειται για έκταση μέχρι δέκα στρέμματα, του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αν πρόκειται για έκταση μέχρι πενήντα στρέμματα και του υπουργικού συμβουλίου, αν πρόκειται για μεγαλύτερες εκτάσεις, ύστερα από εισήγηση της οικείας διεύθυνσης δασών. Η απόφαση για την παραχώρηση συνοδεύεται από έκθεση της αρμόδιας υπηρεσίας προστασίας περιβάλλοντος του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τις πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την παραχώρηση. Στην έκθεση αναφέρονται οι τυχόν όροι, με τους οποίους θα πρέπει να γίνει η παραχώρηση και τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την προστασία του περιβάλλοντος. Η μη συμμόρφωση με τους όρους και η μη εφαρμογή των μέτρων συνιστούν λόγο υποχρεωτικής ανάκλησης της παραχώρησης. Αν πρόκειται για παραχωρήσεις εκτάσεων που βρίσκονται σε παραμεθόριες ή αμυντικές περιοχές, απαιτείται προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.
3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου όπου στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας αναφέρονται οι εκτάσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 6 του προϊσχύοντος άρθρου 3 του ν. 998/1979 νοούνται αντίστοιχως οι εκτάσεις με τη μορφή των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 αυτού, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από την παράγραφο 4 του άρθρου 32 του παρόντος νόμου.
4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου όπου στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας αναφέρεται «χορτολιβαδικά εδάφη» νοούνται αντίστοιχα οι εκτάσεις της με τη μορφή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει μετά την

αντικατάστασή του από την παράγραφο 4 του άρθρου 32 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 54

1. Στο άρθρο 31 του ν. 4111/2013 (Α' 18) προστίθεται νέα παράγραφος 12 ως εξής:

«12. α) Από την έναρξη διενέργειας της εξεταστικής διαδικασίας, η συμμετοχή στις εξετάσεις των Ενεργειακών Επιθεωρητών θεωρείται επιτυχής όταν ο υποψήφιος συγκεντρώσει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) της μέγιστης προβλεπόμενης βαθμολογίας, τόσο κατά την εξέταση του κύκλου των εισαγωγικών μαθημάτων, όσο και κατά την εξέταση του κύκλου των κυρίων μαθημάτων. Το ανωτέρω ποσοστό δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

β) Με όμοια απόφαση ορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος διεξαγωγής των εξετάσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα εκπαίδευσης των Ενεργειακών Επιθεωρητών, όπως οι ελάχιστες προδιαγραφές και προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι φορείς εκπαίδευσης, τα προσόντα των εκπαιδευτών, το κόστος του εκπαιδευτικού προγράμματος, η διδακτέα ύλη και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

δ) Έως την έκδοση των αποφάσεων των ανωτέρω εδαφίων β' και γ' της παρούσας, διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις της υπ' αριθμ. οικ. 192/2011 (Β' 2406) κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, εξαιρουμένης της παραγράφου 11 του άρθρου 7 αυτής, η οποία καταργείται.»

2. Οι επόμενες παράγραφοι του άρθρου αναριθμούνται.

3. Η παράγραφος 6 του άρθρου 9 του π.δ. 100/2010 (Α' 177), που προστέθηκε με την παράγραφο 1 του ν. 4178/2013 (Α' 174), τροποποιείται ως εξής:

«6. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης και έως 31.12.2014 για την άσκηση της δραστηριότητας του Ενεργειακού Επιθεωρητή και την εγγραφή στα οικεία Μητρώα του άρθρου 5, ο υποψήφιος Ενεργειακός Επιθεωρητής πρέπει να διαθέτει τα παρακάτω προσόντα:

α) Να είναι Διπλωματούχος Μηχανικός ή Αρχιτέκτονας, μέλος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ) ή Πτυχιούχος Μηχανικός Τεχνολογικής Εκπαίδευσης ή μηχανικός που έχει αποκτήσει αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων στη χώρα μας κατ' εφαρμογή του π.δ. 38/2010 (Α' 78).

β) Να παρακολουθήσει εξειδικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές που εγγράφονται στα οικεία Μητρώα, οφείλουν να υποβάλουν στην Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (ΕΥΕΠΕΝ), Πιστοποιητικό Επιτυχούς Εξέτασης εκδιδόμενο από το ΤΕΕ κατά τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος έως 31.12.2014. Από την 1η Ιανουαρίου 2015 διαγράφονται αυτοδίκαια από το Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών και απολύουν τη δυνατότητα άσκησης της δραστηριότητας έως την υποβολή του Πιστοποιητικού Επιτυχούς Εξέτασης.»

4. Το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 16 παρ. 9 του ν. 4030/2011 (Α' 249) τροποποιείται ως εξής:

«Υστερα από την ακρόαση ή την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας τέλεσής της οι Επιθεωρητές Δόμησης που διενέργησαν τον έλεγχο συντάσσουν αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης ή μη, της παράβασης, η οποία υπογράφεται από τον βοηθό του Γενικού Επιθεωρητή Δόμησης.»

5. Η παράγραφος 1 εδάφιο α' του άρθρου 17 του ν. 4030/2011 (Α' 249) τροποποιείται ως εξής:

«α. Τον Γενικό Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του τον Γενικό Επιθεωρητή της ΕΥΕΔΕΝ.»

6. Στην περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4178/2013 (Α' 174) προστίθενται οι φράσεις «καθώς και αυθαίρετες κατασκευές και αυθαίρετες αλλαγές χρήσης τουριστικών εγκαταστάσεων που ευρίσκονται παρά των ορίων δημοτικών ή κοινοτικών οδών σε απόσταση μικρότερη από τα οριζόμενα στην παρούσα αλλά σε κάθε περίπτωση εκτός των ορίων απαλλοτριώσεως και υπό την προϋπόθεση ότι λειτουργούσαν και είχε χορηγηθεί άδεια λειτουργίας από τον Ε.Ο.Τ πριν τις 28.7.2011.»

7. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4663/1930 (Α' 149), όπως αντικαταστάθηκε με την περίπτωση ΙΓ.12 του άρθρου 1 του ν. 4254/2014 (Α' 85), αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Επιτροπή συνιστάται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ως Πρόεδρο, εκπρόσωπο του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, εκπρόσωπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, εκπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εκπρόσωπο από την Περιφέρεια Αττικής, εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και εκπρόσωπο της Επαγγελματικής και Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης Μηχανικών ως μέλη και συγκροτείται με απόφαση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.»

8. Το άρθρο 161 του ν.δ. 210/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«1.α. Η έγκριση της τεχνικής μελέτης του άρθρου 4 του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Υ.Α. Δ7/Α/οικ. 12050/2223/ 23.5.2011, Β' 1227) ή και η χορήγηση της άδειας εγκατάστασης, όπου αυτή απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 158 του παρόντος νόμου, από την αρμόδια υπηρεσία αποτελεί και έγκριση δόμησης κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 του ν. 4030/2011 (Α' 249) για την ανέγερση των κτιριακών εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες της εκμετάλλευσης και επεξεργασίας των μεταλλευμάτων ή λατομικών ορυκτών εντός μεταλλευτικού ή λατομικού χώρου.

β. Η άδεια δόμησης για την ανέγερση των κτιριακών εγκαταστάσεων της παραπάνω περίπτωσης χορηγείται από την οικεία υπηρεσία δόμησης κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 2 του ν. 4030/2011. Στην περίπτωση αυτή η αρχιτεκτονική μελέτη και η μελέτη ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του άρθρου 3 παράγραφος 2 του ν. 4030/2011, συνοδευόμενες από υπεύθυνη δήλωση του μελετητή μηχανικού στην οποία βεβαιώνεται ότι οι μελέτες είναι πλήρεις και τα στοιχεία τους συμφωνούν με τις προδιαγραφές και τους κανονισμούς που ισχύουν, φέρουν τη θεώρηση της αρμόδιας

Υπηρεσίας που χορηγεί την έγκριση δόμησης κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

γ. Για τα πρόχειρα ή κινητά καταλύματα του άρθρου 7 παράγραφος 3 του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Υ.Α. Δ7/Α/οικ. 12050/ 2223/ 23.5.2011, Β' 1227) εντός μεταλλευτικού ή λατομικού χώρου δεν απαιτείται ούτε έγκριση δόμησης ούτε άδεια δόμησης, παρά μόνο υπεύθυνη δήλωση του αρμόδιου μηχανικού περί της στατικής επάρκειας αυτών.

δ. Ο έλεγχος των εργασιών δόμησης των ως άνω κτιριακών εγκαταστάσεων διενεργείται από τους ελεγκτές δόμησης του άρθρου 10 του ν. 4030/2011, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 4030/2011 και της υπ' αριθμ. 299/16.1.2014 υπουργικής απόφασης (Β' 57), ως προς την ορθή εφαρμογή και τήρηση των μελετών σύμφωνα με τις οποίες εκδόθηκε η άδεια δόμησης.

2. Η ως άνω έγκριση και άδεια δόμησης δύναται να χορηγούνται και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού και των διατάξεων του από 24.5.1985 προεδρικού διατάγματος (Δ' 270) ύστερα από έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του παρόντος.»

9. Συμπληρώνεται το άρθρο 12 του π.δ. 6.10.1978 (Δ' 538) και μετά το τρίτο εδάφιο προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Είναι δυνατή η καθ' ύψος υπέρβαση για την ανέγερση ιερών ναών του ν. 590/1977, η οποία εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, έπειτα από γνώμη του αρμόδιου οργάνου.»

10. Προστίθεται εδάφιο στην περίπτωση γ' της παρ.1 του άρθρου 26 του ν. 4178/2013 (Α' 174) ως εξής:

«Με τον ίδιο τρόπο υπολογίζεται επίσης η αξία των εξής αυθαίρετων κατασκευών: θερμοκήπια, πέργκολες με σταθερή επικάλυψη και οι κατασκευές των παραγράφων 72, 74 και 79 του άρθρου 2 του ν. 4067/2012 (Α' 79).»

11. Η παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4258/2014 (Α' 94) τροποποιείται ως εξής:

«1. Για όλες τις περιπτώσεις εκτελέσεως οικοδομικών εργασιών των άρθρων 13 έως 18 του παρόντος, αρμόδια για την έκδοση της έγκρισης δόμησης και της άδειας δόμησης είναι η ΔΟΚΚ του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Αναθεωρήσεις αδειών δόμησης, επισκευής ή και συντήρησης που εκδόθηκαν βάσει προγενέστερων γενικών ή ειδικών διατάξεων και είναι σε ισχύ εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.»

Άρθρο 55

Στο τέλος της περίπτωσης ii) της παραγράφου 21 του άρθρου 22 του ν. 4258/2014 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η παραπάνω διάταξη ισχύει και για αθλητικές εγκαταστάσεις και υποστηρικτικών σε αυτές κτιρίων που ανήκουν σε αθλητικά σωματεία, έχουν αγορασθεί από τα ίδια τα αθλητικά σωματεία πριν το 1983 τα δε κτίρια και οι αθλητικές εγκαταστάσεις αυτών έχουν λάβει οποτεδήποτε έγκριση από τη ΓΓΑ.»

Άρθρο 56

Αντικατάσταση - Συμπλήρωση διατάξεων του ν. 4178/2013

1. Το άρθρο 49 παρ.8 εδάφιο 3 του ν. 4178/2013 (Α' 174) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Μακεδονίας και Θράκης είναι επταμελές και αποτελείται από:

α. Τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης ως πρόεδρο.

β. Δύο (2) Αρχιτέκτονες, Διευθυντές ή Τμηματάρχες του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας του χώρου Μακεδονίας και Θράκης με τους αναπληρωτές τους.

γ. Έναν (1) Αρχιτέκτονα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού με τον αναπληρωτή του.

δ. Έναν (1) Αρχιτέκτονα μέλος ΔΕΠ με τον αναπληρωτή του.

ε. Δύο (2) Αρχιτέκτονες εκπρόσωπους του ΤΕΕ και ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, αντίστοιχα, με τους αναπληρωτές τους. Οι εκπρόσωποι του ΤΕΕ και ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ επιλέγονται από καταλόγους που υποβάλουν και πρέπει να έχουν τα προσόντα του άρθρου 24 του ν. 4030/2011 και ειδικευση ή εμπειρία σε θέματα βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής ή αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

2. Με την απόφαση του Υπουργού Μακεδονίας και Θράκης για τη συγκρότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Μακεδονίας και Θράκης ορίζεται και ο αναπληρωτής του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου ως πρόεδρος του Συμβουλίου.

3. Γραμματέας του Συμβουλίου, καθώς και ο αναπληρωτής του ορίζεται με την ως άνω απόφαση συγκρότησης υπάλληλος του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης.

4. Η συγκρότηση και λειτουργία του παραπάνω συμβουλίου (ΚΕΣΑΜΑΘ) ακολουθεί τις κείμενες διατάξεις της νομοθεσίας περί συλλογικών οργάνων του Δημοσίου.»

2. Το άρθρο 49 παρ. 17 εδάφιο 3 του ν. 4178/2013 (Α' 174) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων Μακεδονίας και Θράκης, είναι πενταμελές και αποτελείται από:

α. Τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης ως πρόεδρο.

β. Δύο (2) Διευθυντές ή Τμηματάρχες μηχανικούς του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης ή άλλης Δημόσιας Υπηρεσίας που εδρεύει και έχει χωρική αρμοδιότητα στη Μακεδονία και Θράκη με τους αναπληρωτές τους.

γ. Έναν (1) μηχανικό εκπρόσωπο του ΤΕΕ με εμπειρία σε θέματα χωροταξίας, πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης με τον αναπληρωτή του.

δ. Έναν (1) μηχανικό εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας προερχόμενο από τις περιφέρειες της Μακεδονίας και Θράκης με τον αναπληρωτή του.

2. Με την απόφαση του Υπουργού Μακεδονίας και Θράκης για τη συγκρότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων ορίζεται και ο αναπληρωτής του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης ως πρόεδρος του Συμβουλίου.

3. Με την ίδια παραπάνω απόφαση ορίζεται υπάλληλος του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης ως Γραμματέας του Συμβουλίου με τον αναπληρωτή του.

4. Η συγκρότηση και λειτουργία του παραπάνω Συμβουλίου (ΚΕΣΥΠΟΘΑ/ΜΑΘ) ακολουθεί τις κείμενες διατάξεις της νομοθεσίας περί συλλογικών οργάνων του Δημοσίου.»

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 21 του ν. 4258 (Α' 94) καταργείται.

Άρθρο 57

Οι εργαζόμενοι της ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. που είναι δημότες δήμων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και υπάγονται οργανικά σε Υπηρεσιακά Κλιμάκια που εδρεύουν σε άλλη Περιφέρεια της Χώρας, δύναται να μετακινηθούν στη ΔΕΗ Α.Ε. για την κάλυψη αναγκών σε προσωπικό της Διεύθυνσης Λιγνιτικού Κέντρου Δυτικής Μακεδονίας (ΔΛΚΔΜ), κατόπιν δηλώσεώς τους προς τη ΔΕΗ Α.Ε., που υποβάλλεται εντός προθεσμίας δύο μηνών από την ψήφιση του παρόντος. Οι εργαζόμενοι αυτοί, μετά τη μετακίνησή τους στη ΔΛΚΔΜ, συνεχίζουν να απασχολούνται στα καθήκοντα της κατηγορίας και ειδικότητάς τους, εφόσον απαντώνται στο Λιγνιτικό Κέντρο Δυτικής Μακεδονίας, άλλως μετατάσσονται αμέσως μετά τη μετακίνησή τους υποχρεωτικά σε άλλη συναφή κατηγορία ή ειδικότητα που υφίσταται στη ΔΛΚΔΜ, βάσει των τυπικών τους προσόντων.

Άρθρο 58

Στην παράγραφο 9 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 (Α' 174) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση ύπαρξης υφιστάμενων κτιρίων επιτρέπεται η χρήση και λειτουργία ευαγών ιδρυμάτων και κτιρίων προνοιακού χαρακτήρα και εκπαίδευσης μόνο στις περιπτώσεις ακινήτων που έχουν πρόσωπο σε πρωτεύοντες ή δευτερεύοντες οδούς ως αποτυπώνονται στο κείμενο ρυθμιστικό σχέδιο και στην περιοχή Ζώνης Γ2 του από 20.2.2003 (Δ' 199) προεδρικού διατάγματος, με χρήση γεωργική γη εφόσον επιτρέπεται η χρήση κέντρων αποκατάστασης κατά τις ειδικότερες διατάξεις του προεδρικού διατάγματος.»

Άρθρο 59

Μέχρι τον καθορισμό της λατομικής περιοχής Δήμου Διδυμοτείχου οι εκμεταλλευτικές λατομείων/ων αδρανών υλικών που δραστηριοποιούνταν έως 8.7.2011 στην εν λόγω περιοχή Αρδάνιο-Μάνδρα-Ψαθάδες δύναται να προβούν σε εργασίες εκμετάλλευσης/εξόρυξης αδρανών υλικών προκειμένου τα εξορυσσόμενα αδρανή υλικά να διατεθούν αποκλειστικά και μόνο στις εργασίες κατασκευής του κάθετου άξονα Εγνατίας στο Τμήμα Αρδάνιο-Μάνδρα-Ψαθάδες. Για το σκοπό αυτόν εντός ενός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, υποβάλλουν στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή ΜΠΕ για τις εργασίες εκμετάλλευσης και αποκατάστασης, διαμόρφωσης αναγλύφου. Έως την υποβολή και έγκριση της προαναφερθείσας μελέτης, για τις εργασίες εκμετάλλευσης και αποκατάστασης, εφαρμόζονται οι πλέον πρόσφατοι εγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί όροι που έχουν εκδοθεί για τα εν λόγω λατομεία.

Άρθρο 60

1. Εντός ενός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου:

α) Ολοκληρώνεται με ευθύνη του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής η κωδικοποίηση της δασικής νομοθεσίας.

β) Συντάσσεται με ευθύνη του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ολοκληρωμένο Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της χώρας.

2. Η κατά την παράγραφο 1 κωδικοποίηση περιλαμβάνει τις ισχύουσες διατάξεις νόμων και κανονιστικών

πράξεων, που αφορούν δασική νομοθεσία. Κατά τη σύνταξη του κώδικα, επιτρέπεται η κατάργηση διατάξεων που κρίνονται ατελέσφορες για την επίτευξη πρακτικών αποτελεσμάτων, η απάλειψη διατάξεων που έχουν καταργηθεί σιωπηρώς, καθώς και των μεταβατικών διατάξεων που δεν έχουν πλέον πεδίο εφαρμογής, η προσαρμογή διατάξεων προς το ισχύον Σύνταγμα, η αναδιατύπωση διατάξεων χάριν απλουστεύσεως ή άρσεως ερμηνευτικών αμφιβολιών ή συσχετισμού προς παρεμφερείς διατάξεις, ο καθορισμός των αρμόδιων οργάνων σε συνάρτηση με το υφιστάμενο οργανωτικό σχήμα των κεντρικών και αποκεντρωμένων υπηρεσιών και των οργάνων της αυτοδιοίκησης, η ενοποίηση και η αναδιάρθρωση νομοθετημάτων και κάθε άλλη μεταβολή απαραίτητη για την ενότητα της ρυθμίσεως. Σε κάθε περίπτωση ο κώδικας καταρτίζεται σε ηλεκτρονική βάση και ορίζονται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις για τα αρμόδια όργανα, τη διαδικασία ενημέρωσης, επικαιροποίησης και έγκρισης της τροποποίησής του. Ο Κώδικας που καταρτίζεται κατά τις προηγούμενες παραγράφους υποβάλλεται στην Ολομέλεια της Βουλής προς κύρωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Με το Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της χώρας της παραγράφου 1 καθορίζονται οι αρχές και οι κατευθύνσεις της δασικής πολιτικής για τα επόμενα είκοσι χρόνια, προσδιορίζονται συγκεκριμένοι στόχοι της πολιτικής αυτής, καθώς και οι αναγκαίοι πόροι και τα μέσα εφαρμογής της. Η πολιτική αυτή λαμβάνοντας υπόψη στη διαμορφούμενη Νέα Στρατηγική για τα Δάση στην Ε.Ε., στοχεύει πρωτίστως, στην προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων, στην αύξηση της επιφάνειάς τους, στη διατήρηση και ενίσχυση του πολυλειτουργικού τους ρόλου, όπως η διατήρηση και αύξηση της παραγωγικής τους ικανότητας, η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η αύξηση της συμβολής των δασών στο μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, η αύξηση της συμβολής τους στην προστασία των εδαφών και των υδάτων, καθώς και στην αύξηση της συμμετοχής της δασοπονίας στο ΑΕΠ της χώρας με παράλληλη δημιουργία σταθερών θέσεων εργασίας στον παραδασόβιο και όχι μόνο πληθυσμό και τέλος στην εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας μας όσον αφορά το δασικό τομέα. Με σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της χώρας προσδιορίζονται επίσης οι αναγκαίοι πόροι για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, καθώς και η απαιτούμενη οργάνωση και στελέχωση των υπηρεσιών που θα υλοποιήσουν τους στόχους αυτούς. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια των απαιτούμενων στοιχείων και προδιαγραφών εκπόνησης του σχεδίου συμφώνως με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο.

Άρθρο 61

Η διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003 (Α' 303) εφαρμόζεται αναλόγως και για όλους τους υπαλλήλους του κλάδου ΥΕ Δασοφυλάκων, των Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας, καθώς και της Ειδικής Γραμματείας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Η αποκλειστική προθεσμία των δύο μηνών για την υποβολή της προβλεπόμενης

αίτησης από τους ανωτέρω υπαλλήλους αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Άρθρο 62

Τροποποίηση των άρθρων 31 και 32 του ΝΟΚ

1. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4067/2012 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις περί προστασίας δασών δεν εφαρμόζονται για την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου:

α) σε εκτάσεις επί ρυμοτομικών σχεδίων οι οποίες κατά το χρόνο της αρχικής τους έγκρισης δεν ήταν δασικές είτε β) επί κοινωφελών και κοινόχρηστων χώρων που προέκυψαν με τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου από αρχικώς οικοδομήσιμους χώρους. Στις λοιπές περιπτώσεις ισχύει ο έλεγχος του δασικού χαρακτήρα, ο οποίος ανέρχεται αποκλειστικά και μόνο στο χρόνο έγκρισης του ρυμοτομικού σχεδίου.»

2. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 31 του ν. 4067/2012 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Η έγκριση, αναθεώρηση ή τροποποίηση ρυμοτομικών σχεδίων, όρων και περιορισμών δόμησης και χρήσεων γης γίνεται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ή άλλου αρμόδιου Υπουργού κατά τις διατάξεις της παραγράφου 9β του άρθρου 25 του ν. 2508/1997. Εξαιρούνται οι πολεοδομικές αναπτύξεις που ρυθμίζονται από ειδικό νομοθετικό πλαίσιο (όπως οι διατάξεις για την πολεοδομική στρατοπέδων, δημοσίων ακινήτων κ.ά. που εγκρίνονται σύμφωνα με τις οικείες ειδικές διατάξεις, καθώς και οι πολεοδομικές ρυθμίσεις-τροποποιήσεις οι οποίες εγκρίνονται βάσει των διατάξεων των παραγράφων ΙΙ ΣΤ.39 του άρθρου 186 και ΙΙ.19 του άρθρου 280 του ν. 3852/2010 (Α' 87), που εξακολουθούν να ισχύουν.

Για την έκδοση του παραπάνω προεδρικού διατάγματος, αρμόδιο συμβούλιο να γνωμοδοτεί είναι το Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.) της οικείας Περιφέρειας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6 του παρόντος και οι περιπτώσεις οικοδομικών συνεταιρισμών και ιδιωτικών πολεοδομήσεων. Θέματα για τα οποία έχει γνωμοδοτήσει μέχρι την 9η Απριλίου 2012 το αρμόδιο Κεντρικό Συμβούλιο, εγκρίνονται με τη γνωμοδότηση του συμβουλίου αυτού. Ο κατά περίπτωση αρμόδιος Υπουργός δύναται να ζητήσει τη γνώμη του αρμοδίου Συμβουλίου του, με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 6 του άρθρου 45 του ν. 4030/2011 (Α' 249).

2. Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 2508/1997 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Η ανωτέρω εισφορά οφείλεται και στις περιπτώσεις ιδιοκτησιών οι οποίες έχουν ενταχθεί στο σχέδιο πόλεως με τις διατάξεις του ν.δ. 17.7/16.8.1923 ως κοινωφελείς χώροι και στις οποίες αίρεται η ρυμοτομική αναγκαστική απαλλοτρίωση κατ'αντιστοιχία με τις ανωτέρω περιπτώσεις άρσης απαλλοτρίωσης σε κοινόχρηστους χώρους. Η πράξη τροποποίησης του σχεδίου της παρούσας κατά το μέρος που αφορά στη μετάσταση κυριότητας υπέρ του οικείου Ο.Τ.Α. μεταγράφεται νόμιμα στο οικείο υποθηκοφυλακείο ή καταχωρείται στο Κτηματολογικό Γραφείο. Κατά την τροποποίηση του

σχεδίου για την άρση ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης με τις διατάξεις του παρόντος σε σχέδια που εγκρίθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του ν.δ. 17.7/16.8.1923, η εισφορά σε γη που οφείλεται από την ιδιοκτησία που καθίσταται οικοδομήσιμη υπολογίζεται μειωμένη κατά ποσοστό είκοσι πέντε τις εκατό (25%).»

Άρθρο 63

Στο άρθρο 4 του από 22-6/3.7.2000 προεδρικού διατάγματος «χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του Σχινιά - Μαραθώνα ως Εθνικού Πάρκου» (Δ' 395/2000) προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής:

«10. Οι υφιστάμενες προ του έτους 1955 ταβέρνες διατηρούνται μέχρι να εγκριθεί η μετεγκατάστασή τους

στη Ζώνη Β2, η οποία θα πρέπει να υλοποιηθεί το αργότερο εντός χρονικού διαστήματος έξι μηνών από τη σύνταξη της έκθεσης - μελέτης για τη ζώνη Β2, που προβλέπεται στο κεφάλαιο Β' παράγραφος ΙV.11α της υπ' αριθ. 32473/7718/17.12.2001 κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Γεωργίας «Κανονισμός Διοίκησης και Λειτουργίας του Εθνικού Πάρκου Σχινιά - Μαραθώνα (Ν. Αττικής) και Σχέδιο Διαχείρισης αυτού» (Β' 1830) και σε κάθε περίπτωση για ένα χρόνο.»

Άρθρο 64

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν από ειδικότερες διατάξεις ορίζεται διαφορετικά.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Λευκάδα, 8 Αυγούστου 2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΚΙΚΑΣ ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΡΓΥΡΗΣ ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ κ.α.α.
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 8 Αυγούστου 2014

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ****ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ****Σε έντυπη μορφή:**

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD:

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση	Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α'	150 €	40 €	15 €	Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Β'	300 €	80 €	30 €	Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Γ'	50 €	-	-	Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-	Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Δ'	110 €	30 €	-	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α'	225 €	Δ'	160 €	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	2250 €
Β'	320 €	Α.Α.Π.	160 €	Δ.Δ.Σ.	225 €
Γ'	65 €	Ε.Β.Ι.	65 €	Α.Σ.Ε.Π.	70 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Α.Ε.Δ.	10 €	Ο.Π.Κ.	-

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.

Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: τηλ.: 210 8220885.

Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:30

* 0 1 0 0 1 5 9 0 8 0 8 1 4 0 0 6 0 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004